dien, 1952. gada 12. aprīlī

u grāmatu raža!

zņemti visi mūsu lielā dzejnie-
rmais sējums jau aprīlī iznāk
seko STĀSTI UN TĒLOJUMI
iešu literatūru ar apm. 500 lpp.
eznu sējums SARKANĀS LA-
stā ar apm. 440 lpp., oktobrī
PIEZĪMES (480 lpp.) un kā
decembrī visa, Skalbes DZEJA
o monumentālo izdevumu (2400
seviški lēti, iemaksājot tagad
šētiem sējumiem $13.50, iesie-

opotajos rakstos, kas ietver vi-
pasakas, ko Skalbe uzrakstījis.
as BĒRNĪBAS ATMIŅU TĒLO-
u virkne MEŽĀ un LAUKĀ.
piesakās uz visiem 5 sējumiem,
ā vismaz par 1 sējumu, atse-
nolikta ļoti zema: broš. $3.00;

U LUGAS
Lolitas brīnumputns, Prince-
ralis Brusubārda vienā greznā
unkes daudzkrāsainām illustrā-
, ies. $4.25.

DĪZE
s par Rīgu luksa izdevumā ar
izkrāsainām un vienkrāsainām
kai iesieta $6.00.

I
udz teātrī rādītais latviešu kla-
omāns. Broš. $2.50, ies. $3.25.

EZERA
leģionāra tēma. 1.80, ies. 2.50

UKSNEŠI
$2.00, iesietie eksemplāri dāva-

Johansona sakārtojumā. $1.80,
i dāvanu kasetē $2.50.

STS
ovērtētais lieliskais romāns par
s brīvvalsts laikā. $1.65.

DIENĀ
atas raksturošanai: Meistarno-
3.00.

UN PĒRTIĶIS
iem cilvēkiem. $0.70, ies. $1.20.

S UN VIŅA SIRDS
udz krājumā $1.50.

ZĪVE
kam nepieciešama rokas grā-
n higiēnas jautājumiem. $1.65.

F ENGLISH
rss iesācējiem. $1.35.

ā pārstāvja:
vood Ave, Toronto, Ont.
A V A

HNIĶIS
I E T I S
US AVE, MA 9787
ciju darbus; pieslēdzu elek-
jus, (Flat rate), eļļas apkures
ādus elektriskos piederumus,
risk. plītis, radio, televīzijas
parātus (711)

pkures, burnerus, silta
zes un ūdensvadus ierīko
S CENAS — ILGGADĪGA
SE
A G Ū N S
o, Ont., tel. ME 6583

PUĶU VEIKALS
U S
kā arī citiem gadījumiem
ādājumi un tautiskās lelles
7.00 vak. Svētdienās slēgts
uz ziemeļiem no Bloor
3884 (292)

un viesību mielastu
ties latvieša
NŠMITA
U VEIKALĀ
St., Toronto
rā, Tel. WA 2361
EIDA PĀRTIKAS PRECES
a cūkas gaļa, cūkas galvas,
mednieku, Tīringas, tējas,
un žāvēti šķiņķi, latviešu
putraimi, žāvēti augļi, sā-
ndžās un vaļējās, A. Sēren-
ādi citi ārzemju zivju kon-
ices un Holandes sieri, sal-
rējums, vaniļļas standziņas,
lapas un d. c. garšvielas

ARY PUBLIC
onto, tel. PL 6451
ojs Kanadā — 35 gadu pie-
kārtošanā, notāriālu doku-
u dokumenti tulkojumi
vāciski, latviski (234)

Mr. I. PENIKS
4223 Dorchester Str. W.
Montreal 6, P.Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS Publishing Co
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
General Representative in the U.S.A.:
DV Pārstāvība ASV 31 - 43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telephone — Yellowstone 2 - 7843.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA

AMERIKĀ

Nr. 31./54. SESTDIEN, 1952. G. 19. APRĪLĪ 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija un galvenais pārstāvis:
DV Pārstāvība ASV 31 - 43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telefons — YEllowstone 2 - 7843.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.00;
par 6 mēn. $8.00; par 1 gadu $15.00
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.30; tekstā $2.00
par vienu collas telpu 1 slejā

DROŠĪBAS PADOME NORAIDA

Pag. pirmdienā, Apvienoto Nāciju Drošības Padome noraidīja kopējo Āzijas — Afrikas tautu iesniegumu — apskatīt drošības padomē Francijas aso rīcību Tunisas nemieru apspiešanā. Šis iesniegums atradās Drošības Padomes dienas kārtībā jau vairāk kā nedēļu, kamdēļ Čīle, būdama šai jautājumā neitrāla, pirmdien iesniedza kompromisa priekšlikumu, kuru Āzijas valstis, Krievija un Čile balsošanā atbalstīja. Tomēr priekšlikumu pārējās, Apvienoto Nāciju Drošības Padomes valstis, izbalsoja; ASV no balsošanas atturējās kas Amerikas tradicionālā „par" vai „pret" politikā ir liels retums.

Pamiera izredzes Korejā

Ņujorkā. — Amerikāņu augstākie komandieri Tālos Austrumos un valsts ārlietu ministrija pašreiz ļoti paļāvīgi izsakās par pamiera sarunām. Tie ir stiprā pārliecībā, ka izdosies saprasties ar komūnistiem un noslēgt pamieru vēl līdz maija „sākumam. Vienošanās ir panākta ļoti daudzos jautājumos, tomēr vēl ir atlikuši daži jautājumi, starp kuriem tie sāpīgākie ir — gūstekņu apmaiņas jautājums (vai atgriezt visus gūstekņus jeb tikai tos, kuri brīvprātīgi vēlas to darīt) un jautājums par Krieviju, jo komūnisti vēlas, lai Apvienoto Nāciju sarunu vedēji atzītu Krieviju par neitrālu Korejas jautājumos.

Amerikāņu augstākie sarunu vedēji, pēc 1 mēneša atpūtas Japānā, pašreiz ieradušies Korejā!

Krievi neielaiž

Berlīne. — AN komisija, kuru izraudzīja, lai tā saskaņā ar Savienoto Valstu, Anglijas, Francijas un Rietumvācijas vēlēšanos pārbaudītu apstākļus un iespējamības, kā izvest Austrumvācijā brīvas, vispārējas pilsoņu vēlēšanas, vēl vienmēr netiek ielaista krievu joslā.

Tagad AN pārvalde paziņojusi krieviem, ka ja līdz 27. aprīlim nebūs saņemta noteikta atbilde par komisijas ielaišanu austrumu joslā, minētā komisija tiks atsaukta un šī lieta uzskatīta par izbeigtu.

Amerikā ratificē Japānas miera līgumu

Vašingtona. — Prezidents Trūmens otrdien parakstīja miera līgumu ar Japānu, tā izbeigdams 11 gadu kara stāvokli, kas radās 1941. g. 7. dec., kad Japānas bumbvedēji uzbruka ASV flotes bāzei Perl Harborā.

Sabiedroto karavīri gatavi visam

Vīne. — Amerikāņu un franču karavīru, alpinistu manevri notika aprīļa pirmajās dienās Austrijas Alpos Albergas rajonā. Tai laikā Alpos plosījās ārkārtīgi spēcīgas sniega vētras, kas prasīja milzumu pūles no manevru dalībniekiem. Pēc manevru vadības vērtējuma, ļoti veiksmīgi darbojušās franču slēpotāju vienības. Šie bija pirmie šādā veida manevri. Turpmāk tos atkārtošot biežāk, jo esot jābūt gataviem uz visu. Nākamajā karā nebūšot vietas zemes virsū, kur karavīram nevajadzētu cīnīties.

Vācija atkal ražo ieročus

Bonna. — Pirmais praktiski nozīmīgais solis Vācijas iekļaušanā Rietumu aizsardzības sistēmā noticis, kad Rietumu okupācijas varu augstā komisija deva atļauju Rietumvācijas rūpnīcām uzsākt pirmo ieroču ražošanu. Ar šo rīkojumu Rietumvācijas fabrikām atļauts ražot 65.000 mazā kalibra šautenes. Piebilstams, ka ar šo atļauju drīkst ražot 5000 sporta sacīkšu starta pistoles. Atļauja gan arī nosaka, ka minētos ieročus nav atļauts pārdot atsevišķiem cilvēkiem.

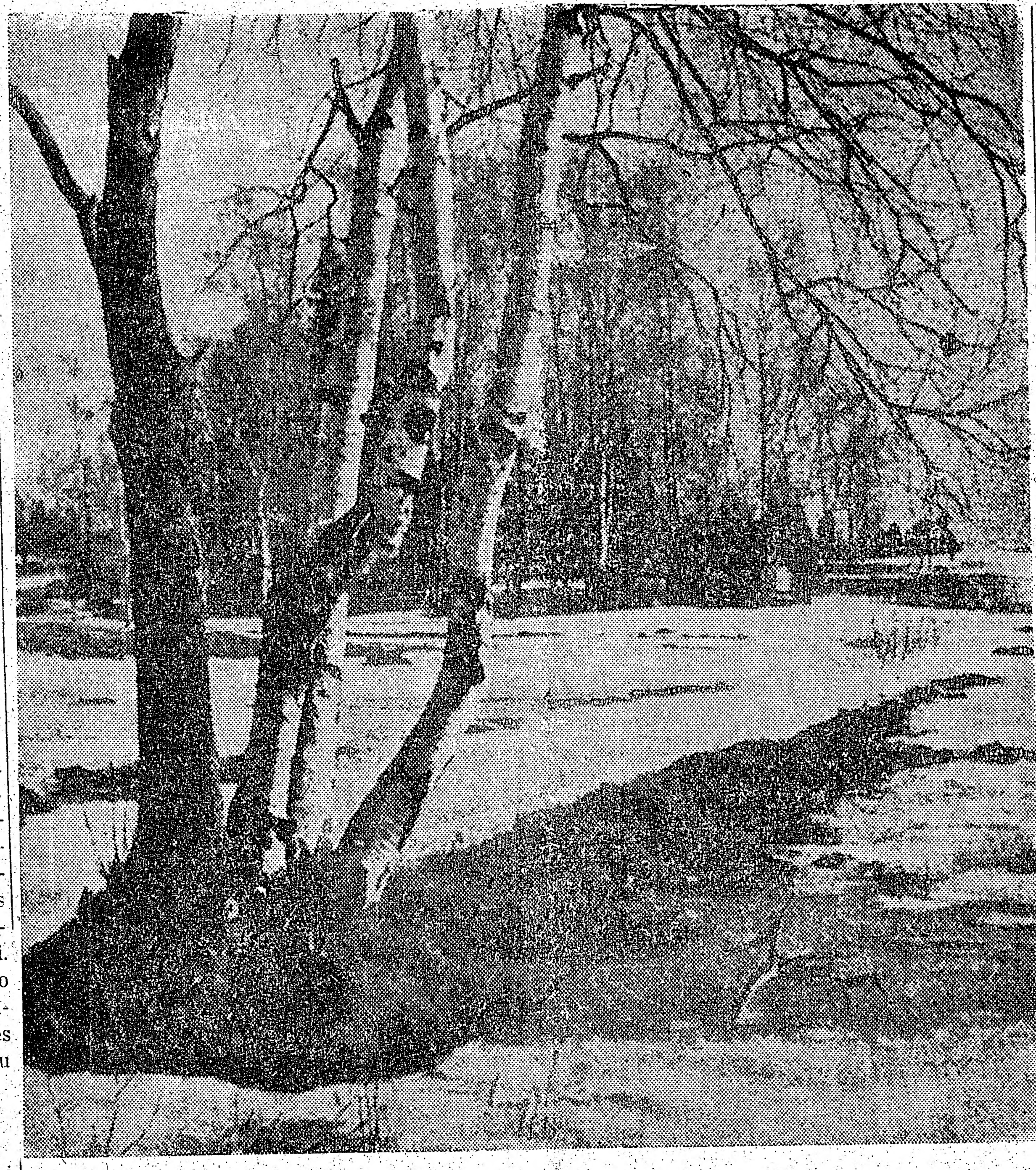

PRET PAVASARI

Tafts un Eizenhauers plecu pie pleca

Vašingtona. — Jo dienas iet, jo cīņa par kandidātiem uz prezidenta posteni kāpinās. Trūmenam izejot no ierindas, mazs sajukums iestājies demokratu partijā. Kamēr noskaidrosies kādu kandidātu aizstāvēs Trūmena balstītāji, kam partijā vairākums, iekšējās cīņās mazliet aprimušas.

Pēc Tafta labajiem panākumiem Viskonsīnas un Nebraskas valstīs strauji apsīkuši Eizenhauera piekritēju prieki, ka ģenerālis iegūs republikāņu kandidātūru bez īpašām pūlēm un cīņas. Neitrālo politisko notikumu vērtētāju atzinums ir, ka Tafts un Eizenhauers ir vienlīdz stipri kandidāti un ceļā uz Balto Namu iet plecu pie pleca. Neesot arī nekādi iespējams nodrošināt pārsvaru Eizenhaueram, kamēr ģenerālis pats nav atgriezies Sav. Valstīs un deklarējis, ko viņš īsti darītu iekšpolītikā, ja kļūtu prezidents. Ja ģenerāļa izteikumi Atlantijas Savienības jautājumā dodot diezgan pilnīgu ieskatu viņa ārpolītiskos nodomos, tad pilnīgi nezināms esot tas, ko viņš domā darīt iekšpolītikā. Tas caurmēra amerikānim interesē daudz vairāk.

Eizenhauera vēlēšanu kampaņas vadītājs senātors Lodžs tad arī devies uz Parīzi, lai pārliecinātu ģenerāli, ka viņa tiešā līdzdalība vēlēšanu kampaņā ir nepieciešama.

AP ziņu aģentūra sakārtojusi ziņas par līdzšinājo priekšvēlēšanu rezultātiem. Republikāņu pusē tie labvēlīgi Taftam. No līdz šim jau izraudzītajiem 199 republikāņu delegātiem 102. ir Tafta atbalstītāji, 42 — Eizenhauera, 21 — Stasena. Vēl jāizrauga 1006 delegāti. Demokratu partijā Kifovers nodrošinājis 40 delegātus, ar ko aizvirzījies tālu priekšā visiem citiem, bet viņam nav stingra atbalsta partijā.

Vašingtona. — Otrdien, 15. aprīlī, notikušās prezidenta kandidātu vēlēšanās stāvoklis pl. 11 vakarā bija šāds: Ģen. Eizenhauers — 73.000 balsis, Senātors Tafts — 56.000 balsis, Senātors Stassens — 4000 balsis. Jo sevišķi liels Eizenhauera pārsvars ir, Essex apgabalā.

Trešdien, 7,30, vēl nenobeigtās balsu skaitīšanas rezultāti: Eizenhauers — 60 proc., Tafts — 37 proc., Kīfauers — vienīgais demokratu kandidāts, tika ievēlēts bez jebkādas opozicijas.

VISI RUNĀ PAR EIZENHAUERU

Sakarā ar ģenerāļa Eizenhauera izvirzīšanos par drošāko kandidātu nākošajās ASV prezidenta vēlēšanās, „Ikes" vārds ir visvairāk daudzinātais kā Amerikas kontinenta presē, tā sabiedrībā. Šai pašā sakarībā nupat iznākušas divas grāmatas par populāro ģenerāli, kas mēģina parādīt Eizenhauera personību un viņa politiskos uzskatus. Pirmās grāmatas autors ir pazīstamais publicists Džons Ginters, (Eisenhower The Man and the Symbol" ofrās — žurnālists Allans Tailors ("What Eisenhower thinks"), sniedzot izvilkumus un komentārus no Eizenhauera runām.

Ģenerālis Eizenhauers, kas rudenī kļūs 62 gadus vecs, cēlies no senas vāciešu dzimtas, kas kopš 1732. g. pārcēlusies uz Ameriku. Eizenhauera vecāki bijuši nabadzīgi ļaudis — tēvs naktssargs, kam grūti nācies uzturēt 6 bērnu lielu ģimeni. Nobeidzis skolu, Eizenhauers strādājis nakts maiņā par kurinātāju, ar 12 stundu darba laiku. Tikai 21 gadu vecumā apstākļi uzlabojušies, un Eizenhauers iestājies West Point kara skolā. Karaskolu Eizenhauers nobeidza ar vidējām sekmēm, bet ievērību guva vēlāk, īpaši savā dienesta laikā Filipīnās, kur viņa tiešais priekšnieks bija Mek— Arturs. Vēl 1914. g. Eizenhauers bija tikai virsleitnants, bet jau divi gadus vēlāk — ģenerālis, Maršala izraudzīts Eiropas karaspēka virspavēlnieks. Karam beidzoties, Eizenhauers kļuva ģenerālstāba šefs, 1948. g. viņš pārgāja darbā uz lielo Kolumbijas universitāti, bet 1951. gada sākumā to aicināja viņa pašreizējā posteni — par Eiropas aizsardzības organizātoru.

Eizenhauera popularitāte abos kontinentos nav apstrīdama. Ja arī daži speciālisti militāros jautājumos strīdās par viņa taktikas pareizību, tad neviens tomēr nemēģina noliegt Eizenhauera milzīgās organizātora spējas, viņa māku iegūt uzticamus līdzstrādniekus, paklausīgus apakšniekus, viņa spējas pārliecināt, veidot un celt. Karavīru starpā Eizenhauers allaž bijis iecienīts savas cilvēcības, vienkāršības un biedriskuma dēļ.

Visi, kam bijusi tuvāka saskare ar ģenerāli, piemin viņa godīgumu, augstsirdību, labo gribu un drošsirdību. Bieži Eizenhaueru sauc arī par „civīlo" ģenerāli — viņš maz vērības piegriež ārējām formām, absolūti neinteresējas par ordeņiem un goda zīmēm, un ir pilnīgi brīvs no katra „napoleoniska" kompleksa.

Privātā dzīvē Eizenhauers ne ar ko neatšķiras no vidusmēra amerikāņa — agri apprecējies, tas ir gādīgs ģimenes tēvs un laimīgs vectētiņš.

Daudzajās runās, kur Eizenhauers pieskāries politiskiem jautājumiem, būtiskais un galvenais tomēr allaž ir bijis pats runātājs ar savu temperamentu, un nevis pati runa. Tomēr šais runās izteiktas diezgan daudz atziņas un deklarācijas. Eizenhauers apgalvo, ka allaž ir bijis republikānis, kaut gan neviens nezina, par ko viņš ir balsojis. Savās runās viņš vienmēr uzsvēris privātās iniciātīvas priekšrocības, diezgan bieži savās deklarācijās izrādīdamies stingri konservātīvs. Tā kādreiz Eizenhauers ironizējis par ļaužu prasību pēc drošības: „Ja viss, ko amerikānis vēlas, ir drošība, tad tam jāapmetas uz dzīvi cietumā. Tur tas saņems pietiekami ko ēst, gultu, un tam būs jumts virs galvas." Visumā jāsecina, ka Eizenhauera uzskati ir konservātīvāki nekā Rūzveltam vai Trūmenam, bet nav nekāda pamata pieņemt, ka viņš, būdams prezidents, varētu kļūt par Tafta domu biedri jeb arī nostāties pret pēdējo gadu desmitu sociālajām reformām.

Ārlietu politikā Eizenhauers ir skaidrs Trūmena līnijas atbalstītājs un Tafta pretinieks. Viņš vienmēr sirdīgi nosodījis katra veida izolācismu, prasījis Amerikas palīdzību Eiropai un deklarējis, ka miera uzturēšanai nepieciešama Eiropas federācija. Tomēr viņš ir arī izteicies, ka ASV ar Padomju Savienību varētu sadzīvot mierīgi blakus, kaut arī šo lielvalstu režīmi un ideoloģijas ir pilnīgi atšķirīgas. Viņa riebums pret karu un pret preventīva kara vešanu ļoti bieži izteicies pilnīgi atklāti: „Es ienīstu karu tā, kā vien to spēj ienīst karavīrs, kas pats to piedzīvojis. Kā karavīrs, kurš redzējis kara brutālitāti, bezjēdzību un muļķību." Un citur: „Totāls karš nozīmētu mūsu ģenerācijas pašnāvību."

Ir ļoti iespējams, ka Eizenhauers kā prezidenta amata kandidāts daudzos politiskos jautājumos ieņems noteiktāku viedokli, bet pilnīgas drošības šai ziņā nav, jo arī šai gadījumā pirmā vietā stāv cilvēks, un tad tikai viņa uzskati. -gr.

KIRCHENŠTEINS «ATKĀPIES«

Maskavas radio 12. aprīlī ziņoja, ka Latvijas PSR Augstākā Padome pieņēmusi padomes prezidija prsēža A. Kirchenšteina atkāpšanos. Viņa vietā par prezidija priekšsēdi „vienbalsīgi ievēlēts" padomes loceklis K. Ozoliņš.

VIENOTI CĪŅĀ PAR LATVIJAS BRĪVĪBU

Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra apspriede

Eiropas brīvo zemju organizāciju latviešu pārstāvji sanāca Londonā 5./6. aprīlī, lai piedalītos Latvijas Atjaunošanas Komitejas Eiropas Centra apspriedē.

Delegāti piedalījās no Anglijas, Vācijas, Francijas, Beļģijas un Dānijas. Latviešu Nacionālais Fonds Skandināvijā bija sūtījis no Zviedrijas savu novērotāju.

Apspriede notika ļoti lielā saskaņā un vienprātībā, liekot savas darbības pamatā šādas vadlīnijas:

Latvijas Atjaunošanas Komiteja cīnīsies par latviešu tautas brīvību, neatkarīgu valsti, demokratisku valsts iekārtu, pilsoniskām brīvībām, īpašuma tiesībām, privātu uzņēmību, sociālu taisnību un starptautisku sadarbību.

Kā pirmo un galveno uzdevumu LAK EC veiks priekšdarbus visu mūsu nacionālo spēku koncentrēšanai un sagatavošanai gadījumam, kad mūsu dzimtenē iestāsies atbrīvošanas brīdis.

LAK EC sevišķi rūpēsies par dzīvā spēka saglabāšanu cīņai par dzimtenes brīvību.

Lai panāktu visu latviešu apvienošanos kopējam darbam par mūsu dzimtenes atbrīvošanu un mūsu tautas nākotni, LAK EC sadarbosies arī ar latviešu politiskajām partijām un visiem latviešu centriem citos kontinentos. Tāpat sekmēs sadarbību ar brīvajām tautām un to organizācijām.

Šo atbildīgo uzdevumu veikšanai LAK EC lūdz visu tautiešu nedalītu atbalstu.

LAK Eiropas Centra sēdes notika 5. un 6. aprīlī Londonā, Anglijas kultūrālās un sabiedriskās dzīves mītnē — DV namā. Šajās sēdēs piedalījās no Lielbritanijas A. Abakuks, J. Savickis, V. Blankenburgs, A. Alksnītis, A. Bulle un K. Mangulis. No Vācijas V. Janums R. Liepiņš, A. Šilde un māc. A. Abakuks. No Francijas E. Lappuķe, Dānijas V. Briedis un I. Reitmanis, Beļģijas K. Gulbis un no Zviedrijas K. Lobe. Delegāti nebija ieradušies no Austrijas, Holandes un Italijas, bet aicināti nebija Šveices un Norvēģijas pārstāvji, jo tur nav vēl izveidojušās latviešu centrālās organizācijas.

Par sēdes vadītāju ievēlēja Robertu Liepiņu, vadītāja vietnieku A. Alksnīti, bet sekretāru K. Gulbi.

Atklājot sēdi un sniedzot pagaidu prezidija darbības pārskatu, pagaidu prezidija priekšsēdis A. Abakuks uzsvēra, ka visam darbam jābūt veltītam vienīgi tēvzemes Latvijas atbrīvošanai. Viss līdzšinējais darbs ir aizgājis organizātoriskos pienākumos; ir izstrādāti statūti, kurus parakstījušas centrālās organizācijas Vācijā, Beļģijā, Dānijā, Austrijā, Holandē un Anglijā un līdz ar to tie stājušies spēkā. Ir runāts arī ar politisko partiju vadītājām personām, pie kam rezultātā paredzama to piesaistīšanās LAK EC darbā. Vākti arī līdzekļi ziedojumu ceļā Ārtavu Latvijai rāmjos, pie kam tie devuši ap 950 märc. jo vākšanas akcijā ir piedalījušās visas Eiropas zemes.

Plašas debates izraisīja politisko partiju pieaicināšana LAK EC darbā. Pašas politiskās partijas ir izteikušas gatavību nākt pie kopējā galda, tāpat mūsu sūtnis Lielbritanijā un Latvijas valdības ārkārtējo pilnvaru nesējs ir izteikuši vēlēšanos redzēt pilnīgu sadarbību ar politisko partiju vadošām personām. A. Abakuks uzsvēra par šīs sadarbības nepieciešamību, atgādinot, ka mūsu uzdevums ir strādāt visiem kopā, to labā, kas palikuši dzimtenē, bet ne tik daudz to labā, kas ir brīvajā pasaulē.

Debašu rezultātā sēdes dalībnieki vienbalsīgi nolēma, nosaukt Eiropas politiskās vadības centru par Latvijas Atjaunošanas Komitejas Eiropas Centru un tajā aicināt piedalīties arī sociāldemokratus, liberāļus, jaunsaimniekus, Latgales demokratus un Zemnieku savienību, LAK EC rezervējot tiem vienu trešdaļu no vēlēto delegātu skaita. Sarunas ar politisko partiju vadītājiem uzdeva vest prezidijam. Sadarbības pamatā stāv mūsu valdības ārkārtējo pilnvaru atzīšana.

Sēdes turpinājumā plašu pārskatu par politisko un militāro stāvokli pasaulē deva R. Liepiņš un V. Janums, pēc kam pieņēma vairākas svarīgas rezolūcijas: par latviešu trimdinieku saimes sagatavošanos gaidāmiem notikumiem, par jaunatnes audzināšanu Latvijas nākotnei, kā arī vēl citas.

Pārrunāja arī jautājumu par latviešu iesaistīšanos citu valstu bruņotajos spēkos un par baltvācu jautājum.

Jaunajā prezidijā ievēlēja A. Alksnīti (pr-sēdis), Manguli, R. Liepiņu, V. Janumu un K. Gulbi, bet revīzijas komisijā Blaukenburgu — pr-sēdis, E. Lappuķi un Ad. Šildi. Par ģenerālsekretāru apstiprināja A. Abakuku. Budžetu sabalansēja uz 600 märc. gadā.

Noslēgumā LAK EC sēdes dalībnieki uzdeva jaunajam prezidijam kārtot vēl jautājumus par Eiropas Kustības latviešu nacionālās padomes izveidošanos, par sadarbības nokārtošanu ar citu tautu politiskajiem vadības centriem Eiropā un par sakaru izveidošanu ar citu zemju latviešu vadošajiem centriem, lai panāktu iespējami drīzāku globālās latviešu pārstāvības izveidošanu.

LAK EC dalībniekus pieņēma sūtnis Lielbritanijā K. Zariņš. Savā uzrunā sūtnis norādīja uz kopdarbības nepieciešamību, vienotībā kalpojot Latvijas atbrīvošanai. Pieņemšanā bez LAK EC dalībniekiem bija ielūgti arī DV Centrālās valdes locekļi, kuri bija ieradušies Londonā uz savu pirmo sēdi, kā arī visa DVF vadība. Māksliniecisko programmu pieņemšanā izpildīja operdziedātājs E. Krūmiņš un komponists A. Jērums. A. V.

LATVIJĀ SKANĒS BRĪVĪBAS ZVANI

Sūtnis J. Feldmans Amerikas Balss Lieldienu raidījumā tautiešiem Latvijā starp citu teica:

Tautieši Latvijā,

Šodien visa kristīgā pasaule svin Kristus augšāmcelšanās svētkus — Lieldienas, kas simbolizē atbrīvošanos no visa ļauna un dievišķīgās žēlastības gaismas atspīdumu mūsu sirdīs. Lieldienas mums no bērnības palikušas atmiņā kā agrie pavasara vēstneši, tādēļ mēs ar nepacietību gaidām pavasari kā jaunas dzīvības nesēju zīmi.

Par mūsu zemi, mūsu Latviju, jau ilgus gadus nolaidies garīgs un fizisks sastingums. Ne tāpēc, ka pavasaris tur vairs nerādītos, bet tāpēc, ka katru tautas dzīvības parādību saldē trulais maskaviešu fanātisms, kas smagi nospiež mūsu tautas citkārt tik bagāto un daudzpusīgo gara un saimniecisko dzīvi. Bet esat droši, svaigs pavasara vējš nāks un noslaucīs no mūsu zemes visu naidīgo un nodevīgo . . .

Kādēļ maskavieši šodien valda Latvijā? Tādēļ, ka 1939. gadā augustā Staļins noslēdza ar Hitleru slepenu laupīšanas līgumu, kas nodeva maskaviešu varā Baltijas valstis un Polijas austrumu daļu. Šis nodevīgais vergu tirgus par brīvām tautām — nesodīts nepaliks: Hitlers jau savu sodu saņēma. Neizbēgs no pelnītā soda Hitlera kādreizējais sabiedrotais — Staļins.

Tikai tad Latvijā un visā komūnistu verdzinātā pasaulē atspīdēs īstā brīvības saule un iestāsies sen gaidītais pavasaris. Tad Latvijā atskanēs Lieldienu brīvības zvani, kas sauks atpakaļ tēvijā izklīdušo latviešu tautu no visām pasaules malām, no Sibirijas mūžu mežiem, no maskaviešu cietumiem un važām. Tad brīvais latviešu zemnieks un strādnieks ķersies pie savas zemes atjaunošanas darbiem, un pavasara pali aiznesīs tālu jūrā netīro un izčākstējušo ledu, ko mums uzspieda maskaviešu ziema.

Šādas Lieldienas mēs visi gaidām un sagaidīsim!

LIELI PAVASARA PLŪDI SAV. VALSTĪS

Nebraska. — Missouri upes lielie pavasara plūdi apdraud ļoti plašus apgabalus. Nebraskas un Minnesotas stātu atsevišķi apgabali izsludināti par briesmu joslām. Pavisam savas dzīves vietas pašreiz bijis jāatstāj 74.000 iedzīvotājiem. Visbīstamākais stāvoklis ir pie Omahas, kur ūdens līmenis ir uzkāpis vairāk kā 7 m virs normālā ūdens līmeņa.

Trūmens atvēlējis 100.000 dol. plūdu apdraudēto apgabalu iedzīvotāju vajadzībām. Nauda domāta galvenām kārtām pagaidu dzīves vietu sagādāšanai, apģērbiem un pārtikai. Ūdens briesmas pie Omahas — ap 8 1/2 m virs normālā, un tas, domājams, sasniegs savu visaugstāko līmeni ceturtdienā! — Trūmens aplidos plūdu apgabalus, lai postāžu apskatītu no putna lidojuma.

Eizenhauers atstāj ZALO

Ņujorka. — No Baltā nama ziņo, ka prezidents Trūmens saņēmis ģen. Eizenhauera lūgumu par tā atbrīvošanu no Ziemeļatlantijas Ūnijas karaspēka komandiera pienākumiem. Trūmens Eizenhauera atlūgumu pieņēmis un Eizenhauers savu darbību Eiropā izbeidz 1. jūnijā, lai tūlīt dotos uz Ameriku, kur tas 4. jūnijā runās dzimtā pilsētā Abilenē, Kansas stātā. Eizenhauers no armijas vēl pilnīgi neaiziet, bet atradīsies armijas rezervē, līdz būs izšķīries viņa liktenis Amerikas vispārējā republikāņu partijas delegātu konferencē jūlijā.

Gatavojieties lojālitātes parādei 26. aprilī Ņujorkā

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Mūs nešķir nekas

INGRIDA VĪKSNA

It kā no liela tāluma, ar svešām acīm, noraugoties uz tuvāko no tuva — uz savu darbu, kas veicams dienu plūdumā, tur asi un nežēlīgā skaidrībā veras pretī visas tās pretrunas un kļūmes, ko parasti tik nesaudzīgi skata vēsa vērotāja acs. Un paliekot šai notālē, mēģinot savu sirdi un prātu noenkurot uz šīs neitrālās, nevienam nepiederošās zemes, kuras vārds ir Objektīvitāte, un kur nevalda neviena partija, neviena grupa, neviena organizācija vai draugu pulks — paceļas gaismā kāda veca un liela patiesība: veltīgs ir jautājums, kas mūs, trimdā izkaisīto latviešu saimi, mulsina un šķir. Gluži lieki ir arī jautāt, kādēļ mēs esam tik sīka ļaunuma pilni, tik drūmas neuzticības piezīdušies, tik smagu aizdomu saēsti? Atbilde ir tikai viena, un tā ir pārāk vienkārša un skaidra, lai to katrs, pat visrūgtākais noliedzējs, nebūtu kādreiz jau saklausījis savā klusākā stundā: mūs visus vieno viens vienīgs kopīgs mērķis, kaut ceļi, kas ved turp, var būt dažādi, bet ja šie ceļi kādreiz krustojas naidā, tur vainojams tikai kāds nomaldījies „ES" vai „TU" — ne „MĒS", kas esam visi viena grūtuma un vienas ilgošanās svētceļnieki. Tādēļ vienādi cienams ir ceļš, pa kuru iet karavīrs ar šauteni, vīrs ar lāpstu vai kokli, un tiem nav ko raudzīties ar nicināšanu vai smīnu vienam otrā.

Bet ejot vēl soli tālāk, runājot konkrētāku valodu, un paraugoties uz laikrakstu, kas balstās uz vienas organizācijas, viena ceļa gājēju pleciem, gribas vēlreiz atkārtot augstāk teikto domu: ne Daugavas Vanagi grib būt tie, kas vienīgie visnotaļ uzspiež savas tiešās klātienes zīmogu uz katru burtu un rindu šai laikrakstā, bet gan cieņas un draudzīgas saprašanās vārdā vēlas iet kopā ar katru savu asiņu brāli, kam „MĒS" un ceļa mērķis ir svētāks par godkāres pilna ES patmīlīgu izspēlēšanu. Tādēļ nevar būt šaubu, ka katrs vīrs, kas izstaigājis Volchovas purvājus un Pomerānijas klajumus, savu vienīgo mērķi un ceļa galu — brīvu un neatkarīgu Latvijas valsti skatīdams — ne brīdi nevilcināsies iet kopā ar cita ceļa staigātāju, bet tik pat skaidrs ir arī tas, ka šie kaujās rūdītie vīri neļausies sevi nobīdīt grāvmalē, kur citi ar tiem nerunātu kā līdzīgs ar līdzīgu.

Bet ir veca patiesība, ka tikai tīrais un stiprais spēj atzīt arī savu kļūdīšanos, tādēļ arī Daugavas Vanagu laikraksta slejās vienmēr būs vietas taisnam vārdam un domai, kaut arī tā kādreiz būtu vērsta pret pašu mājās maldīgi spertu soli, no kā vienmēr droši nav pasargāts neviens mirstīgais.

Tādēļ pāri visu sīko un personīgo ķildu troksnim Latvija Amerikā grib stāvēt par mūsu visu vienīgā un galvenā mērķa piepildīšanu — brīvās un neatkarīgās Latvijas valsts atgūšanu, un šai gaitā katrs latvietis ir gaidīts talcinieks.

Redaktoriem mainoties

VALDIS ANTINS

Dr. Hugo Vītols, mūsu laikraksta līdzšinējais atbildīgais redaktors, iesniedza š. g. 16. martā demisiju DVK valdei, bet DV Padomei ASV tās II. sesijā 6. aprīlī. Latvija Amerikā Nr. 30(53). bija pēdējais, ko Dr. H. Vītols parakstīja kā atbildīgais redaktors, sniedzot tajā arī savu vēstījumu „Atvadām" — lasītājiem un redakcijas kollēgām.

Ar šo izsaku Apgāda Daugavas Vanags vārdā sirsnīgu pateicību aizejošam redaktoram Dr. H. Vītola kungam par viņa nenoliedzami pašaizliedzīgo darbu laikraksta LA organizēšanā un vadīšanā pāri tik bezgala daudzām sākuma grūtībām. Cik pašuzupurēšanās un pašaizliedzības pilns bijis šis viņa darba cēliens, 53 laikraksta numurus ar lielu prasmi sagatavojot un ne bez grūtībām izdodot, to bez patosa un bez pārspīlējuma atklāj eksredaktors pats savā atvadu vēstījumā. Pateicību izsakot, man ir liels gandarījums to apstiprināt no DV organizācijas un no Apgāda puses, manuprāt vislabāk izsakts ar DV Padomes ASV II sesijā visu klātesošo Padomes locekļu vienbalsīgi pieņemto priekšsēža Dr. A. Rudža formulējumu: „...Dr. H. Vītols laikraksta LA vadību uzņēmās ārkārtīgi kritiskā momentā. Ir strādāts ar lielu ideālismu, un ja savi misekļi ir bijuši, tādi katram un vienmēr var gadīties. Ir jāizceļ — bez glaimiem — Dr. Hugo Vītola pašaizliedzība un lielā darba mīlestība. Es ceru, ka Dr. H. Vītols arī uz priekšu turpinās priecināt LA lasītājus ar saviem vērtīgajiem un smalkajiem rakstiem."

Ar to pašu augšā minēto Kanadas un ASV DV augstāko pārvaldes organu lēmumiem mūsu laikraksta atbildīgā redaktora pienākumus aizejošā Dr. H. Vītola vietā uzticēja rakstniecei un redaktrisei Ingridai Vīksnas kundzei. I. Vīksnas kundze jau kādu laiku darbojās laikrakstā un ir vietā atzīmēt, kā jaunā laikraksta vadītāja ir pilnīgi kursā par laikraksta ideoloģisko līniju, kā arī labi pārredz administratīvi — saimniecisko situāciju savus jaunos pienākumus uzņemoties. Vissirsnīgākie laimes vēlējumi kā no DV organizācijas tā no Apgāda pavada I. Vīksnas kundzi jaunajā atbildīgās redaktrises postenī. Mēs esam pārliecināti, ka visa DV saime nevien ar sajūsmu un simpatijām, bet ar visu savu organizēto spēku un gara stiprumu stāvēs aiz sava laikraksta un s a v a s redaktrises.

Ir pats par sevi saprotams, ka mūsu laikraksts prasa un prasīs vēl daudz pašuzupurēšanās, īpaši no redaktoru un darbinieku puses, ka novērtēšanas vēl jo daudzas grūtības, bet — pats galvenais — jāpanāk vēl lielāku dziļumu saturā un smalkumu apdarē. Aizejošā redaktora dziļā intelligence, kāda likta laikraksta pamatos tā pirmajā posmā, tagad — cerams — laimīgi saaudīsies ar jaunās redaktrises, iecienītās literātes un dzejnieces, mūzisko apgarojumu laikraksta gaitu turpinājumā. Tomēr ir jāuzsver, ka laikraksta satura padziļināšana nav atstāta un nav atstājama tikai vienai laimīgai spalvai. Saukti un aicināti rakstīt ir visi latviešu gara darbinieki un spalvas meistari, jo mūsu nodoms ir — Daugavas Vanagu izdoto l a t v i e š u laikrakstu izveidot par labāko starp labākajiem latviešu laikrakstiem. Apgāds labi saprot, kāds ceļš ejams uz šī nodoma īstenošanu. Kā viens no pirmajiem soļiem šai sakarībā atzīmējama ievērojama honorāru posteņa paaugstināšana budžetā. Lai šis solis būtu reāls, tad apstākļi prasija pēc sabrīd samazināt administratīvos izdevumus. Tomēr arī tas notiek jau arī techniskos un administratīvo izkārtojumu reformēt nevis lejup, bet augšup. Ir prieks zinot atklātībai, ka mūsu laikraksta saimnieciski-materiālais stāvoklis nekādā ziņā nav kritisks, un ka vadības maiņa nenozīmē krizi laikraksta gan palēnā, bet noteiktā gājienā uz stabilu un nostiprinātu saimniecisku stāvokli.

Tomēr — nobeidzot — lai man atļauts vēl lieku reizi appellēt pie ikviena apzinīga tautieša kā Kanadā, tā ASV, īpaši pie Daugavas Vanagiem: a b o n ē j i e t, l a s i e t, i e t e i c i e t citiem Latviju Amerikā! Labs latviešu laikraksts — īpaši šodien — ir bezgala nozīmīga latviešu k u l t ū r a s un n a c i o n ā l a v ē r t ī b a. Tādēļ palīdzēsim ikviens Daugavas Vanagu Latviju Amerikā padarīt par labāko starp labākajiem latviešu laikrakstiem!

LŪGUMS

Laikraksta Latvija Amerikā bij. galvenam redaktoram Dr. iur. Hugo Vītolam privāto korespondenci adresēt: 414 W. 40th St., N.Y.C., NY, USA.

SIRSNĪGS PALDIES

visiem tiem, kas man sūtījuši sveicienus un vēlējumus mana mūža 40 gadu atcerē.

Teodors Sīlis

Kultūras talcinieki

Ar klātpielikto pasta pārvedumu par 10 dol. atsaucos talkas ierosinātājam Emīlam Skujeniekam, kā arī Jēkabam Zakim, saskaņā ar viņu tiešo aicinājumu.

No savas puses uzaicinu neatteikties kļūt par tālākiem talciniekiem:

Aktieri Voldemāru Krūmiņu — Linkolnā, Nebr.

Arnoldu Lāci — Elkhartā, Ind.

Voldemāru Lambergu — Bostonā, Mass.

Jēkabu Pāvulu — Elhartā, Ind.

Juri Skrīveri — N. Mančesterā, Ind.

Jāni Širmani — N. Mančesterā, Ind.

Arnoldu Štamu — Grand-Rapidā, Mich.

Kārli Tālbergu — Grand-Rapidā, Mich.

„Ja ikviens tik zemē sētu..."

Kārlis Baltpurviņš

o

Atsaucoties uz rakstnieka Emīla Skujenieka aicinājumu še klāt pievienoju čeku par 5 dol., kā ziedojumu Kultūras Fondam un uzaicinu zemākminētās personas pievienoties Kultūras Talkai:

Rūdolfu Mauči, 1110 W 65 th Street, Seattle 7, Wash.

Jāni Zemzaru, 1806 Alvin Ave, Cleveland 9, Ohio.

Jēkabu Kugrenu, 3153 W. 30 St., Cleveland, Ohio.

Jēkabu Ūdri, 2184 W. 59th Cleveland, Ohio.

Alfu Kundziņu, 3163 Florida St., Longview, Wash.

H. Salaks

Ziedojumi Kultūras Fondam — Kultūras Talkai sūtāmi uz sekojošu adresi un tāpat rakstāmi čeki un naudas pārvedumu orderi, pavadrakstā atzīmējot, kādam nolūkam nauda domāta: American Latvian Association Inc., 3220 17th St., N. W. Washington 10, D.C.

K. STANKĒVICAM SEŠDESMIT GADU

Uz nodzīvotiem mūža 60 gadiem 11. aprīlī atskatījās sabiedriskais darbinieks Kārlis Stankēvics. Ju bilārs ir bijis dažādu latviešu pasākumu priekšgalā jau vairāk ne kā 25 gadus. Pašlaik Stankēvics ieņem Ņujorkas latviešu apvienotās padomes priekšsēdētāja un Ņujorkas latviešu draudzes priekšnieka amatus.

K. Stankevičs

K. Stankēvics ir dzimis Liepājā 1892. gadā. Pirmā Pasaules kara laikā viņš dienēja krievu flotē. Pēc revolūcijas atgriezās dzimtenē un iestājās Latvijas armijā. Vēlāk St. kļūst par saimniecības pārzini uz dāņu kuģiem, kas uzturēja satiksmi starp Liepāju un Ņujorku. Tas bija 1924. gadā, kad St. nokāpa no kuģa Ņujorkā un sāka veidot savu dzīvi šinī krastā. Viņš iesāka kā krāsotājs, bet ļoti drīzi jau nodibināja pats savu uzņēmumu.

Atstājot dzimteni, jubilārs nesarāva saites ar savu tautu, bet tūlīt pēc ierašanās Amerikā aktīvi piedalījās latviešu organizāciju dzīvē. Laikā starp abiem pasaules kariem Ņujorkā lielu aktīvitāti parādīja Amerikas baltiešu savienība, kurā bija apvienojušies latvieši, lietuvieši un igauņi. Kā goda biedri tur darbojās Baltijas valstu diplomātiskie pārstāvji. Organizāciju atbalstīja arī iespaidīgas personas amerikāņu sabiedrībā, un tā veica atzīstamu propagandas darbu. Stankēvics bija kādu laiku šīs organizācijas viceprezidents un vēlāk prezidents. Bez tam Stankēvics ir bijis arī Ņujorkas Latviešu Biedrības viceprezidents un prezidents.

Novēlam jubilāram vēl ilgi darboties sabiedriskajā darbā latviešu tautas labā.

Toronto māksliniecisko sarīkojumu kalendārs

LATVIEŠU SARĪKOJUMI TORONTO

Svētdien, 20. aprīlī, „LATVIAN TRIO (V. Ziedonis (vij.), Dz. Treimanis (čello) un V. Melķis (klav.)) koncerts Sv. Andreja b-cas l. zālē, plkst. 1,30 pp.

Piektdien, 25. aprīlī, pl. 8.15 vak. Parkdale Collegiate zālē (209, Jameson Ave.) „DIŽDANČA" tautisko deju un dziesmu vakars. Piedalās dzied. E. Sedliņa, J. Dzeguze, sieviešu kvartets un t. deju ansamblis „Dižduncis" (pavad. V. Krūmkoka).

Svētdien, 27. aprīlī, pl. 5.00 pp., Walmer Rd. Bapt. baznīcas zālē Garīgas mūzikas stunda. Piedalās dziedoņi P. Geistauts, Ž. Zentiņš, komp. T. Ķeniņš u. c.

Svētdien, 27. apr., pl. 8.00 Sv. Andreja b. zālē,komp. T.Ķeniņa ref. „Baznīcas mūzikas gars un normas". Skaņu platēs: Bachs, Mocarts.

Sestdien, 3. maijā, dzied. H. LŪSES 40 g. darbības jubilejas koncerts Shaw Str., Komercskolas zālē, plkst. 8.00. Piedalās H. Štrauss (klav.).

Sestdien, 10. maijā, pl. 8.00 vak. „DAINAS" kora koncerts(dirig. E. Freimane) Sv. Andreja b-cas l. zālē.

Svētdien, 11 maijā, plkst. 6.00 Sv. Andreja b-cas m. zālē komp. T. Ķeniņa ref. „Bēthovens". Skaņu platēs IX Simfonija, IV klavierkoncerts.

Svētdien, 18. maijā, plkst. 6,15 pp. T.L.B. zālē (198, Osler St.) literārī—mūzikāls vakars: „Tēvzemei un Varoņiem".

Piektdien, 23. maijā, plkst. 7,30 Parkdale College zālē, vīru dubultkvarteta „Kalvis" gadskārtējais koncerts.

CITI SARĪKOJUMI

Otrdien un trešdien, 15-16. apr., plkst. 8.25 Massey Hall'ē, slavenā vijoļvirtuoza N. Milšteina koncerti.

Sestdien, 26. aprīlī, pl. 8.00 vak. „Scandinavian Symphony" orķestra koncerts (no Detroitas) Massey Hall'ī. Diriģents: V. Kolars.

No 26. līdz 28. maijam Ņujorkas Metropolitēna operas orķestra, kora un solistu viesizrādes Toronto, Maple Leaf Gardens (Carlton Str.). Programmā: Bohēma, Aida un Karmena.

Piektdien, 30. maijā, plkst. 8.00 vak. Shaw Str. Komercskolas zālē, Tallinas Konserv. doc. H. Betlēmas dzied. un operas studijas audz. vakars. Dziesmas, ārijas un ansambli no pazīstamākām operām. Piedalās arī latv. dziedoņi E. Grīnberga, P. Geistauts un Flerkovskis.

DAUGAVAS VANAGI

ASV

DV ČIKAGĀ

Par DV Apvienības Čikagā priekšnieku ievēlēts Augusts Vanags. Valdē: Otto Krolls — pr-ka biedrs, Kurts Širmans — sekretārs, Pēteris Ozoliņš — kasieris, Edgars Brezinskis — valdes loceklis. Revīzijas komisijā: Eduārds Ozoliņš — pr-tājs, Jānis Tums — sekretārs, Vilis Dātavs — loceklis.

Biedru sanāksmes notiek katru mēnesi, bet valdes sēdes, sākot ar 18. aprīli noliktas regulāras un notiks katru piektdienu. Paredzēta visu Čikagā un apkārtnē dzīvojošo aprūpējamo — invalidu un karavīru piederīgo apzināšana, kas vēlama sakarā ar vācu likumu par ev. renšu maksāšanu materiālās grūtībās nonākušiem renšu saņēmējiem. Tāpat apzinās visus Korejas cīņās iesaistītos latviešu karavīrus un viņu piederīgos, tāpat arī apmācībās iesauktos, lai nodibinātu ciešas saites starp vecāko, vidējo un jauno cīnītāju saimi. Lielu vērību piegriezīs aprūpes darbam un līdzekļu vākšanai, pie kam paredzēts iedzīvināt un reālizēt domu par stundas izpeļņas iemaksu katru mēnesī aprūpes vajadzībām.

DV NODAĻA BALTIMORĀ

jau pastāv otru gadu, bet īstenībā tās darbība ir iesākusies ar š. g. janvāri, kad ievēlēja jaunu valdi, kuras priekšnieks ir K. Detlavs, pr-ka vietn. māc. V. Rolle, sekretārs J. Priedulājs, kasieris — K. Blūms, biedrzinis A. Erdmanis.

Pirmajā gadā valdes darbība bija dažādu apstākļu dēļ ļoti ierobežota. Toties tagad DV Baltimorā ir latviešu kultūras un mākslas dzīves sekmētāji. Ir vērts pieminēt dziļi izjusto Strēlnieku atceres brīdi, kur māc. V. Rolle runāja par veco un jauno strēlnieku tālā un tuvā pagātnē. Baltie tēli sniegainos laukos — izausa atmiņā latviešu karavīrs kā pagātnes un tagadnes varoņa tēls.

Klusi, noliektām galvām 6. martā Kalpaka nāves dienas atceres dalībnieki aizstaigāja uz Ventas krastiem un Rudbāržu siliem, kur varonis O. Kalpaks sāka liktenīgo gājienu, savas varonīgās kara draudzes priekšgalā. Šāds piemiņas brīdis vājā sveču gaismā, Latvijas sēru karogs, ziedos grimušais Kalpaka tēls, izjusti vārdi ikvienā izsauca dziļas pārdomas un jaunatnē stiprina patriotiskās jūtas. Tie ir atmiņā dziļi paliekoši brīži.

Kalpaka piemiņas vakara koncerta daļā piedalījās jaunā daudzsološā dziedātāja Rita Dzilna — Zaprauska un pianiste Elizabete Kraule.

Liela interese Baltimoras latviešiem ir par mākslu. Ar gleznotāja J. Audriņa iniciātīvu noorganizēti priekšlasījumi. Ir notikuši divi ļoti interesanti prof. Dr. Siliņa priekšlasījumi par latviešu glezniecību un otrs saistīts ar Baltimoras mūzeja apskati. Prof. Siliņš lielisks vielas pazinējs, un saistīgais stāstījums bija radis kuplu atsaucību tautiešos, kuru vidū bija liela daļa mūsu jaunatnes.

15. un 16. martā notika mākslas J. Audriņa gleznu izstāde, kas bija labi apmeklēta un modinājusi lielu interesi arī šejieniešos. Mākslinieks rādīja savu gada laikā veikto darbu klāstu, vairums no tiem gleznoti pēc ikdienišķā darba. Izstādē redzējām pārsvarā portretus un mākslinieka iemīļotu tematiku — Kursas novada senatnes skatus. Šīs kompozicijas izstaro siltumu un krāsainību un modināja interesi arī svešiniekos, kas nepazīst latvisko dzīvi.

15. martā Baltimorā Daugavas Vanagu saimē viesojās Lilija Štengele. Bija liels baudījums dzirdēt mūsu dzejnieku labākos darbus meistariskā priekšnesumā.

Ik pirmdienas vakarus no plkst. 7—10 Daugavas Vanagi pulcējas savās telpās, International Center YWCA S. Brodvejā, uz pārrunām, tur ir arī grāmatu galds, laikraksti un dažādas spēles.

Jāpriecājas, ka organizācija tik īsā laikā parādījusi tādu rosmi un bez tiešiem mērķiem — palīdzēt bijušiem karavīriem — ir domājusi par garīgās kultūras veicināšanu.

A

KANADĀ

Daugavas Vanagu Kanadas Valdes pr-dis P. Balodis 5. aprīlī apmeklēja DV Katerīnas nodaļu, lai iepazītos ar tās darbību un problēmām, bet 6. aprīlī P. Balodis pārrunāja dažādus sabiedriskās dzīves jautājumus ar konsulu V. Tomsonu, kurš īslaicīgā vizitē bija šeit ieradies no Montreālas.

PALĪDZ ARĪ TU VIŅIEM TIKT PIE SAVA STŪRĪŠA

Latvietis ir vienmēr bijis individuālists — viensētnieks, visos laikos cenzdamies pēc sava kaktiņa un sava stūrīša zemes, kā to vispilnīgāk savā stāstā attēlojis Purapuķe. Šī tieksme jo spilgti manāma arī šī kontinenta latviešu ieceļotājos.

Veselais un darbā spējīgais lolo daudz un dažādas cerības, kas reālizējas atkarā no darba un dzīves apstākļiem. Slimais un nevarīgais padots veselā gādībai un iespējai uzupurēties.

Ir pienācis brīdis, kad DV vadība Vācijā nolēmusi arī mūsu dzīves pabērņiem sagādāt pašiem savu neaizkaramu stūrīti, kur mūsu vissmagāk piemeklētie invalidi varētu veidot savu dzīvi, nesajūtot allaž veselā cilvēka bieži vien grūti izturamo līdzjūtību.

DV Kanadas Valdes Aprūpes nozare izsūtījusi visām latviešu organizācijām Kanadā ziedojumu sarakstus šim mērķim.

Kā pirmais un cēlākais piemērs spējai uzupurēties ir Norandas DV nodaļa, kas, neraugoties uz pavisam niecīgo tautiešu skaitu, savākusi $200.—.

Lai Dievs dod, ka tautieši pārējās pilsētās būtu tikpat atsaucīgi, un lai ikviens no mums — Kanadas latviešiem — spētu ar lepnumu teikt, ka mēs, lūk, esam likuši to lielāko no pamatakmeņiem šim invalidu namam.

T. K.

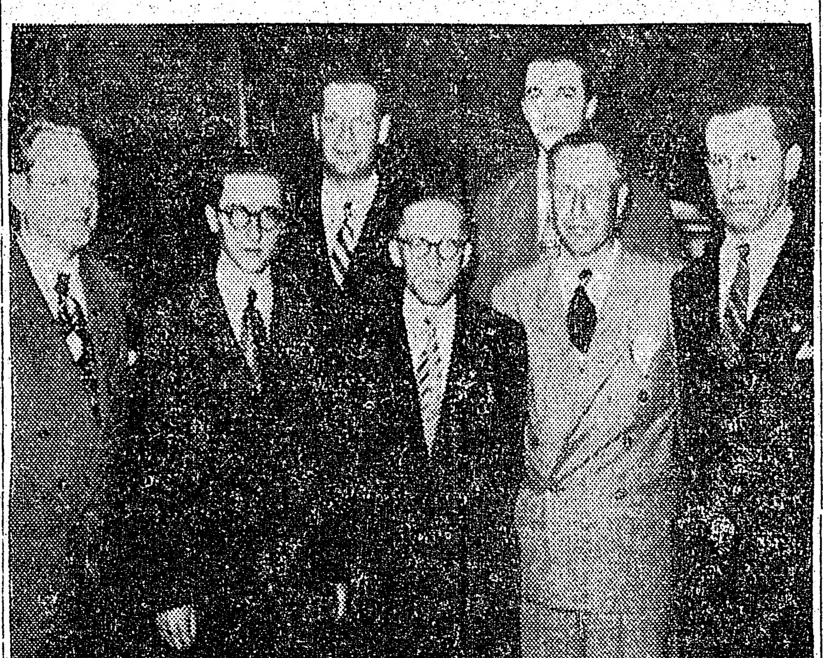

DV Ņujorkas nod. jaunā valde. No kr.: L. Bērziņš, nod. pr-ks A. Puķīte, H. Karlsons, DV pārstāvis A. Līdacis, J. Balodis, bij. nod. pr-ks M. Kārkliņš, E. Sproģis. Foto J. Princis

AIZRĀDĪJUMS

Pag. n-rā ievietotajā informācijā par DV Padomes otru sesiju ieviesusies kļūda.

Iespiests: „Sēdē piedalījās 16 balstiesīgo Padomes locekļu, pārstāvot 192 no pāri par 1000 aktīviem Daugavas Vanagiem ASV."

Jābūt: „Sēdē piedalījās 16 balstiesīgo Padomes locekļu, pārstāvot 792 no pāri par 1000 aktīviem Daugavas Vanagiem ASV."

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Dr. MĀSĒNA INTERVIJA TELEVĪZIJĀ

LKK priekšsēdētājs Dr. V. Māsēns uzaicināts sniegt interviju par latviešu tautas likteni televīzijas raidījumā 19. aprīlī no plkst. 8.30 līdz 9 vakarā. Raidījums notiks pa Channel WATV (13).

BOSTONAS LATVIEŠU TEĀTRIS

viesosies svētdien, 20. aprīlī, ar M. Zīverta Cenzūru pie Hudsonas N.Y.) apkārtnes tautiešiem. Cenzūras režiju vada J. Lejiņš, dekorācijas zīmējis A. Krisons. Tēlotāji: Marta Sala, Jānis Lejiņš, Reinis Birzgalis, Valfrīds Streips.

Hudsonas un apkārtnes latviešu b-ba izrādei noīrējusi Saugerties pilsētas Municipal Building telpas ar plašu zāli un labi piemērotu skatuvi. Izrādes sākums plkst. 2 pp.

ATLIKUMS APRŪPEI

Bostonas mākslinieku kopas 30. martā rīkotā garīgā koncerta atlikumu — 106 dolarus 8. aprīlī nosūtīja V. Januma kungam uz Rietumvāciju latviešu invalidu nama fondam. Koncerts mākslinieciskā ziņā bija viens no izcilākajiem garīgiem koncertiem Bostonā.

LOJALITĀTES PARĀDES NORISE

Amerikas veterāņu organizācija oficiāli paziņojusi, ka piektā gadskārtējā Lojalitātes dienas parāde notiks Ņujorkā, 26. aprīlī. Parāde sāksies pl. 1 dienā no 96. ielas, virzīsies pa 5. Aveniju līdz 63. ielai, tad novirzīsies pa to uz austrumiem un pie Pirmās avenijas izklīdīs. Parādē piedalīsies 55.000 civilās aizsardzības locekļi, policijas vienības, valsts darbinieki un dažādo tautību grupas. Parādes priekšgalā brauks Lojalitātes dienas karaliene Donna Lī—Hiki, kas izvēlēta par preses fotografu karalieni Ņujorkā. Latviešu sapulcēšanās vietu un laiku izziņos vēlāk.

27. APRĪLĪ SĀKAS VASARAS LAIKS

Lai cilvēki vairāk izmantotu dienas gaismu, ik gadus Amerikā vasaras laikā pagriež pulksteņus par vienu stundu uz priekšu. Pulksteņi jāpagriež naktī uz 27. aprīli.

SŪTŅA SAGAIDĪŠANA

ALA's Kultūras birojs sūtņa K. Zariņa ierašanās gadījumā rīkos lielu koncertu Ņujorkā 24. maijā. Koncertu ar runu ievadīs sūtnis K. Zariņš. Sūtnis uzturēsies Ņujorkā vienu nedēļu.

LATVIEŠU BĒRNU ZĪMĒJUMI STARPTAUTISKĀ IZSTĀDĒ

Atsaucoties Kultūras biroja aicinājumam, saņemti vairāk nekā 100 latviešu bērnu zīmējumu. Izglītības sekcijas vadītājs M. Celms un Mākslas sekcijas vad. J. Šāberts izvērtēs ienākušos zīmējumus un nosūtīs tos uz Starptautisko bērnu darbu mūzeju—izstādi Filadelfijā, kurā ar saviem darbiem piedalīsies 40 tautu bērni. Tagad tanī atklās arī latviešu nodaļu. Bērnu darbu izstāde apceļos dažādas valstis visā pasaulē.

RĪKOS J. VĪTOLA UN A. KALNIŅA PIEMIŅAS VAKARUS

ALA's kultūras birojs nolēma rīkot mirušo skaņražu Jāzepa Vītola un Alfrēda Kalniņa piemiņas vakaru.

Annas Brigaderes komitejā kā Kultūras biroja pārstāvi izraudzīja E. Raisteru, līdzšinējā pārstāvja E. Freivalda vietā. A. Brigaderes komitejā ieiet P. Jēger—Freimane kā priekšsēdētāja, J. Kadilis, E. Raisters un Martinsona kundze kā Brigaderes dzimtas piederīgā.

Vēstules

POSTA LAIKA DARBA HIMNA

Pazīstamais zinātnieks, sabiedriskais darbinieks, mūsdienu dedzīgākais sporta ienaidnieks un nerimtīgais polēmists prof. P. Starcs piesūtījis redakcijai savu parodiju par Darba himnu, ko sniedzam šeit lasītājiem:

Nevis strādājot un svīstot
Tagad tautu godā cel.
Ne, pa krogiem apkārt klīstot,
Tautas posts tik tālāk zel.
Ja neviens mūs netraucētu
Radīt gara tukšumu,
Kas gan aprakstīt tad spētu
Mūsu dēku plašumu.
Bet kas negrib pagurt strādāt
Tautas postu mazināt,
Sastop maz, kam gribas gādāt,
Kā šo darbu veicināt.
Sitiet bumbas cauru dienu,
Ķeriet, cik vien jaudājiet,
Neaizmirstiet tikai vienu,
Ka jūs tautu gremdējiet.

P. Starcs

ALAs BIEDRU NAUDAS

Laikrakstos ievietotais ALA's aicinājums iesūtīt biedru naudas ALA's Centrālajam birojam pavedināja mani uz kritiskām pārdomām, vai šāds biedru naudas iekasēšanas veids ir tas labākais. Mēs katrs zinām no sevis, ka līdzīgus aicinājumus sūtīt naudu parasti atliek un aizmirst. Ja tam pašam aizmāršīgajam biedram iekasētājs pienāktu klāt, tas bez vilcināšanās samaksātu savu dolaru.

ALA's biedru lielais vairums ir kādas vietējās latviešu organizācijas biedri. Ja šī organizācija ir iestājusies ALA, tad kāpēc tā nevarētu uzņemties ALA's biedru naudu iekasēšanu? Ja minētā organizācija ar balsu vairākumu nolēmusi iestāties ALA, tad tas nozīmē, ka visi tās biedri automātiski ir kļuvuši arī par ALA's biedriem. Kas būtu vienkāršāk, kā pie vietējās organizācijas biedru naudas pieskaitīt vēl 1 dolaru ALA's biedru naudas, un iekasēt tās kopīgi? Atsevišķiem biedriem pret to nevarētu būt nekādu iebildumu.

Šeit radīsies iebildumi, ka daži tautieši ir biedri vairākās organizācijās. Tas nevarētu radīt nekādas grūtības. Katram no šiem biedriem būtu jādod tiesības izvēlēties, kurai no vietējām organizācijām tas grib maksāt ALA's biedru naudu. Protams, tikai šinī organizācijā tās arī varēs piedalīties delegātu izraudzīšanā ALA's kongresam. Šāda kārtība stipri atvieglinātu ALA's drabību un nostabilizētu tās budžetu.

Z., N.Y.

SEŠDESMIT GADU

revolūcijas atgriezās dzimtenē un iestājās Latvijas armijā. Vēlāk St. izkļūst par saimniecības pārzini uz tvaikoņu kuģiem, kas uzturēja satiksmi starp Liepāju un Nujorku. Tas bija 1924. gadā, kad St. nokāpa no kuģa Ņujorkā un sāka veidot savu dzīvi šinī krastā. Vispirms krāsotājs, bet ļoti drīzi jau nodibināja pats savu uzņēmumu.

Atstājot dzimteni, jubilārs nesarāva saites ar savu tautu, bet tūlīt pēc ierašanās Amerikā aktīvi piedalījās latviešu organizāciju dzīvē. Laikā starp abiem pasaules kaŗiem Nujorkā lielu aktivitāti parādīja Amerikas baltiešu savienība, kurā bija apvienojušies latvieši, lietuvieši un igauņi. Kā goda biedri tur darbojās Baltijas valstu diplomātiskie pārstāvji. Organizāciju atbalstīja arī iespaidīgas personas amerikāņu sabiedrībā, un tā veica atzīstamu propagandas darbu. Stankēvics bija kādu laiku šīs organizācijas viceprezidents un vēlāk prezidents. Bez tam Stankēvics ir bijis arī Nujorkas Latviešu Biedrības viceprezidents un prezidents.

Novēlam jubilāram vēl ilgi darboties sabiedriskajā darbā latviešu tautas labā.

sarīkojumu kalendārs

komp. T. Ķeniņa ref. „Bēthovens". Skaņu plates IX Simfonija, IV klavierkoncerts.

Svētdien, 18. maijā, plkst. 6.15 pp. T.L.B. zālē (198, Osler St.) literāri—mūzikāls vakars: „Tēvzemei un Varoņiem".

Piektdien, 23. maijā, plkst. 7.30 Parkdale College zālē, vīru dubultkvarteta „Kalvis" gadskārtējais koncerts.

CITI SARĪKOJUMI

Otrdien un trešdien, 15.-16. apr., plkst. 8.25 Massey Hall'ē, slavenā vijolvirtuoza N. Milšteina koncerti.

Sestdien, 26. aprīlī, pl. 8.00 vak. „Scandinavian Symphony" orķestra koncerts (no Detroitas) Massey Hall'ā. Diriģents: V. Kolars.

No 26. līdz 28. maijam Nujorkas Metropolitēna operas orķestra, kora un solistu viesizrādes Toronto, Maple Leaf Gardens (Carlton Str.). Programmā: Bohēma, Aida un Karmena.

Piektdien, 30. maijā, plkst. 8.00 vak. Shaw Str. Komerskolas zālē, Tallinas Konserv. doc. H. Betiēmas dzied. un operas studijas audz. vakars. Dziesmas, ārijas un ansambļi no pazīstamākām operām. Piedalās arī latv. dziedoņi E. Grīnberga, P. Geistauts un Flerkovskis.

Vēstules

POSTA LAIKA DARBA HIMNA

Pazīstamais zinātnieks, sabiedriskais darbinieks, mūsdienu ievērojākais sporta ienaidnieks un nerimīgais polēmists prof. P. Starcs piesūtījis redakcijai savu parodiju par Darba himnu, ko sniedzam šeit lasītājiem:

Nevis strādājot un svīstot
Tagad tautu godā cel,
Ne, pa krogiem apkārt klīstot,
Tautas posts tik tālāk zel.
Ja nevienas mūs netraucētu
Radīt gara tukšumu,
Kas gan panākt tad spētu
Mūsu dēku plašumu.
Bet kas negrib pagurt strādāt
Tautas postu mazināt,
Kas jau maz, kam gribas gādāt,
Ka vēl to darbu veicināt.
Sitiet bumbas cauru dienu,
Ķeriet, cik vien jaudājiet,
Neaizmirstiet tikai vienu,
Ka jūs tautu gremdējiet.

P. Starcs

ALAs BIEDRU NAUDAS

Laikrakstos ievietotais ALA's aicinājums iesūtīt biedru naudas ALA's Centrālajam birojam pamudināja mani uz kritiskām pārdomām, vai šāds biedru naudas iekasēšanas veids ir [illegible]. Mēs katrs zinām no sevis, ka līdzīgus aicinājumus [illegible]. Ja tam pašam aizmāršīgajam biedram iekasētājs [illegible]. ALA's biedri ir vietējās latviešu organizācijas biedri. Ja šī organizācija iestājusies ALA, tad kāpēc tā nevarētu uzņemties ALA's biedru naudu iekasēšanu? Ja minētā organizācija [illegible] ALA's biedri. Kas būtu vienkāršāk, [illegible] ALA's biedru naudas, [illegible] tas kopīgi? [illegible] pret to nevarētu būt [illegible].

Šeit radīsies iebildumi, ka dažiem organizāciju biedriem vairākās organizācijās [illegible]. Katram no šiem biedriem jādod tiesības [illegible] kurai no organizācijām viņš grib maksāt ALA's biedru naudu. Protams, [illegible] organizācija tās arī [illegible] ALA's kongresam. Būtu arī stiprāk atvieglināti [illegible].

Z., N.Y.

MAZA INTERVIJA

AR JĀNI RUDZĪTI

par to, kas ir mūsu lielākā kļūda emigrācijā ...

Ja tie 120.000 latviešu, kas 1944. un 1945. gadā devās prom no dzimtenes, darīja to ar nodomu atkal atgriezties atpakaļ, — un laikam tas tā toreiz bija —, tad nu bijis diezgan iemeslu pārliecināties, cik vāji savā garā esam bijuši sagatavoti uz ilgstošāku trimdas laiku. Tāpēc mūsu emigrācijas gaitās vēl vairāk kļūdu nekā sunim blusu, tā ka grūti pateikt, kuŗa no šīm kļūdām pašreiz pati lielākā. Katrā ziņā viena no lielajām kļūdām gan ir tā, ka vēl arvien baidāmies vaļējām acīm vērties īstenībā. Mēs esam nelabojami narkotiķi, un mūsu narkoze saucas — illūzijas. Esam fasādes cilvēki, un ar mums pašreiz ir gluži tāpat, kā tas lasāms par aizmugures dzīvi Ingridas Vīksnas romānā: „Lieli vārdi kļuvuši par ieradumu, ticība par pozi un zvērasti par vieglu čalošanu ..." Kamēr šo kļūdu necentīsimies novērst, kamēr, illūziju apreibināti, staigāsim apkārt piemiegtām acīm, tikmēr mums savu īsto ceļu neatrast, tikmēr mēs ne vien naudu krāsim, bet arī to izbārstīsim nevietā, palikdami nezināšanā, kur tā visvairāk vajadzīga un kur tai vislielākais spēks.

... un par viņa vēlējumu rītdienai

No iepriekšējās atbildes būs jau noprotams, ka šoreiz intervēts latviešu radikālpesimists partijas biedrs. Pēc šīs partijas programmas draudzēšanās ar nākotni nav nemaz tik teicama, jo tā mums uzglūn, kaut kur tumsā paslēpusies. Ja tomēr būtu jāpaceļas pāri partijas programmai un kaut kas jāvēl nākotnei, tad varbūt to: Kaut tā mums dotu tādu belzienu, ka mēs beidzot aizmirstu visu to pagātnes atmiņu mantojumu, pie kuŗa ietiepīgi turamies, labi zinādami, ka šis atmiņu mantojums mūs politiski sadrumstalojis gabalu gabalos. Ja novēlējums piepildītos, varbūt mums pārietu patika gatavoties uz skrīninga virsnieku amatiem Rīgā. Jo — redziet, gaužām neskaidrs jautājums, kuŗš ~~kuŗu~~ skrīnēsim, bet skaidrs gan tas, ka mūs visus skrīnēs tie, kas šobrīd kopā ar zvēriem atraduši patvērumu, teiksim, Ugāles mežos.

E. KARLSONES-KUKAINES KONCERTĀ

Elfridas Karlsones-Kukaines koncertā pāri par 100 klausītāju no pirmās līdz pēdējai skaņai atradās dziedones valdzinošās personības un izcilās mūzikālitātes varā. Viņas dziedāšanā, bet skaisti tembrētā balss plūst līdeni un brīvi, atskaņojot tādas zemākās, spēcīgākās notis. Kas radīja zināmas grūtības pārkāpt tās dramatiskāka rakstura dziesmas, kā piem., Sibeliusa „Mans putns neatgriežas" un „Melnās rozes." E. Karlsones-Kukaines lieliskā elpa un laba dikcija neļauj pazust nevienai skaņai, nevienam vārdam. Intonācija dziedonei viscaur tīra, ritmiska, slavējama arī viņas precizitāte (mūsu dziedoņu lielam vairumam neparasta lieta!), tāpat inteliģentā un rūpīgā pieeja katrai dziesmai.

Karlsones-Kukaines dziesmu izpildījumos nav nevienas psīcholoģiski „tukšas" vietas un nekā lieka, ārišķīga. Ik fraze un ik vārds izdomāts līdz galam, sakausēts nedalāmā vienībā un pārnests klausītājam neviltotā, īstā mākslinieciskā pārdzīvojumā. Kā vakara vislabākos sniegumus gribētos atzīmēt J. Vītola — Maria, Grietiņas āriju, Berīņo — Zvaigžņu lietu, Suchova — Balto brāli un Delība — Spāņu dziesmu. Pēdējo, diemžēl, pasmagāku darīja teksta latviskais tulkojums.

Bagātīgas ziedu veltes, aplausi un lūgumi pēc piedevām un atkārtojumiem izteica atsaucīgo klausītāju neliekuļoto sajūsmu. Pie klavierēm drošs un uzmanīgs dziedones pavadītājs bija komponists Tālivaldis Ķeniņš. **Erika Freimane**

LATVIAN TRIO MONTREĀLĀ

Pirmajos Lieldienas svētkos Montreālas latviešu kolonijai bija liela izdevība pulcēties svētku vakarā, lai noklausītos mūsu jaunās paaudzes mākslinieku koncertu. Šī bija pirmā reize, kad Latvian Trio viesojās Montreālā. Žēl, ka koncerts iekrita tieši svētku laikā, kad daudzi tautieši dažādu neparedzētu apstākļu dēļ, nevarēja būt klāt, lai dzirdētu šo vienreizējo sniegumu. Tomēr par spīti visam tam koncerta apmeklētāju skaitlis nebija mazais, un arī viens otrs svešautībnieks bija jaukā koncerta liecinieks.

Programmas izpildījums vērtējams viscaur augstu. un klausītāji bija ļoti sajūsmināti, it sevišķi pēc Melancholiskā valša atskaņojuma, kad klausītāji, negribēja vairs šķirties no māksliniekiem, ar kuŗiem tie tik cieši bija saliedēti šais dažās stundās. Aplausu vētra, krāšņie ziedi un vislabākie vēlējumi no klausītājiem bija vislielākā pateicība māksliniekiem par viņu sniegumu. Paldies V. Ziedonim, Dz. Treimanim un V. Meļķim, ka Montreālas latvieši varēja noklausīties šo brīnišķīgo koncertu! Montreālieši pārliecināti, ka tie Latvian Trio varēs dzirdēt atkal citu gadu Montreālā. Labus panākumus un sekmes māksliniekiem viņu tālākā turnejā Kanadā un Amerikā! Koncertu rīkoja DV Montreālas nodaļa. Trio un koncerta dalībniekus filmēja arī latviešu filmu sabiedrības pārstāvji.

O. K.

DIVU BĒRNU LIKTENIS

Baigais gads atnesa nelaimi daudzām ģimenēm, bet sevišķi traģisks liktenis bija Zālīšu ģimenei. Tēvu aizveda 13. jūnija naktī un drīzi pēc tam māti atrada noslepkavotu. Palika divi mazi bērni, kuŗu audzināšanu uzņēmās tēva vecāki. Abi sirmgalvji paglāba bērnus no komūnistu varas, kad tā atkal sagrāba mūsu zemi. Vācijā, DP nometnēs bērnu audzināšana sevišķas rūpes nesagādāja. Kāds tautietis deva savu galvojumu, un tā šī ģimene tagad ir Amerikā un apmetusies Detroitā.

Bet laiks ir gājis uz priekšu. Vecajam tēvam Jēkabam Zālītim ir jau 72 gadi un slimība tam vairs neatļauj strādāt. Vienīgā pelnītāja ģimenē ir vecā māte, kuŗai ir jau 65 gadi. 16 gadus vecā Ruta Zālīte apmeklē ģimnaziju, bet 14 gadus vecais Jānis — pamatskolu. Vecā māte nopelna 24 dol. nedēļā. Protams, tas ir par maz ģimenes uzturēšanai.

Galvojuma devējs griezās pie Daugavas Vanagiem, kas savu palīdzību arī neliedza. Tagad Latviešu Apvienība Detroitā uzņēmusies rūpes par šo ģimeni un ik mēnešus atbalstīs to ar 50 dolariem.

Zem dienvidu zvaigznāja

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO AUSTRĀLIJAS

Mēs gribam palikt latvieši

Visgrūtākā cīņa latvietim Austrālijā nav viņ cīņa par eksistenci, bet gan cīņa par savas latvietības saglabāšanu. Cīņas smagumam ir dažādi cēloņi.

PĀRTAUTOŠANAS POLITIKA

Viens no smagākajiem cēloņiem ir Austrālijas valdības immigrācijas politika. Valdība visiem līdzekļiem cenšas pārtautot iebraucējus, un pārtautošanas politika kā sarkans pavediens vijas cauri visam, kam ir kaut kāds sakars ar immigrāciju un immigrantu lietām.

Zemē, kur oficiāli pastāv preses brīvība, iespiežot laikrakstu svešvalodā, 1/4 iespiežama angļu valodā. Tas ne tikai apgrūtina laikraksta technisko sastādīšanu un sadārdzina tā iespiešanu, bet zudumā iet arī daudz vērtīgas telpas. Šī noteikuma radītos ierobežojumus Austrālijas Latvietis cenšas izmantot, angliski iespiestā tekstā apskatot jautājumus, kuŗus latvietis grib darīt zināmus vietējai sabiedrībai: stāvokli Latvijā, komūnisma briesmas utt. Jautājums vienīgi ir, cik no šiem rakstiem tiešām sasniedz austrāliešu lasītājus.

PĒCCENZŪRA

Otrs, jau nesalīdzināmi smagāks un grūtāki pārvarams, ierobežojums ir pēccenzūra. Laikrakstā nedrīkst iespiest neko tādu, kas būtu pretrunā ar valdības piekopto immigrācijas politiku. Tas nozīmē, ka katru atklāti un dedzīgi sludināt ideju par latviešu saglabāšanu, katru pamudinājumu, palikt stipriem sevī un neļaut sevi pārtautot, ir jau uzskatāms par to vadlīniju pārkāpšanu. Sekas tam var būt laikraksta slēgšana un redaktora un iespiedēja sodīšana ar naudas sodu.

DRAUDI GRĀMATAI

Viens no stiprākajiem balstiem cīņai iekšējā frontē ir latviešu grāmata. Grāmatu galdi ir visos lielākos centros, citos pat vairāki. Tomēr nupat pie šī apvāršņa sāk sabiezēt tumši mākoņi — valdības nule izsludinātie plašie importa ierobežojumi. Angļu grāmatu imports samazināts par 40 proc. Pat ja šo kvotu neattiecinātu uz latviešu grāmatu, ar zināmiem ierobežojumiem tomēr būs jārēķinās. Tas nozīmē, ka šie ierobežojumi sevišķi skartu tos latviešus, kas dzīvo tālu prom no citiem tautiešiem un kam nav iespējams uzturēt ciešu kontaktu ar latviešu sabiedrību Austrālijā tīri ģeografisku apstākļu dēļ.

SKOLAS

Attiecībā uz skolām, Austrālijas latvieši nevar pat sapņot par tik ideālu stāvokli, kādā atradās dažādās minoritātes Latvijā, pat tā sauc. „fašistiskā" režīma laikā. Latviešiem šeit nekad nebūs oficiāli sankcionētas skolas, un valsts nekad nepieškirtu pabalstus kādām latviešu skolām, drīzāk gan noliegtu to dibināšanu.

Melburnas Latviešu Biedrības sestdienas skola ir apsveicams pasākums, tomēr bez sirsnīgākās un nopietnākas sabiedrības un — galvenokārt — bez skolotāju un vecāku atsauksmes un līdzdalības skolas lietu kārtošanā tās svars mūsu nacionlojā cīņā nebūs nekāds lielais. Attiecībā uz bērnu audzināšanu latviskā garā galvenā atbildība tomēr gulstas uz vecāku pleciem.

IZMANTO RADIO

Ir vēl viena iespēja, Laiku pa laikam varētu uzmudināt pat tos latviešus, kuŗi dzīvo tālu prom no centriem — izmantojot radio. Pusstundas raidījums sestdienas rītā maksā 8 márc., bet sestdienas vakarā par to pašu raidījumu jau jāmaksā 24 márc. Raidījums drīkst būt arī citā kā angļu valodā, bet arī šeit pastāv pēccenzūra. Viens neuzmanīgi rediģēts raidījums var laupīt iespēju raidījumu turpināšanai vispār. Bez tam šie raidījumi ir dārgi, un neviena latviešu organizācija materiāli vēl nav tik spēcīga, kā varētu izdot 8 márc. līdz 24 márc. un pat vairāk nedēļā.

Vienā gadījumā, veikli izmantojot latviešu vīru koŗa Kokle piedalīšanos Austrālijas Sarkanā Krusta rīkotās ūdensspēlēs, Melburnas Latviešu Biedrībai izdevās 18. novembrī noraidīt piemērotu uzrunu latviešiem Austrālijā. Lai gan šī uzruna bija vērtīga un kopā ar koŗa dziesmām dziļi aizkustināja klausītājus, tai tomēr bija tikai gadījuma raksturs. Bet arī par to Austrālijas latvieši ir pateicīgi.

SAMAINA AR POĻIEM

Runājot par immigrantiem, Austrālijas prese mēģina izvairīties no attiecīgo ieceļotāju tautības pieminēšanas. Bieži ir gadījumi, kur tautības sagroza. Piemērs — tautietei Ainai Ezergailei piedzimuši trīnīši — trīs meitenītes. Melburnas laikraksts Sun piemin tikai to, ka kādai jaunaustrālietei piedzimuši trīnīši. Otrs piemērs, divas latvietes, māsas Ķiplokas, beigušas māsu kursus. Laikraksts Argus ievieto jauku fotografiju, bet abas latvietes pataisa par polietēm. Tā kā Argus ir izteikti kreiss laikraksts, tad jādomā, ka tas darīts ar nolūku.

No otras puses — ukraiņi, poļi, dienvidslavi un čechi bieži laikrakstos nosaukti par baltiem. Liekas, ka šī jaukšana notiek apzināti, lai nedotu iespēju pašiem austrāliešiem orientēties un iepazīt mūs kā kādas tautības piederīgos, bet tikai kā ieceļotāju baru — New Australians.

ORGANIZĀCIJĀM JĀUZMANĀS

Latviešu organizāciju stāvoklis Austrālijā ir īpatnējs. Tās nav nekur reģistrētas, bet, vismaz pagaidām, to darbībai neviens šķēršļus ceļā neliek. Tomēr to stāvoklis zināmā mērā līdzinās laikraksta stāvoklim — tās nedrīkst uzstāties pārāk krasi, sekas, vismaz vadītājām personām, varētu būt stipri nepatīkamas, un varētu rasties pat stāvoklis, kuŗā jebkāda organizēšanās un organizēta latviešu darbība varētu kļūt problēmatiska.

Pašu Austrālijas latviešu rokās tomēr ir iespēja izveidot kautko tādu, kas tiem palīdzētu pastāvēt šajā nevienādajā cīņā par latvietību. Lēnām veidojas šīs cīņas bazes — Austrālijas Latviešu Apvienības — pamati. ALA eventuāli varētu izveidoties ne tikai par bazi, bet pat par ieroci latviešu cīņā par tiesībām un atzīšanu Austrālijā.

Bet, kā jau teikts, tas ir pašu tautiešu rokās. Pirmais un absolūti nepieciešamais priekšnoteikums ALAs sekmīgai darbībai ir vienprātība un mērķtiecīga sadarbība. Ja cīņā par latvieša saglabāšanu trimdā atsevišķas organizācijas un personas turpinās iet katra savu ceļu un prasīt, lai visi pārējie atmet katrs savu domu un simtprocentīgi piekrīt viņiem, tad šī cīņa ir jau zaudēta, pirms tā ir sākusies.

Acumirklī vienā pusē stāv vietējā austrāliešu sabiedrība un valdība, un viņu rīcībā ir plaši līdzekļi, laiks un vara.

Latvieši ir vēl saskaldīti un lai gan, neapšaubāmi, daudz tiek darīts, darbība nav saskaņota un bieži vien pat divas atsevišķas grupas strādā viena otrai pretim.

Bez tam latviešu rīcībā ir ļoti maz līdzekļu, vēl mazāk laika, bet varas nav nemaz. Par kādu ceļu izšķirsies Austrālijas latviešu sabiedrība?

A-BB

Ģenerālkonsuls Braisons apciemo latviešus

Latvijas ģenerālkonsuls Braisons 2. Lieldienu svētkos bija ieradies Runnymede hospitālī, apciemojot tur strādājošos latviešus. Latviešu darbinieku skaits šai hospitālī ir ievērojami liels, par ko liela pateicība pienākas ģenerālkonsula kungam, kas tiem izgādājis šīs darba iespējas. Konsuls Braisons iestādes direktrises pavadībā apstaigāja visu hospitāli, spiezdams roku katram latviešu darbiniekam, un novēlēdams tiem labas sekmes arī turpmāk. Hospitāļa darbinieki izsaka Braisona kungam par šo apciemojumu vissirsnīgāko paldies.

EIROPĀ IZGATAVOTIE
MEDICĪNISKIE TERMOMETRI,
gradi viegli saskatāmi ar dubultu skālu: vienā pusē Celsija nodalījums, otrā Fārenheita.
Piesūtām pa pastu pret $1.50 skaidru samaksu naudā vai pret money orderi, adresējot:
Special Thermometrs
Box 44, Toronto 17, Ont.

Agr. A. Jessens, LNAK Saimn. inf. noz. koresp.

Lauksaimniecības atmaksāšanās un izredzes Kanadā

(Nobeigums)

4) Gaļas lopu audzēšana. Ļoti līdzīga aitkopībai. Darbā ekstensīva, bet sākumā kapitāla intensīva. Ekonomiskais ražošanai vajadzīgas labas kultīvētas ganības skābbarība, saknes un vēlams arī daļa pašražotas graudu barības. Uz pirmo naudu jāgaida ilgāk, kā pie aitām — 1.5—2.5 gadi. Arī nākotnes tirgus nav paredzams tik labvēlīgs kā aitām, jo pag. gada kaŗa nervozitātes spēkulātīvās cenas nepastāvēs ilgi. Arī mutes un nagu sērga radīs pavisam neparedzamas sekas nākotnes cenu un tirgus kārtošanā. Paredzams, ka cenas sabruks, jo pieredze rāda, ka šinī vaakuma zemē, kad 10 proc. ražojumu pārpalikums noved pie 100 proc. cenu sabrukuma — iedarbosies arī šoreiz, ja nenotiks kaut kas ārkārtējs, valdības atbalstīts. Lai kā, Amerikas „šperre" tik drīz atcelta netiks, jo tur pašlaik arī saaudzēts gaļas lopu rekordskaits. (laikam arī gaidot uz kaŗa laiku konservu cenu.)

Nerēķinoties ar spēkulātīvām cenām (45—40c márc.), gaļas lopus tomēr arī nākotnē audzēt var, jo viena 2.5 gadus veca vērša (750 márc. kautsvarā) izaudzēšana izmaksā ap 150 dol. Rēķinot 30c márc., tīrienesa būtu 75 dol. Atkarā no ģimenes lieluma un kapitāla pieejamības viegli aprēķināt ganāmpulka (teļu un zīdītāju govju skaitu). Lai gan darba spēka vajadzīgs maz, tomēr, kā redzams, atmaksāšanās ir vismaz 3 reiz sliktāka kā pie piena lopiem un arī uz pirmo naudu jāgaida krietni ilgi. Pie tam īsti labi gaļas lopi atmaksājas tikai tad, ja sāk ar labiem gaļas šķirņu teļiem: Hereford vai Aberdin-Anguss un tie ir dārgi — 40—50 dol. par nedēļu vecu teļu, ja vispār var dabūt!

Tāpēc izdevīgāk var būt audzēt piena lopu teļus (var pirkt ap 10 — 15 dol., nedēļu vecs) un pirms atnešanās, 2.5 gadus vecumā, pārdot par to pašu cenu, sakarā ar mazāku dzīvsvaru ietaupot uz ēdināšanu.

5) Putnkopība. Viegli uzsākama nozare ar mazām zemes un ēku platībām. Katru dīkā stāvošu ēku var viegli pārvērst par putnu kūti, nodrošinoties pret caurvēju un iebūvējot daudz logus. Tomēr jāparedz vismaz 1 kv metrs uz 3 vistām un lētas dzirdināšanas iespē-Ganības nav nepieciešamas. Jārēķinās ar skaidras naudas līdzekļiem cāļu un barības līdzekļu sagādei līdz dēšanas sākumam. Visvairāk darba prasa olu šķirošana un tīrīšana, ko gan var veikt nepilnvērtīgs darba spēks.

Atmaksāšanās atkarīga no olu un barības līdzekļu cenām, dējības, vistu labuma, mirstības proc., resp. slimībām, ēkām, darba spēka efektivitātes un zināšanām. Putnkopība visu pēckaŗa periodu atmaksājās gandrīz tik pat labi kā piensaimniecība. Tas pakāpeniski pavairoja ražotāju skaitu un pagājušā gadā, tikai pie 8 proc. olu pārprodukcijas, cenas pavasarī nokritās uz pusi. Mazākie un nervozākie ražotāji apkāva „vajadzīgos 8 proc.," un cenas atkal izlīdzinājās. Šogad atkārtojas tas pats, bet krize laikam būs ilgstošāka un atmaksāšanās vēl zemāka, sakarā ar augstām spēkbarības cenām un Amerikas aizliegumu ievest kautus putnus. Tāpēc — visumā nākotnes izredzes sliktas. Tomēr ar dējējvistām var nodarboties, ja — a) nav jāiegulda kapitāls jaunās ēkās, b) var saražot pats visu graudu barību, c) lieto labas vasaras ganības, d) ražība ir ap 220 olu gadā (60 proc.), e) mirstība nepārsniedz 15 proc. un f) vistu skaits ir prāvs.

Šādos apstākļos viena vista dos ap $2.50 tīru peļņu (1 dol. no olām un 1.50 dol. no gaļas). Papulārākās ir universālsugas — Barred Plymuth Rocks, Rhode Island Red, New Hampshire, White Wyandotte, Light Sussex). Jāņem no atzītām audzētavām.

6) Cūkkopība. Nozare ar pavisam vājām izredzēm un atmaksāšanos. Kanadieši cūkgaļu ēd maz, mutes un nagu sērga gandrīz pilnīgi apturēs jau tā vājos eksporta tirgus. Augstā liellopu gaļas cena pērn gan uz īsu brīdi aizrāva līdz arī cūku cenas, bet pašreiz un arī nākotnē viss ies atkal vecās sliedēs. Ar pirktu spēkbarību 1 cūka dod no 0—5 dol. atmaksāšanos, ar pašražotu 10—15 dol. Tāpēc arī galvenās cūku ražotājas ir prēriju provinces.

Labāks tirgus un atmaksāšanās ir sivēniem, jo nedaudz cūku pašpatēriņam tur gandrīz katra saimniecība un vecās vaislas mātes var izlietot pašpatēriņam. Jālecina 2 reiz gadā un vasarā jāizmanto zaļā barība vai ganības. Labākā un lētākā cūku barība — Middlings, vissmalkākās klijas, ja pērk.

7) Labības: Parastās saimniecības 1 tonnas ražošana izmaksā no 45—50 dol. Prērijās ražo par 35 dol. un pārdod par 40. Tādēļ labību tirdzniecībai ražot nevar, bet gan lopbarībai, pirms nodrošinot platības ganībām, sienam, skābbarībai un saknaugiem.

Vēl reiz pasvītroju, ka visi atmaksāšanās aprēķini derīgi visas Kanadas apmērā, aprēķināti pēc paša praktiskās pieredzes un mēģinājumu staciju datiem, ievērojot ilggadīgās caurmēra ražas, cenas un nākotnes izredzes.

KANADĀ

TORONTO LATVIEŠU B-BAS PAZIŅOJUMI

TLB Dāmu komiteja rīko bērnu rītu š. g. 27. aprīlī, pl. 2 pp., biedrības telpās, 198 Osler ielā, Toronto. Interesanta bērnu programma, dziesmas un rotaļas.

TLB deju trupa Diždancis rīko tautas dziesmu un deju festivālu š. g. 25. aprīlī, pl. 8,15 vakarā, Parkdale Collegiate auditorijā, 209 Jameson Ave, Toronto.

TLB Dāmu komiteja rīko tradicionālo Maija balli un Dāmu komitejas 3 g. atceres vakaru 2. maijā, pl. 8 vakarā, 245 College ielā, Toronto.

TORONTO INŽENIERU UN TECHNIĶU SANĀKSME

10. apr. Toronto Latviešu biedrības TIT kopas sanāksmē A. Podnieks ziņoja par kopas aktivitāti dažādās latviešu organizācijās. H. Ozols ziņoja par KLNA Saimnieciskās Informācijas darbu un lūdza visus kopas dalībniekus ziņot par darba iespējām, tāpat par saimniecisku pasākumu izredzēm. Pārrunās par ziedojumu vākšanu J. Švanks aizrādīja, ka nav svarīgi, caur kādu organizāciju katrs ziedo. Jautājumā par latviešu inženieru un techniķu globālo apvienību kopa uzskata, ka svarīgākā ir organizēšanās ikkatrā vietā, kur tie atrodas, bet globālai organizācijai ir otrās šķiras nozīme. TIT ļoti vēlētos zināt par inženieru un techniķu darba apstākļiem un īpatnējām problēmām citās zemēs un vietās un lūdz kollēgas atsaukties. TIT kopas adrese: 198 Osler Str., Toronto, Ont., Canada. 24. maijā paredzēta ekskursija uz kuģu būvētavu St. Catherinā, ko rīko Hamiltonas kollēgas. Nākošā TIT kopas sanāksmē J. Ķeksis lasīs par televīziju.

J. P.

LONDONA, ONT.

Š. g. 29. martā Londonas Latviešu Kopas akadēmiskā sekcija noslēdza savu pag. ziemas priekšlasījumu ciklu ar medicīnas studenta P. Vasariņa referātu par vēzi. **Interesantajam priekšlasījumam sekoja daudz jautājumu. Atzīmējams, ka visi šī cikla referenti bija medicīnas studenti, kaut gan viņi ir vairāk noslogti augstskolas darbā nekā pārējo fakultāšu studenti.**

4. aprīlī DV Londonas nodaļas un LLKopas sarīkojumu serijā nepilna mēneša laikā bija jau otrā teātra izrāde. Iepriekšējo sniedza ciemiņi — kičenerieši, bet šo — R. Blaumaņa Trīnes grēkus — pašu teātra trupa, kas nodibinājās pie DV Londonas nodaļas pirms gada: tanī bez Daugavas Vanagiem darbojas līdz arī citi tautieši. Šis bija teātra trupas otrais uzvedums. Gada laikā teātra trupas sastāvs ir krietni pieaudzis, arī režija ir cita rokās nekā pirmā izrādē — to tagad vada P. Zvagulis. Visi trupas dalībnieki ir amatieri, aizņemti ikdienas darbā. Taču viņu entuziasms un griba rādīt latvisko uzvedumu pārējiem tautiešiem trimdā lika viņiem pārvarēt daudzas mēģinājumu neērtības, tekstu pārrakstīšanu ar roku un vēlos vakarus un naktis, kas bija veltītas dekorāciju zīmēšanai un lomu sagatavošanai.

Ka Londonas latviešiem ir interese par latvisku teātri, liecināja pārpildītā Poļu kluba zāle, kur notika izrāde. Tā mūs pārcēla, kaut uz pāris stundām R. Blaumaņa laika latvju sētā, kas tik mīļa ir mūsu vairumam jau no dzimtenes laikiem.

Uzvedums bija saskaņīgs, R. Blaumaņa asprātības dzirkstīja raiti, tikai dažu tēlotāju kustībās vatī, rēja būt vairāk straujuma. No tēlotājiem īpaši atzīmējama G. Bite Trīnes lomā, kas jau var sacensties ar šīs lomas pazīstamām tēlotājām lielākos teātros. Vēl būtu atzīmējama Annule (E. Ūdris: viņa tēloja arī Vili), Made — I. Bērziņa, Juris — E. Bite, Mazbērzu tēvs — J. Vītols, Dāvis — J. Čakārnis.

Tālāk minama G. Zviedrāne Mazbērzu mātes lomā (varēja būt straujāka un īpaši spraigāka dusmu izpaudumos), A. Ūdris — Brenča lomā (derēja vairāk traģisma pēc „indes" iedzeršanas), A. Bekmane — Emilija, K. Atārs — Ābrams, M. Putniņa — Rembeniete un J. Tesvīns — Atis (viņu tēlojums varēja būt dzīvāks); V. Miķelsona Jaņuks bija labs, tikai viņš izskatījās par nobriedušu zēna lomai.

Mazākās lomās bija A. Raibekazs (Joske), J. Kalniņš (Ludis), T. Bērziņš (Mārcis).

Latvju sētas gaumīgās dekorācijas bija zīmējis H. Rasmanis un J. Zviedrāns, par apgaismošanu rūpējās E. Lapsa, sufleja A. Beitāns.

Teātŗa uzvedumam Londonā sekos triju koncertu serija:

Hamiltonas Latviešu Biedrības koŗa un soprānes A. Skudras koncerts sestdien, 26. aprīlī, plkst. 8 vakarā Luterāņu Trīsvienības baznīcas zālē.

Hertas Lūses koncerts sestdien, 16. maijā, plkst. 8 vakarā tajās pašās telpās, kur iepriekšējais.

MĒS IELŪDZAM JŪS VISUS

Posieties uz Čikagas ev.-lut. Sv. Jāņa draudzes bazāru svētdien, 20. aprīlī plkst. 1 dienā Hull House.

Mantu un ziedojumu vākšanu bazāram dāmas jau noslēgušas un var liecināt, ka piedzīvojušas necerētu atsaucību. Dāmas izsaka draudzes locekļiem un Čikagas latviešu sabiedrībai par bazāram saziedotām mantām un naudas balvām vissirsnīgāko pateicību, un lūdz tautiešus tādu pašu atsaucību parādīt bazāra apmeklēšanā. Bez loterijas alegri, laimes akas, amerikāņu un japāņu izsolēm, paredzētas tieši bērniem dažādas spēles ar laimestiem. Saziedoto mantu daudzums garantē lielu pilno ložu skaitu. Bazārā būs īpašs puķu galds Baltā puķe. Ienākumus, ko šis galds dos, draudze ir novēlējusi Tuberkulozes apkaŗošanas fondam. Dāmas paredzējušas bazāra viesus cienāt ar dažādiem iecienītiem latviešu ēdieniem. Būs arī kafijas galds ar pašceptām tortēm. Tad nu 20. aprīlī visi visi domāsim vienu domu: kā palīdzēt tiem, kam klājas grūti un par kuŗiem Dievs mums liek palikt nomodā. —

Čilkagas ev.-lut. Sv. Jāņa draudzes Dāmu komiteja ar draudzes mācītāju G. Straumani.
Pirmā rindā no kreisās: A. Rijniece M. Sidraba, A. Ozoliņa, O. Baižmane, I. Rungule; otrā rindā: V. Simsone, H. Dzene, V. Strazde, Dāmu kom. pr-ce A. Zirne, draudzes māc. G. Straumanis, I. Straumane A. E. Cekuliņa, A. Krieve, V. Loze; trešā rindā: A. Dāvidsone, E. Paegle, I. Točas, A. Markitāne, A. Baltiņa, Z. Leipciga, A. Rūgena; ceturtā rindā: P. Banga, L. Rozentāle, O. Freimane, H. Siliņa, A. Grīnberga. Kalniņa, M. Zvaigzne, E. Krolle, Iztrūkst A. Indāne, E. Jansone, I. Freimane, M. Brante, A. Morice

Foto J. Princis

Atklāta vēstule

Romāna «Ūpji» autoriem M. un D. Zeberiņiem no bij ušā ūpja Dzintara Freimaņa

Labs vakars!

Esmu nu jūsu sūtītos Ūpjus izlasījis. Ir mūsu starpā parasts, ka par izlasīto kaut ko teic. Mēģināšu.

Man šis romāns ir uztveŗams no diviem viedokļiem: no vispārējā un no personiskā. Vajadzētu dot arī divējus vērtējumus, bet tas ir pagrūti, jo tie abi viens otru jauc. Bet, kas uz mēles, to teikšu.

Vispārms — to vispārējo. Ūpji ir romāns, kas tēlo vienu specifisku vidi, vienu specifisku laiku un apstākļus. Tas bija nozīmīgs laiks. Tālāk: attēlojums ir zīmīgs, raksturi interesanti, nenodrāzti, pieeja dzīva, iejūtīga. Parādīt, uzburt lasītāja priekšā Pinebergu, šo nebijušo un neatkārtojamo fainomenu, ieraut lasītāju jauno, dzīvo studentu un studenšu vidū, padarīt lasītājam pazīstamas viņu sejas, valodas, darbības, attieksmes, izdarīt visu to, sniedzot vienu mūsu laiku jaunatnes slāņa zīmīgu šķērsgriezumu, — tas ir nozīmīgs uzdevums, un slavējams tas, ka to veic un paveic. Par cik šis uzdevums ir paveikts, cik īsti spilgta ir sniegtā aina, cik dziļi tvertas iekustinētās problēmas un sakarības, — to, diemžēl, es nevaru pilnīgi droši noteikt. No vienas puses, tēlotās vides un notikumu tiešā pazīšana man var likt daudz ko saskatīt un izjust spilgtāk nekā tādam lasītājam, kam nav pašā atmiņu, kam aina jākonstruē tikai no tā, ko sniedz autori. No otras puses, vēlēšanās dažu ko redzēt no īstenības attālinātu nes var mazāk vai arī vairāk, nekā tam likuši notikt autori, man var traucēt lasītā brīvu uztveršanu. Vārdu sakot, pirmo vērtējumu te sajauc otrs. Bet, kā jau minēju, pats uzdevums ir vērtīgs un, kaut arī neņemos noteikt gatavības pakāpi, ar ko tas veikts (vai to vispār var noteikt?), tomēr šķiet, ka gluži no zemē metamajām šī pakāpe nebūs. Šķiet arī, ka progress kopš „Tiltiem miglā" ir jāatzīst.

Tikdaudz no vispārējā viedokļa to slavas vārdu. Tagad iebildumi. Ir vajadzīga prasme un piespiešanās, lai izveidotu saistīgu un mērķtiecīgu romānu no vielas, kurā galvenais nav vis kāds viens vai daži notikumi vai to secība, bet gan vesela sadzīve, turklāt tāda sadzīve, kam autoru vēlēšanās palikt vismaz daļēji faktiskā materiāla robežās liedz piešķirt kādu īpašu virzienu ārpus šī dotā materiāla. Ar to nu gribētu teikt, ka būtu vajadzējis izveidot nez' kādu raibu fabulu. Bet fakts ir, ka dzīves vienas vienotājas, nesējas, mērķtiecīgas plūsmas šinī romānā daudz manīt nevar. Ir, protams, ūpju sabiedrības tapšana, veidošanās, izirums; ir universitātes ziedu laiki un beigas; ir Mauraga un Ģintas attiecību izaugsana, samezglošanās, atrisināšanās. Šis pēdējās attieksmes ir romāna gatavākā un pilnīgākā daļa. Pārējām daļām jūtams lielākā vai mazākā mērā fragmentārs raksturs.

Bez vispārējiem iebildumiem ir daži specifiski. Vienā vietā Ūpjos ir tik rupja kļūda, ka tiešām jābrīnās, ka samērā tik piedzīvojis rakstnieks kā Modris Zeberiņš to atstājis. Nāk prātā vidusskolu poētikā kādreiz lasītais teiciens, ko sacījis kāds vīrs par drāmu vai noveli. Viņš teicis apmēram tā: „Ja pirmajā cēlienā pie sienas karājas šautene, tad pēdējā cēlienā ar to katrā ziņā jāšauj, citādi tā nedrīkst tur karāties." Protams, tas ir pārspīlējums, bet princips ir skaidrs. Bet kā ar šo principu saskan Zinša mātes ierašanās universitātes nometnē?! Lasītājs domā, ahā, nu šī sāks to puiku dresēt! Nekā. Nekas nenotiek. Ja nu viņa būtu kāds ikdienišķs cilvēks un dzīvojusi tur no laika gala, tad vēl nekas; bet kur nu tāds despotisks radījums! Skaidrs, ka viņai vai nu jāierodas un tad arī jāspēlē sava loma (kas gan veltī saraibinātu ūpju sabiedrību), vai arī nav jāierodas nemaz. Neapgalvos taču autori, ka ierašanās bijusi vajadzīga, lai motivētu kādas tur latviešu nometnes pārcelšanu uz Pinebergu (kas, turklāt, nesaskan ar faktiem)!

Citi iebildumi ir niecīgāki, bet tomēr iebildumi. Piemēram: no faktisko atmiņu viedokļa jauka puante ir par to Noru tēvu, par ko attiecīgā stāsta pirmajā teikumā pavēstīts, ka viņš miris un guļ zārkā. Veikla jūsu — autoru — izrīcība arī tā, ka to gabalu liekat sacerēt un nolasīt citam. Bet vai nav nedabiski, ka tādā šķietami vienīgais otrs rakstītājs bez Zinša (esat gan reducējuši ūpju rakstnieku skaitu!) neieklaujas ūpju pulkā, bet pēkšņi pazūd? Var jau tā notikt un notiek arī, bet tad der minēt iemeslus. Lai no tiem atkal nesecētos veltīgs raibums, tad visvienkāršākais būtu bijis — likt attiecīgo gabalu nolasīt kādam citam „īstam" ūpim, kaut vai tam pašam Ansviesulim. Varbūt, raksturs no tā vēl cietīs, bet, vismaz nekādas pretrunas nav, ja studenta cilvēks reiz palūko tādu gabalu uzrakstīt.

Tad: Ziles nāve. Neapgalvošu, ka tā katrā ziņā kļūda, bet grūti man rast māksliniecisko attaisnojumu. Var jau būt, ka meitene — tāda, kādu esat tēlojuši Zīli — attiecīgā jūtu savijumā vai depresijā tiešām tā klaiņo apkārt. Var jau būt, ka viņai gadās apsēsties uz ezera ziemas naktī un nosalt. Bet vai tas ir nejaušs gadījums, jeb ir tā izdarījusi pašnāvību, jūs nedodat nekādu norādījumu, un tas arī būtu pārāk traki: šādam solim taču nepietiek psiholoģiskā pamatojuma. Bet, ja nu Ziles nāve būtu kāda būdama: kur te mākslinieciskā nepieciešamība, resp. Ziles traģiskā vaina, kuras dēļ viņai jāiet bojā? Pārpratums ar vienu ... netiek, tas ir ... vai ... virzienu.

Ja kāda literārā darbā notiek miršana, tad autors nereti ir vai nu klasikis (kam vārds sākas ar Š, Šekspīrs, Šillers), vai arī jauns. Klasikiem nāvestība izriet no sižeta lieluma; jaunajiem no tam, ka viņi sižetu grib padarīt lielu. Zināms efekts gan tiešām tiek sasniegts, — tas parādās Silajupja meditācijās. Citi ūpji, šķiet, uztraucas ņemaz. Bet ja nāve vajadzīga Silajupja dēļ, tad, manuprāt, labāk lietāt nemaskētu „deus ex machina" — nelaimes gadījumu, slimību —, nekā šķietamu Ziles vainu.

Un ko tas Pēteris Iezēns, no sākuma itin interesants un nozīmīgs raksturs, tik pēkšņi pazūd, slimnīcā iegājis?

Bet sīkāko trūkumu uzskaites pietiks.

Personiskais uztvērums un vērtējums... Nu būtu kārta tam. Ko par to lai daudz saku? Bija ļoti interesantas stundas, lasot par Pinebergas ūpjiem. Lasīju savā bohēmiskajā jumta istabiņā, kurā nesen esmu ierīkojies un kur pie slīpiem griestiem, resp. sienas vēl karājas „Ūpju" vēlējums Dzintaram... dzimšanas dienā... ANNO DOMINI..., lieliem krāsainiem burtiem darināts, rakstiem izrotāts, parakstiem apliecināts. Redzēt bijušo, pārdzīvoto laiku atkal atdzīvojamies, izjust to atkal tanīs pašās vecajās un tomēr dīvaini citādās krāsās un skaņās, redzēt pašam sevi kā spogulī un tomēr atkal ne kā spogulī, — tas ir ļoti savdabīgs un saistīgs pārdzīvojums. Par tām stundām liels paldies!

Nu šo to par atsevišķajiem raksturiem. Piemēram, par Zinti Stagaru. Tanīs vietās, kur esat gribējuši, esat panākuši tiešām veiksmīgu portretējumu. Veikli izlietoti protipa paskata un viņa toreizējās runas īpatnējumi, prasmīgi operēts ar viņa literāro darbu puscitātiem. Bet šis romāna raksturs, kā redzams tālākajās lappusēs, ir veidots no veseliem diviem prototipiem, no katra paņemot savu daļu. Arī tā otra daļa labi atbilst īstenībai. Var jau būt, ka, objektīvi lasot, iznāk itin bagāts un interesants raksturs. Man personiski liekas, it kā no divi daļām salikts. Varbūt, pat no trim. — tur, kur nāk tas karikējums un tas memmesdēlinisms. Tomēr trešo daļu jau var, varbūt, atvasināt no pirmās; tur tā despotiskā māte var gan šķisties derīgs rakstura motivējums un izgaismojums, bet kā motīvs šis elements patiesībā nemaz nav nepieciešams un ir drusku vienpusīgs un uzbāzīgs.

Labi portretēts, grūti iezīmēts ir Silajupis. Velta, jā prototipu pazīst, ir līdzīga tam kā izspļauta. Es domāju, ārēji; iekšēji varbūt, arī ne, bet par to jau jūs daudz nerunājat. Veikli atdarināta viņas valoda, valoda, — taisni dzīvē no dabas, kas nepazīst prototipu, droši vien, negūs tik daudz. Pat brīnišķies, kāpēc, piemēram, vajadzīgs tāds teiciens: „Struntas, filolog!" Atzīs to vai nu par banālu un nepiederīgu, vai arī domās, ka no tās Veltas nekā nav.

Mazāk ārēji, vairāk iekšēji tēloti Ģinta un Maurags, un tādā ziņā tie šķiet pilnīgākie romāna tēli. Glītas niansītes arī citu ūpju un „neūpju" raksturojumos.

Romāna rakstīšana divatā, laikam, vairāk ir izpaudusies kopīgā plānošanā; galvenais rakstītājs, šķiet, būs bijis viens. Bet ir arī vietas, par kurām var domāt citādi. Tās labi iekļaujas darbā, un kopējais veikums ir atzīstams.

Ja nebūtu jābīstas, ka manu izteicienu pārpratīs kā pārliecīgu slavinājumu, es teiktu: Ūpji ir savā veidā „Dichtung und Wahrheit". Bet, lūk, tomēr pateicu. Jo tur ir tiklab neviltots īstenības attēlojums, kā arī krietna tiesa piedzejojuma tādās robežās, kādas uzliek īstenība.

Ar ūpisku sveicienu

Dzintars

„Diždancim" ceturtie gada svētki

Tāpat kā cilvēkiem, tā arī tautām, ir katrai sava seja. Par tik, cik šī seja ir atšķirīga un īpatnēja, par tik ikviena tauta ieņem savu vietu citu tautu vidū. Ne tikai ieroču vara ir tā, kas spēj saturēt valsti, bet arī tās gars, kas izpaužas tikumos, sadzīvē un mākslā. Ieroči var salūzt, un tomēr tauta ir dzīva, ja tai nav salūzis gars.

Mēs, latvieši, varam būt lepni, jo esam viena no pasaules vecākajām tautām. Gadu tūkstošos ir izveidoti mūsu sadzīves tikumi, kultūra un tradicijas. Mēs zinām, ka mūsu dainu krājumā ir vairāk kā pusmiljons dainu, vienreizēju, tikai latviešiem īpatnēju dziesmu, bet cik ir to, kas zina kaut mazāko daļu no tām? Cik ir to, kas latviešu sadzīves paražas neuzskata kā pagājušo dienu teiku?

Arī latviešu tautas deja pēdējos gadu desmitos atdevusi vietu Eiropas salonu dejām. Tauta meklēja aizmiršanos svešos dārzos. Bija noticis tas, ka latvietis sāka kaunēties pats sevis. Savs likās mazvērtīgs, bet svešais aizrāva.

Ja dainas latvju tautai saglabāja daži ideju apgaroti cilvēki, kuru vārdus tagad latviešu tauta atceras ar godbijību, tad arī dejas neizzudīs, un tas ir dažu cilvēku nopelns.

Latvietim deja nebija tikai izpriecas un aizmiršanās, bet gandrīz katra no tām izpauda kādu domu.

Piemēram, viena no vecākajām un tautā aizmirstajām dejām ir Zobenu deja, kas mūsu izpratnē ir baleta formā saistīts rituāls. Katram karavīram, pirms viņu uzņēma cīnītāju saimē, ir jādod svinīgais solījums. Mūsu senči, kad tie vēl nebija nokļuvuši zem svešas varas, min. gadījumā dejoja Zobenu deju. Tur ar svinīgu rituālu jauno karavīru uzņēma savā saimē vecie cīnītāji pēc tam, kad viņš bija lēcis pāri zobeniem.

Kad iesvētī jauncelto istabu, saimniece ved savu saimi „plāniņu dejā". Lai šo deju labāk izprastu, jāatceras ,ka senatnē grīdas vietā bija māla klons, kas bija jānolīdzina, lai tas būtu ciets un izturīgs.

Latvietis katrus svētkus ievada un izvada ar dejām. Katra lielāka darba nobeigumā ir simboliska deja. Kad māsiņas ir beigušas lielos aušanas darbus, viņas apdāvina savus bāliņus ar dvieļiem. „Dvieļu deja", kaut mazāk pazīstama, ir tomēr viena no īpatnējākajām un skaistākajām latviešu tautas dejām.

Nevajag lielas fantazijas, lai latvietis, kaut arī pirmoreiz redzējis kādu no latviešu tautas dejām, saskatītu tās jēgu.

Un ir patīkami, ka mēs arvien vairāk sākam saprast šo jēgu. Tieši trimdā latvietis ir atkal lepni pacēlis savu galvu, lai parādītu sevi un savu tautu arī tiem, kas to vēl nepazīst.

Šeit, Kanadā, latviešu deju trupa „Diždancis" 25. aprīlī svin savus ceturtos gada svētkus. 1948. g. uz konsula Braisona ierosmi Ziemeļamerikas gadskārtējā izstādē šī trupa iesāka savu darbību ar 4 pāriem. Nepārtraukti un neatlaidīgi vingrinādamās Aigara vadībā, tā ir sasniegusi to pilnību, ka tagad tā lepni var nostāties blakus jebkuras tautas deju trupām. To, ka tā populāra kļuvusi ne tikai latviešu sabiedrībā, pierāda tas, ka gandrīz katru nedēļu to uzstāties uzaicina kāda Kanadas organizācija. Arī kanadieši ir saskatījuši skaistumu latviešu dejās, — vai lai mēs tam paietu garām?

25. aprīlī „Diždancis" apsolījies dot savu plašāko programmu, kur dziesmās un dejās latvietis atcerēsies savu senču paražas un izpriecas. Trīs paaudzes gatavojas piedalīties šais svētkos. Pat straujā „Pērkondeja" vecākai paaudzei nav par grūtu, lai parādītu, ka arī viņos latviešu gars nav zudis.

Latviešu tauta nezudīs, jo aiz tās stāv gadu tūkstoši ar saviem tikumiem, paražām un kultūru.

A. Memenis.

Toronto Latviešu Biedrības tautisko deju trupa „Diždancis".

Latviešu studentu dzīve Hangelārā

Daudziem nav zināms, kādu smagu un nopietnu darbu veic Baltiešu Kristīgo Studentu Apvienības biedri Hangelārā, kur tie bij. lidlaukā paši saviem spēkiem izbūvējuši savu mītni, iekopuši dārzu un cītīgi nododas studijām kā arī kristīgam palīdzības darbam. Sniedzam kāda hangelārieša vēstules izvilkumu:

Mūsu mītnē ir radušās klāt jaunas istabas. Dzīves apstākļi ir kļuvuši cilvēcīgāki. Mums ir pat centrālā apkure. Protams, daudz darba arī vēl priekšā. Vēl jāizbūvē vesels spārns. Notiek rīta un vakara lūgšanas, dievkalpojumi, bībeles stundas. Katrs iemītnieks vairāk vai mazāk aktīvi piedalās kādā garīgā nodarbībā. Tas ir jauki, bet tā jau vēl nav garīgā dzīve. Mēs daudz neplēšamies savā starpā, nekeņgājam viens otru, bet arī tas ir maz. Pašā pamatā vairums no mums tomēr dzīvo savu dzīvi. Ir jau arī saprotams: gribas taču labi tikt galā ar studijām, lai tad varētu pasākt kaut ko citu, godīgāk iekārtoties dzīvē. Jārūpējas arī, kā tikt pie naudas, lai varētu samaksāt par uzturu un segt citus izdevumus.

Daudziem šeit iet tiešām grūti. Pabalstu no lielajām organizācijām mēs nesaņemam. Šinī semestrī par pārtiku un kurināšanu iekrājies parāds — 3000 DM. Kā to dzēsīsim, nezinu. Kopjam gan savu sakņu dārzu un audzinām cūkas, tomēr katram studentam turpmāk būs jāmaksā mītnei DM 65.— mēnesī. Summa nav liela, bet tomēr pietiekama, lai viņu nevarētu samaksāt. Daži varbūt varēs naudu brīvdienās nopelnīt, bet citiem viss laiks jāpavada studijās, piem., medikiem brīvdienās jāfamulē. Jau pag. semestrī stāvoklis bija tāds, ka kādam studentam bija vairākkārt jāpārdod slimnīcā savas asinis, lai tiktu pie naudas. Kāda studente, kas šeit atbraukusi no Zviedrijas, grib brīvdienās strādāt divas maiņas (16 stundas dienā), lai kaut kā varētu tālāk studēt. Nevar vēl zināt, vai visiem izdosies darbu dabūt. Šie fakti saka, ka te ir jārīkojas! Mēs gribam tagad izveidot sevišķu vajadzību fondu. No tā tad dotu līdzekļus vislielāko vajadzību gadījumos. Uz lielu organizāciju atbalstiem mēs neceram. Varbūt, ka vienam otram izdosies ko atlicināt no brīvlaika peļņas. Bet savu mērķi mēs sasniegsim!

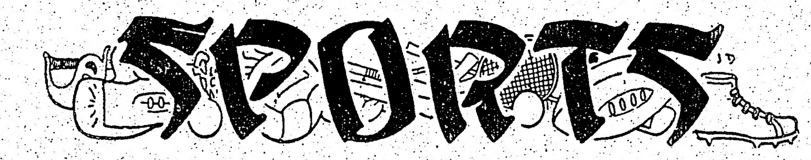

PATEICĪBA

ASV austrumpiekrastes sastādītās basketbola vienības vārdā pateicos Kanadas sporta draugiem un labvēļiem, it sevišķi R. Plūmes, M. Kazāka, J. Kāpostiņa un Ž. Zentiņa kgiem par sacīkšu izrīkošanu un noorganizēšanu.

Gustavs Siliņš

AUSTRĀLIEŠU UZVARAS

Austrālieši olimpiskās sacensībās iemantojuši dažādas uzvaras medaļas, tomēr vēl nevienam nav bijis pa spēkam izcīnīt uzvaru kādā no vieglatlētikas mešanas disciplīnām. Austrāliešiem tagad ir vīrs, kas disku metis 52,64, ar kādu rezultātu jau var pretendēt uz kādu uzvaras medaļu. Šo lielisko rezultātu sasniedzis Reeds, kas studē Sanfrancisko universitātē.

„SPARTAS" UZVARA HAMILTONĀ

5. aprīlī Hamiltonā, DV sporta kopas „Sparta" sarīkojumā spriegi un intriģējoši risinājās Ontario apgabala latviešu 1952. g. meistarscaīkstes vīriešu basketbolā. Ļoti labi organizētās sacensības, kur piedalījās Hamiltonas „Spartas", Londonas DV un Toronto Sporta Kluba I un II vienības, ilga turpat 7 stundas, līdz kamēr noskaidrojās uzvarētājs ,kas nebija nekas cits, kā pašu rīkotāju vienība. Spēles bija tik vienlīdzīgas, ka, lai noskaidrotu uzvarētāju un pārējo vietu sadalījumu, nācās konstatēt vienību iegūto un zaudēto punktu starpību, protams, ievērojot attiecīgo uzvaru skaitu.

Hamiltonas DV „Sparta" uzvarēja TLSK ar 48:25 un Londonas DV ar 47:43, bet zaudēja TLSK ar 32:35.

Toronto II, pieveica Toronto Sporta klubu I ar 38:36 un Londonu ar 47:45, sagādājot vislielāko pārsteigumu, un guva skatītāju nedalītu piekrišanu.

Pa vienai uzvarai guva Londonas DV, pieveicot TLSK ar 56:55 un Toronto Sporta Kluba I izlase ar uzvaru pret Hamiltonu.

Hamiltonas „Sparta" 3 spēlēs ieguva 127 p., zaudēja 103 p., labvēlīga starpība 24 p.; Toronto II ieguva 110, zaudēja 129, zaudēti vairāk kā iegūti 19 p. Tātad uzvarētāja Hamiltonas „Sparta".

Londonas DV vienība ieguva 144, zaudēja 147 p., vairāk zaudēti 3 p., TLSK I iegūti 124, zaudēti 129 p., starpība 5 p., tātad 3. vietā Londonas DV, 4) TLSK I vienība.

Uzvarētājai Hamiltonas DV Sparta" vien. bija un punktus šādi guva: Miezītis 49, Ansons 22, Kuncāns 20, M. Žulps 14, Treimanis 8, Bulte 6, Kadiķis 4, Auzers un Leja pa 2.

Toronto II vien. bija: Ozoliņš, Šķepasts, Freibergs, Rozentāls, Brīvmanis, Skrastiņš, Auziņš un Jaunzems.

Londonas DV — Raits, Rutulis, Rops, Stirāns, Deņisovs, Gaievskis, Litaunieks un Oškalns; TLSK I — Kazaks, Bergvalds, Ploriņš, Pērkons, Simsons, Pukītis, Circenis.

Hamiltonas DV „Sparta" un TLSK pirms spēles iesniedza protestu Kanadas Latviešu Sporta Apvienības valdei, kas piekritusi ASV (Bufalo) dzīvojošā Ropa līdzdalībai Londonas vienībā. Protests noraidīts 6. aprīla sēdē.

Uzvarētājus un visus dalībniekus pēc sacensībām sveica Kanadas latviešu sporta vadītājs Roberts Plūme, pasniedzot „Spartas" vienībai LSAK balvu.

KANADAS LATVIEŠU MESTARSACĪKSTES MONTREĀLĀ

26. aprīlī Montreālas latviešu sp. kopa rīko Montreal High School vingrotavā, 3465 University Str. Kanadas latviešu meistarības finālspēles sievietēm volejbolā un vīriešiem basketbolā. Pirms finālspēlēm notiks Kvēbekas apg. latviešu meistarsacīkstes basketbolā, volejbolā un galda tenisā.

Finālspēlēs piedalās: siev: volejbolā Toronto Latviešu Sporta Klubs, Hamiltonas latviešu sporta kopa „Sparta" un Montreālas sporta kopa. Vīriešu basketbolā 2 labākās komandas no Ontario un 1 no Kvēbekas apgabala.

Apgabalu meistarsacīkstēs piedalās: Norandas latviešu sporta kopa „Rīga", Otavas latviešu volejbolisti un Montreālas sporta kopa.

Sacīkšu programma:

Plkst. 10.00 rītā Kvēbekas apgabala meistarsacīkstes; plkst. 2.00 pēcpusdienā Kanadas latviešu meistarsac. finālspēles sieviešu volejbolā un vīriešu basketbolā; plkst. 8.30 Starptautiskā YMCĀ, 5550, Park Ave, sportistu un sporta draugu tējas vakars ar deju. Ieeja sacīkstēs $0,50, skolniekiem $0,25 plus 5 centi nama fondam.

FILADELFIEŠIEM NEVEICAS

Fildaelfijas latviešu futbolistiem neveicās „Palmer" kausa spēlēs, kur tie zaudēja jau pirmajā kārtā pret Kensington „Blue Bells" ar 1:2 (0:1). Pie vairāk laimes ar vārtu sitieniem, rezultāts varēja būt latviešiem labvēlīgs.

Filadelfijas apgabala 1. līgas meistarības spēlēs uzvarētāji ir — pirmā grupā Trentonas S. C. un otrā Filadelfijas latviešu futbola klubs. Pēdējā spēlē mūsu futbolisti uzvarēja Trentonas „Extension" ar 4:3 (2:1). Vārtus ieguva: Kanopaševics 2, Freimanis un Jargāns pa 1. Sešu vienību konkurencē, spēlējot katrs ar katru, divos riņķos, latvieši guvuši 9 uzvaras un vieru spēli beiguši neizšķirti. Apgabala meistaru izšķirs abu grupu uzvarētāji divās papildu spēlēs.

VĒSTIS NO KALIFORNIJAS

5. apr. Oklandē viesojās Dienvidkalifornijas latviešu sportisti, sacenšoties ar Ziemeļkalforniešiem basketbolā, volejbolā un galda tenisā.

Basketbolā: Šulcs, Vītols Gērmanis, Berģis, Kalniņš, Bloks, Bukovskis uzvarēja ziemeļniekus 70:30 (43:13), kuru vienībā bija A. Ramanis, Kociņš, Siliņš, Leitis, Patvaldnieks Hincenbergs, U. Ramanis, Celle, Vaits.

Labākie punktu guvēji: „dienvidniekiem": Šulcs (34), Gērmanis (15) Vītols (7); „ziemeļniekiem': Kociņš (16), A. Ramanis (9).

DV Ņujorkas nod. basketbola ko[illegible]ndas sportists Jānis Lepnis 6. aprīlī salaulājās ar Ināru Silgaili. Foto J. Princis.

Volejbolā: „dienvidnieki" — Šulcs, Bloks, Vītols, Berģis, Bukovskis, Kalniņš uzvarēja „ziemeļniekus": Kociņš, A. Ramanis, Siliņš, U. Ramanis, Vaits, Hincenbergs, Leitis, Celle, 15:13, 5:15, 15:2.

Galda tenisā: „ziemeļnieki" — Patvaldnieks, Vaits, U. Ramanis uzvarēja „dienvidniekus" — Berģi, Stumbersi un Kalniņu ar 5:3.

Palo Alto sporta kopas pr-ks V. Pastnieks sacensību uzvarētājiem bija ziedojis balvu (kausu), ko saņēma „dienvidnieku" pārstāvis A. Pukinskis.

Tuvākā nākotnē pretvizītē paredzēta „ziemeļnieku" viesošanās Losandželosā.

*

Hēgerstaunā, Indiānā, ik gadus notiekošajā stāta centrālās austrumu daļas galda tenisa meistarībā, kur piedalās katrs apkārtnes vidusskolas labākais spēlētājs [illegible] tā ap 10 reprezentantu, [illegible] noteiktu pārākumu [illegible] Centervilas vidusskolas [illegible] latvietis Egils Puriņš, finālā [illegible] 21:11, 21:13 pieveicot [illegible] favorītu, Libertijas vidusskolas meistaru Čarli Martinu, [illegible] uzvarēja arī plašajā U[illegible]uateras ielejas turnīrā.

G. G.

*

Jaunās paaudzes vieglatlēts Gundārs Grīslītis, kas arī šogad, līdzīgi pērnajam gadam, startē Kembridžas-Sitijas (Indiānā) Linkolnas vidusskolas vienībā, savā pirmajā startā, 1. aprīlī, palīdzēja linkolniešiem gūt pārliecinošu uzvaru pār Centervilas un Faunten-Sitijas izlasēm. Neraugoties uz visai nelabvēlīgajiem laika apstākliem, G. ieguva 2. vietu tāllēkšanā — 5.36 m, bet 12 mārciņu lodes grūšanā ar 10,971 m.. palika piektais (3. labākais savā vienībā).

P.

PASAULES SPORTA NOTIKUMI

Franču 19 g. v. daiļslidotāja Du Bief, kas vēl nesen Parīzē pirmoreiz kļuva amatieru pasaules meistare, šinīs dienās parakstījusi līgumu profesionālai karjērai. Tanī pašā laikā viņas priekštece, pasaulē slavenā daiļslidotāja un kino zvaigzne Soņa Henni sākusi savu uzņēmumu, kas cīnīsies pret Holivudas ledusreviju sabiedrībām. Soņa Henni savā trupā vēlas saistīt arī francūzieti Du Bief, kas vēlas gadā saņemt 75.000 dolaru.

*

Lielas nepatikšanas čechu komūnistu varasvīriem sagādājis čechu vieglatlēts Emils Bacigals, kas pēc cross—country sacīkstēm 18. martā Parīzē vairs nevēlas atgriesties dzimtenē. Franču valdības iestādes atļāvušas viņam palikt Francijā.

*

Japānā ir vairāk par 250.000 aktīvu galda tenisistu. To skaits vienmēr pieaug, sevišķi pēc šīgada pasaules meistarsacīkstēm, kur japāņi guva teicamus panākumus.

Sports nav kauna, bet goda lieta. To pierādīs arī Holandes princis Bernhards, kas olimpiskās spēlēs Helsinkos piedalīsies jāšanas sacensībās.

KOŅECKA VIENĪBA 1952. G. MEISTARS

Vācu ledushokeja meistarībā šogad pirmoreiz uzvarēja EV Krefeld, kuras vienībā spēlē mūsu ledushokejists Eriks Koņeckis.

EV Krefeld, kas vēl 1949. g. bija tikai junioru meistars, šogad finala sacensībā pieveica vācu septiņkārtīgo meistaru SR Riessersu ar 6:4. Starp izšķirīgās spēles vārtu guvējiem un vienības labākiem spēlētājiem lasām arī Koņecka vārdu.

Kanadieši cildina «Rīgas» basketbolistus

Kanadiešu laikraksts Northern Daily News 28. marta numurā ievietojis Norandas latviešu sporta kopas „Rīga" basketbola vienības uzņēmumu, reizē veltījot mūsu basketbolistiem garāku speciālrakstu. Par „Rīgas" enerģiskiem basketbolistiem minētā laikrakstā jau rakstīts vairākas reizes ,jo mūsu sportisti Norandā un tās apkārtnē izvirzījušies labāko priekšgalā, sevišķi basketbolā.

Rou n—Norandas basketbola meistarībā „Rīgas" basketbolisti pārspējuši visas pārējās vienības un kvalificējusies finala sacensībai. Minētā laikrakstā plaši atreferēta „Rīgas" sacensība ar otro labāko vienību Rouyn Merchants izlasi. Ka mūsu basketbolistiem simpatizē Norandas sporta draugi, norāda apstāklis, ka par mūsu vienību sevišķi daudz rakstīts tieši tad, kad mūsu puišiem nācās pieredzēt zaudējumu vienā no sacensībām pret Rouyn Merchants. Šeit atzinīgi vērtēts mūsu basketbolistu cīņas spars, kas nebijis salauzts pat ta, kad mūsu vienībā uz laukuma vairs bijuši tikai 3 spēlētāji. Šai spēlē mūsu basketbolisti 1. cet. beidza 11:3, puslaiku 18:14, 3. cet. 28:26 savā labā, bet beigās zaudēja 34:40. Pēc tam izšķirīgā spēlē „Rīgas" basketbolisti savu pretinieku pieveica 38:29.

„Rīgas55 vienībā pamatsastāvā spēlē: Šperliņš, Bundža, Štāls, Lukovskis, Johansons un Lubņevskis.

Tas ir atzinīgi vērtējams darbs, ko mūsu sportisti Norandā veic mūsu vārda popularizēšanā. Norandas „Rīgas" basketbolisti sacentušies tikai ar vienu latviešu vienību — Kirkland Lakes sastāvu, ko uzvarēja, tādēļ būtu interesanti redzēt viņu sacensību pret kādas lielpilsētas latviešu izlasi.

O. Krādziņš

Atomspiegi — Fukss un Golds

Priekš pāris gadiem visu brīvo pasauli satrauca ziņa, ka galvenie atombumbas pētniecības noslēpumi nodoti krievu rokās. Par vainīgiem pienāca angļu atomzinātnieku Dr. Klausu Fuksu un Savienoto Valstu ķīmiķi Hariju Goldu. Balstoties uz Sav. Valstu slepenās izmeklēšanas komisijas (FBI) priekšnieka J. E. Huvera (Hoover) publicētiem materiāliem, tagad ir iespējams izsekot abu spiegu noziedzīgajai darbībai, kas varētu būt par iemeslu neparedzamai cilvēces traģēdijai.

Ir 1944. gada janvāra vēla pēcpusdiena. Miljonu pilsētā Ņujorkā uz kāda ielas stūra sastopas divi cilvēki — viens naturālizējies amerikānis, otrs naturālizējies anglis. Neviens viņus neievēro, jo katram ir sava steiga un savas darīšanas. Bet šī sastapšanās ir tik nozīmīga, ka tā pat visas pasaules vēsturi spēj ievirzīt citā gultnē.

Vienam no viņiem ir rokās cimdi un grāmata zaļā iesējumā, bet otram kreisajā rokā tenisa bumbiņa. Šie trīs priekšmeti: cimdi, grāmata un tenisa bumbiņa ir abu pazīšanās zīme. Sastapšanās ir ļoti slepena un tā jau vairākus mēnešus pirms tam ir izplānota Eiropā. Tikai trīs gadus vēlāk pilnvaro Sav. Valstu slepeno dienestu izsekot un atklāt šai dienā uzsākto atomspiegošanas afēru. Šī izsekošana velkas ilgu laiku, bet tomēr noslēdzas ar panākumiem. Tikai paliek jautājums, vai policijai izdevās nocirst visus sarkanās hidras locekļus. Laikraksti laiku pa laikam min atkal jaunus gadījumus, kur pat valdības augstākos posteņos ir iekļuvuši Kremlim padevīgi kalpi.

Abi nepazīstamie paņem taksometru un dodas uz kādu nelielu restorānu pie 3. avenijas. Restorāns tobrīd ir patukšs, un neviens viņus netraucē ieņemt telpas attālāko stūri. Tikai tagad viņi iepazīstas. Mazais un patuklais vīrs stādās priekšā ar vārdu „Raimonds", kas bez šaubām ir viņa pieņemtais vārds. Pie šī vārda tas turas visu vēlāko laiku, jo priekšniecības pavēle ir bijusi īsto vārdu nekad neizpaust. Tā arī neviens nezina, ka šis vīrs ir Harijs Golds. Otrs ir tievs, bālu seju, noļukušiem pleciem un mazām, brūnām acīm, kas nedroši raugās caur bieziem aceņu stikliem, nav tik noslēpumains un gluži atklāti saka: „Es esmu Dr. Klauss Fukss." Viņam nav tādu direktīvu kā H. Goldam.

Dr. Klauss Fukss, kopā ar britu zinātnieku grupu atrodas Ņujorkā jau ilgāku laiku un strādā Manhattan Engineer District (tas ir pieņemts vārds Sav. Valstu atombumbu projektēšanas daļai). Viņam kabatā ir britu valdības apliecība par absolūtu uzticamību un slepenais dienests viņu ieskata par „persona grata". Bez lieka ievada Fukss tūlīt ķeras pie lietas un gaŗi un plaši stāsta Goldam par atomenerģijas iegūšanas mēģinājumiem un jaunu ieroču izgudrošanu.

Golds nav atomfiziķis, tomēr no satraukuma par dzirdēto zaudē vai valodu. Viņš pamazām sāk aptvert, cik bezgala svarīga ir informācija, ko sniedz Fukss, un kā par to priecāsies viņa priekšniecība. Kādas gan neierobežotas perspektīvas tagad paveras ar atomenerģijas iegūšanu!

Un no šīs dienas, kad abi vīri satikās mazajā Ņujorkas restorānā, Padomju Savienības rokās regulāri nokļūst visi amerikāņu un angļu atomenerģijas iegūšanas noslēpumi.

Šie abi spiegi tagad gan izcieš gaŗus cietuma sodus, tomēr neviens nevar padarīt viņu, neparedzamām sekām saistīto, ļauno darbu par nebijušu. Tas ir mūsu gadu simteņa smagākais noziegums.

Ir jau vēla vakara stunda, kad abi vīri šķiras. Golds brauc atpakaļ uz Filadelfiju, kur ir viņa pastāvīgā dzīves un darba vieta. Viņš strādā par ķīmiķi Pensilvēnijas cukura sabiedrībā. Atzvēlies mīkstajā sēdeklī, tas pievērtām acīm vēlreiz pārdomā šīsdienas svarīgo piedzīvojumu un arī savu „dubulto" dzīvi. Neskaitāmas reizes viņš jau ir devies šādos noslēpumainos braucienos. Lai neceltu liekas aizdomas saviem vecākiem, viņš ir iztēlojis veselu pasaciņu par neesošiem draugiem un neesošām sanāksmēm, slēpjot īsto nolūku. Bet nožēla par darīto to nepārņem nekad, arī tagad ne. Visu laiku tam šķiet, ka tas bezgala uzupurēdamies strādā līdzi kādā milzu pasākumā un ir šī pasākuma svarīga sastāvdaļa. Tā ir noziedzīgi naīva iztēle un galīgi aplams ideālisms.

Mājās Golds ved ļoti atturīgu, īstu vientuļnieka dzīvi. Patiesībā viņam nav ne draugu, ne draudzeņu un viņš nepiedalās nevienā kokteiļa partijā, dejas vakarā vai izbraukumā.

Bet kāpēc Golds kļūst savas zemes nodevējs?

Kā izmeklēšanas materiāli liecina, viņš ar vecākiem tur nokļūst 1914. gadā, kad bija tikai trīs gadi vecs. Viņa vecāki nāk no Krievijas un īstenībā saucas Golodnicki. Tikai vēlāk tie pieņem vārdu Golds, un no mazā Heinricha top Harijs. Tēvs ir mēbeļu galdnieks; labi pelna un jau pašā sākumā grib savu dēlu laist augstās skolās. To viņš arī panāk — Harijs beidz Pensilvēnijas universitāti un Drekseļa ķīmisko institūtu. Pēc tam viņš strādā Pensilvēnijas cukura sabiedrībā.

Dažus gadus pēc skolas pabeigšanas Harijs Golds nonāk kāda dīvaina cilvēka ietekmē. Sauksim viņu par Troju Nīli. Tas sākas tā. Kad Golds uz laiku zaudējis darbu cukura fabrikā, kāds pazīstams viņu nosūta uz Džersijsitiju pie Troja Nīles. Abi iepazīstas, un pēc neilga laika Golds ir nokļuvis pilnīgi Nīles ietekmē. Šeit Goldam atveŗas pilnīgi sveša pasaule. Viņa jaunais draugs pieder pie Amerikas ateistu biedrības. Vakaros šeit sanāk dažādi cilvēki, studē ateistu rakstus, kā arī Ļeņinu un Marksu. No tā redzam, ka Nīls ir komūnistu partijas aģitātors. Gandrīz visu brīvo laiku Golds pavada pie Nīles, klausās dažādas diskusijas par kapitālismu, strādniecību un Padomju Savienību. Nīls savu lietu prot un arī ārēji pūlas būt mistiska persona. Ap kaklu viņam parasti ir apvijusies kāda pieradināta čūska un pa galdu pastaigājas vārna. Lēti, bet naīviem ļautiņiem diezgan iespaidīgi līdzekļi!

Šinīs sanāksmēs bieži piemin Krievijas vārdu. To dzirdot, Goldu pārņem savādas izjūtas. Vecāki viņam ir daudz stāstījuši par savu kādreizējo dzimteni, un šis vārds to vienmēr pievelk.

(Turpinājums sekos)

Edvīns Mednis

BLAKUS SVEŠIEM KAROGIEM

ATMIŅAS PAR PLKV. BRIEDI UN VIŅA STRĒLNIEKIEM

(Turpinājums)

„Jums, pulkvedi, ir no agrākiem laikiem lielāka kaujas pieredze, nekā dažiem citiem pulka komandieriem. Arī jūsu pulks ir vecākais brigādē. Kā būtu, ja jūs uzņemtos ar savu pulku atbildīgo došanos 3 pulku kolonnas priekšgalā?"

Pulkvedim Vācietim bija grūts stāvoklis, jo viņš bija ļoti skeptiski noskaņots. Bet šis brīdis nebija izdevīgs

ŠAUBU PARĀDĪŠANAI.

Vismazāk viņš ticēja, ka kaut ko paveiks Briedis un līdz ar viņu visa I brigāde. Briedim līdz šim bija vienkārši laimējies. Un viņš bija augsti uzlidojis ar preses un stābu draugu reklāmas spārniem. Šoreiz Br. ies citādi. Viņš naktī, kā ar pieri atsitīsies pret vācu dzeloņtīklu un no iebrukuma nekas neiznāks.

Skaidrs, ka tad visa vācu uguns vērsīsies pret II brigādi. Ja 5. pulks ies brigādes priekšgalā, tad to vienkārši — iznīcinās. Un vai viņš tāpēc bija izveidojis savu lielisko pulku, lai ļautu to bez kādas vajadzības iznīcināt, sekojot pārspīlētiem, mazpārdomātiem kaujas plāniem. Tad jau labāk viņš paliks līdzšinējos ierakumos, nogaidīs kaujas sākumu. Un redzēs, kā viss izveidosies. Varbūt būs labāk pat mazliet vēlāk izvest pulku no ierakumiem, nogaidot, vai I brigādē būs paveicies, kā cerēts. Pulkvedis Vācietis nebija no vakarējiem, un viņu tik viegli apvest ap stūri, vai iedzīt slazdā nevarēs. To visu viņš bija pārdomājis jau agrāk. Tālab tagad viņš varēja dot mierīgu un nosvērtu atbildi:

Kāpēc man būtu jāatstāj izdevīgais trieciena rajons, kas atrodas tieši iepretim pulka ierakumiem? Un kas ir labi novērots un izlūkots? Tur līdz pretinieka nocietinājumiem ir daudz tuvāk nekā pāri Tīrelim, un pieejas arī pa daļai segtas.

Jautājums līdz ar to paliks atklāts, līdz 3 dienas pirms kaujām ieradās

PULKVEDIS GOPPERS,

lai uzņemtos 7. Bauskas pulka komandēšanu.

Pulkvedis Auzāns pašlaik atradās savā stāba zemnīcā brigādes pirmo līniju aizmugurē. Un par 7. pulka jaunā komandieŗa ierašanos viņš ļoti priecājās.

Par pulkveža Goppera augstajām kaujas spējām viņš bija labi informēts jau agrāk. Par tām skaidru liecību nodeva arī daudzie augstākie kaujas ordeņi, Jura ordeni ieskaitot. Jo īpatnēja goda zīme pulkvedim bija durkļa iecirstā brūce sejā, lai gan viņš to centās apslēpt ar kupli saaugušu bārdu.

Pulkvedis Auzāns sirsnīgi spieda atbraukušā līdzcīnītāja roku: — Jūs taču saņēmāt manu telegrammu ar lūgumu pasteigties?

— Jā gan. Tālab arī esmu šeit. Vēl arvienu nevarēju sagaidīt no rezerves kaŗaspēka inspektora priekšrakstu. Un tā mūsu rezerves pulku nodevu pagaidu komandierim.

— Pareizi izdarīts, — pasmaidīja Auzāns, ieklausīdamies Goppera īpatnējā runāšanas veidā. Tam it kā uz mirkli elpa aizrāvās un pēc tam viņš nobēra vārdu klāstu lielā straujumā.

Vārdu plūdums tomēr bija gluds, veikls un dziļi virmojošs. Abi cīņu vilki bija sapratušies. Arī pulkvedis Auzāns bija varējis palikt mierīgā aizmugures dienestā un augstā amatā kā kaŗa topografu vadītājs.

Bet latvju sirdsdegsme viņu bija atrāvusi šurp. Un tā viņš bijā gājis no vienas kauju pekles otrā, pie kam sevišķi karsti bija gājis jūlija kaujās. Bet ko tur? Varena peklīte bija paredzama arī šoreiz. Bet gan jau būs labi. Jo nu bija darīts viss iespējamais, lai

UZVARA NOTEIKTI BŪTU MŪSU.

Abi pulkveži pēc pirmās iepazīšanās un pirmās saskanīgās vārdu apmaiņas stāba kamaniņās aizbrauca līdz pirmajām līnijām. Tanīs tie apbraukāja visu brigādes uzbrukuma rajonu.

Pēc tam pulkvedis Auzāns jautāja: Kuŗš no abiem virzieniem būs izdevīgāks pēkšņam nakts uzbrukumam? Un pulkv. Goppers, ilgi nedomādams, atbildēja: — Protams, tikai

PĀRI TĪRELIM.

Jo te vāci uzbrukumu gaidīs vismazāk.

Šo atbildi nebija dzirdējis plkv. Vācietis, bet tā rādīja, cik dažāda ir to nostāja un cik pretēji var izveidoties to ceļi.

Auzāns turpināja: — Vai jūs, pulkveža kungs, neuzņemtos ar pulku iet galvenās trieciena kolonas priekšgalā? Es pats 7. pulka kaujas spējas labi pazīstu, jo esmu to vadījis vairākos uzbrukumos. Tā strēlnieki aizvien droši iet turp, kurp tos ved viņu komandieris.

Pulkvedis Goppers deva principiālu piekrišanu, bet lūdza atļauju galīgo atbildi sniegt pēc tam, kad būs iepazinies ar strēlniekiem pēc pulka pieņemšanas.

To pašu dienu pulkvedis Goppers pieņēma pulku, nostaigājot gar rotu fronti un sasveicinoties ar saviem zēniem.

Atbildes skanēja braši, un strēlnieku skati bija moži. Ieroči bija labi kopti, un ietērps bija iespējamā kārtībā. Tā bija labi disciplinēta un spēcīga kaujas daļa. Ar to varētu ielauzties, ja būtu nepieciešams.

(Nobeigums sekos)

APKĀRT ZEMES LODEI

ARSĒNS UN MEŽĢĪNES

Francijā iztiesā kādu gluži neticamu un vienreizīgu prāvu, kas stipri atgādina populārās filmas „Arsēns un vecās mežģīnes" motīvu. Uz apsūdzēto sola atrodas kāda dāma vidējos gados, ko apvaino divu savu vīru, vienas svainienes, viena svaiņa, divu māsīcu, abu savu vecāku, kādas krustmātes un divu ģimenes draugu slepkavībā. Slepkavības izdarītas pēdējo 15 gadu laikā, un nevienam nebija nācis prātā, ka cienījamā tagad 56 gadus vecā atraitne Marija Besnard varētu būt vainojama savu piederīgo nāvē. „Marija ir bijusi visiem mums kā māte un radījusi ap sevi tikai prieku un laipnību," ir kaimiņu spriedums par viņu, un cietumā viņa smaidīdama paskaidro, ka katru vakaru līdz Dievu par savu dārgo aizgājēju dvēselēm . . No tiem viņa mantojusi īpašumus un gada rentes, kopsummā par 3 milj. frankiem gadā. Pēc prokurora apgalvojuma, „laipnā atraitne" pievākusi arī mirušo naudas ietaupījumus un vērtslietas. Aizdomas pret Mariju Besnārdi pirmoreiz radušās pēc tam, kad pēkšņi miris viņas otrais vīrs, paēdis sievas gatavotās pusdienas. Dārzā pēc tam atrasta kāda pudele ar kaiteklu indi, bet, pārbaudot šķidrumu pudelē, konstatēts, ka tas satur arsēnu. Policija pēc tam likusi atrakt visus pēdējo piecpadsmit gadu laikā mirušos Marijas Besnārdes piederīgos, izdarot līķu sekciju, kas atklājusi, ka visi līķi satur 20-60 miligramu arsēna.

ATRASTS JAUNS HORMONS

Amerikāņu zinātnieks Dr. Silje, kas pašreiz ir nodarbināts Montreālas universitātē, atklājis jaunu hormonu, kura iedarbība veicina atomu izstarojumā radīto brūču ātrāku sadzīšanu, tā iespējot glābt daudzas dzīvības. Jauno hormonu iegūst no ciekalu dziedzeriem un tas veicina un stiprina pretestību infekcijām un asiņošanai.

SIEVASMĀTES MALAJU SALĀS

Malaju salu pirmiedzīvotāju starpā valda stingra tradīcija, ka sievasmātes tur ir „tabū". Neviens vīrs tur nedrīkst runāt, sēdēt pretī vai ēst pie viena galda ar savu sievasmāti. Vēl līdz šim tautas tradīciju pētītājiem nav izdevies noskaidrot, kā radies šis likums, bet starp salas iedzīvotājiem tas tiek ļoti stingri izpildīts.

LAULĪBAS NEIZDEVĪGS PASĀKUMS

Visos Rietumvācijas laikrakstos katru dienu parādās simtiem šādu sludinājumu: „Kaŗa laika atraitne ar ērtu dzīvokli meklē pazīšanos izglītotu kungu aprindās". Apslēptais iemesls šādiem sludinājumiem ir tas, ka pēc pašreizējiem likumiem oficiālas baznīcas laulības Vācijā ir ļoti neizdevīgs darījums. „Laulības mums izmaksā pārāk dārgi", ir parastā aizbildināšanās, jo pie pašreizējā bezdarba Vācijā pirmās visos gadījumos vienmēr atlaiž precētās sievietes. Bez tam visas kaŗā kritušo atraitnes, no jauna apprecoties, zaudē savu nelielo pensiju, kas daudzām ir vienīgais ienākums. Arī dzīvokļu likums nosaka, ka katrai personai jeb precētam pārim ir tiesības tikai uz vienu istabu, ja tiem nav bērnu, turpretim diviem neprecētiem cilvēkiem vienā dzīvoklī piešķir divas istabas. Kaut gan baznīcu aprindas par šo nelikumīgo kopdzīves veidu ir ļoti sašutušas, stāvoklis tomēr nelabojas.

ANGLIS — KOKTEIĻU KARALIS

Londonā marta beigās notika kokteiļu mikseru sacensības, kurās piedalījās 375 dalībnieki no 22 valstīm. Uzvarēja anglis, sajaucot pārāko kokteili, sauktu „Tīģerlilija", kuŗa sastāvs ir viena trešdaļa franču aperatīvs, viena trešdaļa Dienvidafrikas liķieris Van der Hoom, viena sestdaļa franču Votrix, viena sestdaļa Maraschino un gabaliņš apelsīna. Arī otrās un trešās godalgas ieguvēji šai sacensībā bija angļi, kamēr visi seši Amerikas reprezentanti zaudēja jau pirmajā rondā.

FILMU FESTIVĀLS BERLĪNĒ

Rietumberlīne uzaicinājusi 38 valstis piedalīties filmu festivālā, ko paredzēts rīkot jūnija mēnesī. Uzaicinājumu saņēmušas jau Spānija, Dānija, Anglija, Francija, Italija, Japāna, Jugoslāvija, Beļģija, Šveice un arī Kanada.

Elza Heine

OTRĀ GODALGA

STĀSTS

— Brauc! Mamm, jau brauc! Nupat no šosejas iegriezās mūsu ceļa galā — vienā elpas vilcienā, istabā ieskrējusi, ziņoju mātei.

— Kas tur nu var braukt: atkal kāds reņģu vai lupatu žīds — — —

— Tak nē, — pārtraucu māti. — Pārraugs brauc. Krusttēvs pats ved. Ar lielo Melni. —

— Ak, tad brauc gan, — manāmi uztraucas arī māte un steidzīgi noraisa veco lakatiņu. Apsējusi jaunu — balti pukainu — viņa veikli kā jauna meitene izmetas pa durvīm.

Brīdi palieku viena apmulsusi stāvam istabas vidū. Varbūt vajadzētu arī man mazliet uzposties? Bet kā? Nomazgāt muti. Bet tikmēr pārraugs būs jau klāt. Nokavēšu vēl. Tādēļ ātrumā tik novelku ar delnas virspusi gar degunu, sasienu zem zoda ciešāk nosmulētā lakatiņa stūrus, saraustu uz augšu nošļukušās bikšeles, kas visu laiku lien ārā no svārciņu apakšas, un steidzos mātei pakaļ.

Krusttēvs pa to laiku ir jau Melni piebraucis pie istabas durvīm. Ar kāda sveša kunga palīdzību viņš ceļ no ratiem ārā lielu dzeltenu lādi un nes to mūsu aukstajā istabā. Māte, smaidīdama kā pati saulīte, palīdz ienest svarus un kādu mazāku kastīti. Kaut taču varētu uzzināt, kas tanī lādē ir iekšā. Bet kas man to tagad teiks, kad visi tik nodarbināti gar pārraugu.

Ak, šis pārraugs! Kas gan par strīdiem un gudrām runām mūsmājās nav iznākušas viņa dēļ. Tēvs vēl tagad nav īsti samierinājies, kad māte runā par pārraugu. Arī vecāmāte no sava kakta rūc kaut ko par „pasaules galu" un „lepnības velnu", kas esot pārņēmis vai visus pagasta saimniekus. Dažam labam neesot pat godīgu bikšu kājās, govis bizojot apkārt kā skabargas, nevarot ne savus kaulus panest, — bet pārraugs mājās. Tas jau nu būšot, kas kā uz burvja mājienu uzburšot ir pienu, ir sviestu.

Bet beidzot mana māte uzvarēja. Viņa gribēja pārraugu, jo bija lepna uz savu ganāmpulku. Tikai viņai vienai tāds bija visā pagastā — sešpadsmit melnraibās. Kaimiņi tās saukāja par „prūsenēm", un gribēja iegalvot, ka melnraibajo pienam esot mazs tauku procents un tās neesot piemērotas Latvijas klimatam. Bet māte par to tikai pasmaidīja. Viņu tēvs bija apprecējis no Paulu lopu muižas, un vecais barons savai labai strādniecei bija iedevis pūrā līdz divas melnraibas telītes un vienu bullīti. No šīs sugas viņa teicās nešķirties līdz kapa malai.

Kad mums pabeidza celt jauno kūti ar automatisko dzirdināšanu un visām citām „labierīcībām" — arī tēvs vairs sevišķi nepretojās. Kaut gan viņš vēl „bārdā" rūca, tad likās, ka vairāk aiz paraduma. Ar savu jauno kūti arī viņam gribējās kādam palielīties, kaut vai tam padaudzkārt nopeltajam pārraugam.

Un nu reiz šī svarīgā diena bija pienākusi. Krusttēvs, kam pārraugs nāca jau ilgu laiku, man bija daudz ko pastāstījis. Starp citu arī, ka šovasar mūsu pagastā rīkošot lopu izstādi ar slaukšanas sacīkstēm. Ja mums būšot pārraugs, arī mēs savas govis varēšot tur vest un es pati piedalīties kā slaucēja. —

Saule jau taisījās rietēt, kad māte ar krusttēvu iznāca no istabas.

— Sasauc nu govis, izslauksim šovakar ātrāk, — viņa man teica un palīdzēja savam brālim iekāpt ratos.

Dažās minūtēs es biju pie kūts un situ lemesi ar visu spēku, it kā ar to visiem kaimiņiem gribētu parādīt, ka mums ir pārraugs. — Drīz vien ganu ceļā parādījās balti zvaigžņotu galvu bars un aizmugurē valinieces baltais lakatiņš. Es nevarēju mierīgi nostāvēt un sagaidīt govis pie laidara, bet paskrējos gabalu pretim.

— Pārraugs! — tik vien pateicu valiniecei un drāžos atkal atpakaļ. Vecāmāte ravēja dārzā kāpostus. Pārlēcu pār sētu un pieskrējusi uzkliedzu: — Pārraugs!

—Ptū! kā nobaidīji. Kaut tevi jupis ar tavu pārraugu! — tā noskaitusies norūca.

Bet es jau biju projām. Kūtī sagaidīju savu Straumi, kas vienmēr kā pirmā no ganībām atgriezās mājās. Likdama govij ķēdi ap kaklu, es tai iekliedzu ausī: — Pārraugs! — Govs nopurināja galvu un mierīgi ēda sēku tālāk. Neviens negribēja saprast manu lielo sajūsmu un prieku. Piesējusi govis, dažos lēcienos aizauļoju uz istabu. Pie durvīm māte sarunājās ar pārraugu. Pēdējam rokās bija svari un maza dzeltena kastīte.

— Iesim nu slaukt, — teica māte un steidzās uz istabas otru galu, kur uz sola rindā salikti stāvēja mūsu piena trauki. Vai gan tas pārraugs nemaz neredz, kā tie laistās spoži noberzti. Cik pelnu un grants mēs ar Zīnu te berzdamas šodien nepatērējām.

— Vai ņemt jauno kārstuvi, vai veco, — ar nolūku prasu mātei, lai darītu pārraugu uzmanīgu uz mūsu tīrajiem traukiem.

— Ņem vien jauno un ieliec vidū vati. Kas zina, vai rītā pienotavā neměģinās tīrību, — nosaka māte, paņemdama piena kannu un savu slauceni.

— Ak tad mazā ar palīdz nest traukus, tas ir labi, tas ir labi — runā pārraugs un sāk iet uz kūts pusi.

— Nest traukus! Tas nu gan ir jocīgs vīrietis. Vai tad viņš tiešām nemaz nezina, ka es esmu mūsmājās galvenā govju slaucēja. Vai tad krusttēvs ar māti istabā viņam nemaz to nav pateikuši. Ko tad viņi tur tik ilgi runājās.

Kūtī gluži sapīkusi ielēju koka ķipītī ūdeni, ko rokas mazgāt un sameklēju slaukamās lupatas. Kā vienmēr, tā arī šoreiz kā pirmo sāku slaukt savu Straumi. Govs ir krietni pierietējusi un piens čurkstēdams tek manā slaucenē.

— Vai tad mazā arī slauc? — te, kā no miega atmodies, prasa pārraugs. Cik tad viņai gadu?—

— Rudenī būs astoņi, — atbild māte. — Ko nu par viņu. Pusdienās un vakaros jau es uz kūti reti nāku, izslauc abas ar Zīnu vien. —

Pārraugs pienāk man pavisam tuvu klāt un pieliecies skatās uz rokām.

— Slauc pavisam pareizi ar spaidīšanu, — viņš runā vairāk kā pie sevis.

Es nebilstu ne vārda, jo jūtos vēl ļoti aizvainota, kaut gan pārrauga slavināšana man gaužām patīk. Kad beidzu slaukt Straumi, pārraugs aplūko manas rokas.

— Sausas, pavisam sausas un tīras. Jā, skuķi, tu to lietu proti. Pārslaucot redzēšu, ja nebūsi atstājusi daudz piena, varēsi piedalīties sacīkstē. Šogad rīkosim slaucēju sacīksti. —

Tad viņš apņem manu slauceni, nosveŗ pienu un ar muti ievelk mazdrusciņ nelielā stikla caurulītē. Uzrakstījis uz viena papīrīša govs vārdu, viņš to noliek atpakaļ kastītē. To pašu pārraugs atkārto ar katras nākošās govs pienu. Kad beidzot visas govis ir izslauktas un pārslauktas, pārraugs ar mani ir ļoti apmierināts. Ejot uz istabu mēs daudz runājām par govju kopšanu un slaukšanu, kā jau divi lietpratēji.

o

Izstādes diena pienāca drīz un mums tanī vajadzēja piedalīties ar septiņām govīm. Darba bija kā jūra. Govis jāmazgā un jātīra, pēc tam jāsasedz ar segām, lai spalva labāk spīdētu. Roberts visu nakti dirnēja kūtī un uzmanīja, lai tik kāda no izstādes govīm nenosmērējas. Es staigāju apkārt dancodama. Slaucēju sarakstā, ko pārraugs man parādīja, bija arī mans vārds un iekavās ierakstīts vecums. Citām slaucējām vecums nebija minēts. — Ar pārraugu norunājām, ka es slaukšu mūsu veco Edu, jo tā bija vismīkstākā slaukšanai.

Svētdienas rītā mēs jau agri visi bijām kājās un rīkojāmies uz izstādi. Darba lieliem un maziem bija pilnas rokas. Vēlreiz visas govis ar sukām jānotīra, jāpiepļauj vesels vezums sēka, jāsameklē slaucenes, un kannas, un ķipji, dvieļi un lāpstas un visvisādi sīkumi, kuŗus nemaz nevarēja visus atcerēties. Kad bijām izbraukuši uz ceļa, tad vēl trīs četras reizes vajadzēja skriet atpakaļ pēc tā un pēc tā. Un tikai pašā izstādes laukumā tēvs vēl atcerējās, ka visas lopu grāmatas ir palikušas lielajā istabā uz galda kā šorīt uzliktas . . .

Es redzēju, ka māte par kaut ko ir ļoti norūpējusies un ar tēvu klusi sarunājas.

No sarunas es sapratu, ka māte no rīta nav Edu slaukusi ar nolūku, lai izstādē būtu vairāk piena. Govs bija gaužam nemierīga, īdēja un skatījās apkārt kā palīga meklēdama.

Pulkstenis rādīja divi, kad beidzot pie slaucēju slitas sāka pievest govis. Mana Eda stāvēja no viena gala kā otrā, no otra kā devītā. Es apsēju baltu priekšautiņu, galvā baltu lakatiņu un pār pleču pārmetu tīru linu dvieli. Lielās meitas uz mani tā šķībi paskatījās un, likās, smīnēja. Pārraugs gaŗāmiedams, uzsita man uz pleca, lai es dūšīgi turoties un neuztraucoties.

— Kas tur to ko uztraukties, — atbildu, bet vēderā lēni rodas tāda kā tukšuma sajūta. Beidzot ierādās slaukšanas komisija, un mēs varējām iesākt sagatavošanas darbus — nomazgāt un izmasēt govīm tesmeņus.

Kad piesēdos pie Edas, paliku vai bez valodas. Govs tesmens bija divreiz tik liels kā parasti un ciets kā akmens. Tikko sāku mazgāt, piens tek kā ar strūklu. Par laimi, atskanēja: — sākt! — un mēs slaucām. Nedaudz minūtēs sāku svīst no uztraukuma, jo aiz muguras sadzirdu pārrauga un virspārrauga balsis. Kad izleju trešo spainīti, jūtu, ka rokas man galīgi notirpušas. Slaucēja, kas man priekšā, ir jau beigusi un piecēlās. Bet Edai tesmens vēl pavisam ciets. Virspārraugs ir pienācis pie manis un cieši raugās uz rokām. Es jūtu, ka man paliek karstāk un karstāk, it kā no visām pusēm mani kāds dedzinātu. Rokas kļuvušas pa visam slābanas . . .

— Es, laikam neizslaukšu. Ak, kauns, ak, kauns! —

Piens vienu brīdi sāk tecēt gar labās rokas elkoni uz leju. Es paskatos atpakaļ. aiz muguras nav neviena, un steigā savā dvielī noslauku rokas. Es esmu kā drudzī, un sviedri man līst aumaļām. Kad izleju atkal svaigu spainīti, — nezinu, sēsties vai mukt. Bet redzu, ka bez manis vēl sēž vairākas slaucējas. Tas dod arī man drosmi atsēsties. Tikko apsēžos, tā mana kaimiņiene aizmugurē nelabi iekliedzas. Govs, kaudamās ar dunduriem, ir iecēlusi kāju viņas slaucēnē un izgāzusi visu pienu. Paldies Dievam! Mana vecā Eda stāv mierīgi, galvu nodūrusi. Asti viņa nevar pakustināt, jo to es sākumā piesēju pie kājas. Kaimiņienes nelaime mani mazliet sadrošina, un es pēdējiem spēkiem spiežu un spiežu. Un tas viss vēl velkas ilgi, — man liekas, veselu mūžību. Kā pa sapņiem es dzirdu, ka man aizmugurē stāv vairāki cilvēki un sarunājas. Bet vārdi līdz manām ausīm nenonāk. — Un es spiežu un spiežu, līdz beidzot nekas vairs netek. Pieceļoties redzu, ka bez manis ir palikusi tikai viena slaucēja. Tātad es esmu izgāzusies. Izgāzusies un cauri. Pienāk pie manis kāds kungs un norāda uz vienu govi, kas man jāpārslaucot. Bet tā vairs nav mana daļa! Es nometu slauceniti un metos skriet. Tikai projām! Vienalga, kur — ezerā vai upē. Ausīs man nemitīgi dun: izgāzusies, izgāzusies! — Kādu brīdi man pat liekas, ka visas izstādes govis un cilvēki man skrietu pakaļ un sauktu: — izgāzusies! — Un sārtās zemenes meža malā rāda man savus baltos zobiņus un smej: izgāzusies. — — —

Ne ezerā, ne upē, bet uz mūsu zirgu stallā mīkstajā, smaržīgajā sienā es iekritu kā nedzīva? To kaunu es nepārdzīvošu! To ne. Ja māte no rīta Edu būtu izslaukusi, viss būtu labi. Bet tagad! Tagad visam beigas. Kam es vairs drīkstēšu rādīties acīs. Visi rādīs ar pirkstiem. Visi, visi. Vakarā pagastā visās mājās par to vien runās. Runās un smiesies. Smiesies un zobosies. Izgāzusies, izgāzusies! Ko teiks pārraugs, kad nākošreiz atbrauks. Kā lai rādos viņam acīs? Nē, to kaunu es neizturēšu, es darīšu sev galu. — — — Bet siens tik mīksts un smaržīgs, un es pati tik nogurusi, ka lielā nelaime kļūst mazāka un mazāka un tālāka un tālāka . . .

— Kristel, kur tu esi! Nāc šurp, saņem savu naudu!

Uzlēcu sēdu un klausos. Nudien, tā tak bija Vikiņa balss. Ko brālis tur nerrojas? Vai nav diezgan, ka visa pasaule mani izsmej, vēl viņam arī tā vajag.

— Nu, ja tu negribi atdod man. Es būtu priecīgs par vienu latu, šai laikam vēl nepietiek ar desmit.

Uzkāpis pa trepēm līdz stallā augšai, viņš paliek stāvot uz pēdējā pakāpiena. Savilcis ļoti svinīgu seju, viņš mēģina atdarināt virspārraugu. —

— Irma Lapiņa — pirmā godalga: piecpadsmit lati.

— Kristele nepilni asoņi gadi veca, otrā godalga: desmit lati. Otrā godalga! Vairāk es nekā nedzirdu. Jaunas asaru straumes kā vaļā palaistas dzirnavu slūžas pārplūdina vai visu stallaugšas sienu. Vai aiz sāpēm — vai necerētā prieka? — — —

Mārtiņa Zīverta Cenzūra

Bostonas Latviešu Teātra viesošanās Ņujorkā 1952. g. 5. un 6. aprīlī

Lai gan jaunās lugas darbībai Zīverts liek risināties Vācijas pārvietoto nometnē, atdzīvinādams arī nometņu dzīvei raksturīgos tipus — komandantu, spekulantu, uzdzīvotāju, — lugas mērķis nav saglabāt vēsturei nožēlojamās nometņu dzīves ainas ar to komiku un traģismu. Nometne lugā pārvērsta par mūsdienu pasaules simbolu. Neskatot īpatnējās latviešu trimdas problēmas, apzinīgi izslēdzot visu latvisko, autors rakstījis it kā starptautiskai publikai, gribēdams laikmetīgā paveidā rādīt mūžīgi cilvēciskās problēmas, bez lokālām un nacionālām iezīmēm. Tāda tēlu pacelšana vispārcilvēcīgā nozīmībā apliecina autora spēku, bet reizē atsedz lugas trūkumus: mūs pietiekami neuzrunā un nepārliecina māksla, kas nepārprotami neparāda, no kurienes tā izaugusi un kam tā pieder.

Garīgi un dvēseliski saplosītās un iedragātās cilvēces traģisko jūtoņu Zīverts atsedz Cenzūrā ar zīmīgi eksistenciālu domāšanu, kam kristīgā ideālisma iekrāsojums. Ar nometni simbolizētā mūsdienu pasaule ir liels cietums; visi cilvēki ieslodzīti it kā cietumā, ko apsargā dažādas varas — valsts, policejiskā, militārā, naudas un technikas vara. Bet vara, tieši un tikai vara darot cilvēku nelaimīgu un ļaunu. Varas kalpi ieveduši pasaulē cenzūru, kas izsvītro no cilvēku satiksmes visu labo. Ikkatrā cilvēkā kā varas kalps darbojas viņa prāts, kas liek skatīt un izmantot cilvēkus kā līdzekļus, izslēdzot vērtības, jūtas un ticību. Visu veidu varas saistīts, cilvēks ir pamests, vientuļš un nelaimīgs. Katram cilvēkam tomēr tiesības būt laimīgam. Bet varas verdzinātajā pasaulē laimīgam būt grūti. Laimes priekšnosacījums ir sekošana savai iekšējai patiesībai. Tādēļ vispirms jāsarauj prāta važas mūsos: „lai būtu laimīgs, jābūt vispirms neprātīgam." Patiesība sasniedzama, tikai piekeGudrā vientiesība, kas ārpus prāta, dara cilvēku patiesu un laimīgu, bet tikai patiesība un laime dara cilvēku labāku.

Šī domu gaita izbeidzas paradoksā: Laime ir patiesībā; patiesība ir tas, kam ticam; bet tas, kam ticam, ir mūsu iedomas (illūzijas). „Iedomas ir vienīgā laime, ko šinī mūžā var sasniegt." Tā kā nu illūzija ir patiesības pretstats, tad laime iekšējā patiesībā sasniedzama, tikai piekeroties kādai nepatiesībai. Šajā saulē laimīgs ir tikai tas, kam spēka visu mūžu ticēt kādai aplamībai un iedomai. Lai klūtu dzīves gudrs, ir jāklūst — mulkim. — Ar šiem paradoksiem Zīverts tomēr negrib nirdzīgi pasmaidīt par dzīves bezjēdzību, bet reizē meklēt kādu izeju. Izeja no strupceļa Zīvertam tomēr nav šajā saulē. Ar galveno varoni un filozofijas paudēju Janulī, kas īsteno kristīgo mācību par nepretošanos ļaunumam (t. i. varai) un kura „valsts nav no šīs pasaules", drāmā ienests citas pasaules vēstnesis, tās sapņu pasaules, kurā būs brīvība bez varas, gudrība bez prāta un iedomām patiesības vērtība. Ar Janula muti autors risina domas, kurās nejūt pirmreizības un oriģinālitātes un kas ir — kā tik daudziem mūsdienu eksistenciālistiem — tikai anarchisma un kristīgās romantikas sapņaino vīziju uzsildījums. — Arī Cenzūrā Zīverts nav ticis tālāk par dziļu eksistenciālu šaubu uzvandīšanu. Mēs esam gaidījuši un gaidām no viņa vairāk. Patiesība nevar būt īstenojama ticībā iedomām un aizsaules sapnim, bet tikai atrodot savu vietu un uzņemoties savu lomu šīs pasaules īstenībā.

Lugas vērtība, protams, nav jāmēro ar tās filosofisko saturu. Drāmā svarīgi tikai, vai autora problēmātikā iemestās personas atraisās pārdzīvojuma spēkā un dziļumā. Lugā novietotais ideju krājums prasītos, lai lugas darbība izaugtos no Janula sapņainās filizofijas konflikta ar dzīves īstenību. Šī konflikta lugā nav. Tās darbība risinās citās personās, kaut izaug no Janula sapītās intrigas, kam viņš pats ir tikai filozofisks rezonātors. Janulim visu laiku jāpauž lugas filozofija, jāizsaka visi paradoksi, viņa teikumos jāizskan visu situāciju komikai un traģikai, bet viņš ir arī vienīgais darbības risinātājs un, pret viņu atsitoties, jālūst un jāpārtop visām 3 pārējām personām. Ja nu Janulim ir tik daudz technisku uzdevumu, viņa paša pārdzīvojums nekur nevar atklāti parādīties. Janulis ir pats sāvas filozofijas lielākais paradokss: iekšējās patiesības sludinātājs būdams, viņš pats savu patiesību paslēpj anonimās vēstulēs. Janulis būtu varējis būt arī vienīgā īstā lugas problēma: jo, apvienodams sevī gudrību un neprātu, rāda ceļu uz dziļumpsīchoļoģijas bezdibeņiem. Autors tomēr nav domājis par iespējamībām, kas Janula tēlā slēpjas. Viņš to veikli modulējis pēc pasaules literātūras irreālo nerru paraugiem (Donkichots — Hamlets — Knazs Miškins ... paša Zīverta Āksts ...), lai tad paslēptos Janulī pats un tā varētu ērtāk vadīt pa skatuvi pārējās personas. Lugas darbība griežas ap nedzīvu centru, kurā novietotas plakāta veidā filozofiskas problēmas. Cenzūra uzskatāma par drāmatisku neveiksmi.

Tiešu cilvēcīgu pārdzīvojumu izpausmei lugā ir tikai divi tēli: nometnes spekulants Turlums un nometnes uzdzīvotāja Izabella; tos kalpina mantas un kaislību vara. Abos risinās lugas iekšējā darbība: Janula saaustajos sarežģījumos viņi pārtop — ieskata mantas un baudas nīcīgumu un atklāj sevī cildenāku spēku — mīlestību.

Zīverta koncentrētais rakstīšanas veids atklāj aktieriem maz iztulkojuma brīvības iespēju. Bostonas latviešu teātra trupas spēle bija labi pārdomāta un saskaņota. Jānis Lejiņš Janula lomā parādīja liela aktiera vērienu. Apzinādamies, ka tēlojuma iedarbība panākama it īpaši ar balss un vaibstu spēles bagātību, Lejiņš atklāja Janulī tiklab nožēlojami vārgo, kā varonīgi patētisko, ar traģiskā vientieša masku varbūt brīžiem likdams jaust vairāk, nekā autors atlāvis. Rūpīgi pārdomājis savu maz pateicīgo lomu bija arī Reinis Birzgalis, dodams gaumīgu un atturīgu tēlojumu, kurā tādēļ nepazuda arī sīkākās nianses. Mazāk laimīgi savu uzdevumu veica Valfrīds Streips (Spekulants) un Marta Sala (Izabella). Abu tēlojums bija pārāk afektēts, līdz ar to vienmuļš, pietiekoši neatklājoties kāpinājumiem, lūzumiem, pārejām un pretstatiem. Jaunā Marta Sala nav vēl izaugusi grūtajai Izabellas lomai, kas prasītu vispirms izkoptāku balss un kustību techniku.

Liela skatītāju atsaucība un ziedi godināja pašaizliedzīgās Bostonas teātra trupas pūliņus, reizē novēlot Zīverta problēmām bagātai lugai pārstaigāt jo tālu latviešu trimdas skatuves.

Vitauts Kalve

Videvuds Klava

AŠAIS

To zobenu, kas gaisā zib,
To cirtienu, kas krītot dzied,
Vien mani vārdi pateikt grib.

Ko brūce dzeļ, vienalga man —
Man dejojošais zobens zied
Un tikai cirtiens dziesmā skan.

Tā arī man ir daiļums mērs,
Ne tas —cik maksā kautais zvērs,
Ne viņa nopūta un vaids.

Un ja jūs domajat, ka naids
No visām būtnēm mani šķir,
Jūs maldāties —
tas — mana mīlestība ir.

„Sprīdītis" Toronto

Otrajos Lieldienu svētkos Toronto Latviešu Nacionālais Teātris režisores Mildas Bērziņas vadībā stājās lielo un mazo skatītāju priekšā ar savu grūto un krāšņo, spožā un raita uzvedumu, tādēļ ar zināmām bažām tika gaidīta izrādes diena — kā gan amatieru teātrim to samērā mazas, neizbūvētas skatuves un

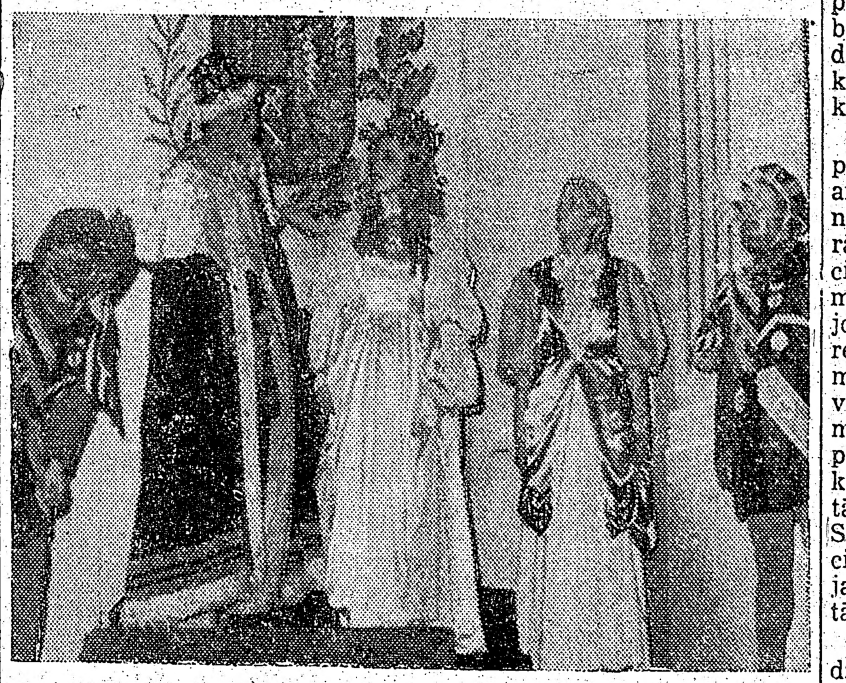

Skats ķēniņa pilī uzvedumā „Sprīdītis"

teicami veikto darbu — Annas Brigaderes pasaku „Sprīdīti". Šī Brigaderes pasaku luga, kas allaž turējās Latvijas teātru repertuāros, prasīt prasa pēc dekoratīvi ar niecīgiem līdzekļiem izdosies atrisināt visus sarežģītos uzvedumus? Tomēr izrāde pārsniedza visu cerēto — režisore bija mācējusi pašaizliedzīgi strādājot, un pat visskeptiskākajam skatītājam nevarēja palikt apslēpts, cik daudz pašaizliedzības darba un cik pūļu un laika ir ziedots, lai sasniegtu šādu līmeni. Bija patīkami vērot, ka režisore bija pievērsusi ļoti lielu vērību ne tikai teksta skandēšanai un izrunai, bet arī aktieru tīri ķermeniskai spēlei, kas palīdzēja mazajiem skatītājiem pareizi uztvert un izsekot lugas darbību.

Sprīdīša lomā E. Pētersone visnotal turējās kā brašs, skaidrs un straujš zēns, savu grūto uzvedumu veikdama teicami. Varbūt dažbrīd būtu gribējies lomas tvērumā just mazliet vairāk lirisma, mazāk skaluma — arī tieši tekstu runājot — bet citādi Toronto Sprīdītis nepaliek ne brīdi kaunā blakus saviem priekšgājējiem. Daudzkārt dzirdētā dziedātāja E. Sedliņa pamātes un arī galma dāmas lomā uzrādīja jau īsti skatuves nervu, īpaši pirmajā ainā, teicami mācēdama pārvērst savu tēlu pārējās situācijās. Lienīte, B. Pētersone, bija draisks un mīlīgs lauku meitēns, īsta pretspēlētāja paskarbajam Sprīdītim. Skatītājus no sirds izsmīdināja un, protams, dažus arī gandrīz saraudināja, milzis Lutausis (J. Rudzītis) un velns (V. Ādlers), kas ar savām maskām tā kustībās bija tiešām efektīgi. Tāpat rakstur lomas tvērienu rādīja Pētersons — Sikstulis, tikai mazliet traucēja pārāk karikētā izruna, kas vienā otrā vietā pazudināja tekstu. Nenātēicīgas vecmāmiņas un Meža mātes lomās teicamu rutīnu parādīja B. Tiruma, toties īsti atdzīvodamās raganas uznākšanas skatā. Īsti savā vietā bija princese — O. Purina ar jo atzīstamu mēmo spēli, tāpat brašs bija karalis — V. Brastiņš, un īsti raksturīgi savā komiskā nevarībā abi galma kungi — S. Šakins un S. Butkevics. Teicami savās mazākajās lomiņās turējās arī pārējie ansambļa dalībnieki: Vēja māte — A. Ozola, Sikstula kalpone — O. Puriņa, vecais viriņš — A. Liepiņš, saucējs — H. Pukītis un brašie puiši un meitas, tāpat sestdienas skolas audzēkņi, visjaunākie aktieri, kas ne brīdi nekļuva savu pieaugušo kollēģu ēnā.

Blakus režisorei M. Bērziņas pūlēm un veiksmei tūlīt jāmin arī dekoratora J. Sukura nopelni, kas bija uzburis amatieru izrādei neredzēti krāšņas dekorācijas, katrai ainai savu, kas gan mazliet paildzināja izrādes laiku, jo skatuvi nācās pārbūvēt sešas reizes, un mazie skatītāji kļuva manāmi nepacietīgi. Īpaši izdevušās bija trešā un sestā aina — mežs un pils pagalms, kur ar skopiem līdzekļiem bija panākts krāšņs iespaids. Tas viri savā vietā bija skatuves meistars (J. Stiebriņš), apgaismotājs (A. Strucis), tāpat rotaļu vadītāja I. Kajaka—Ķēniņa un dziesmu vadītājs J. Dzeguze.

Noraugoties šo un iepriekšējās redzētās Toronto amatieru izrādes, atliek vēlēties tikai vienu — kaut reiz šejienes profesionālie aktieri un talantīgie amatieri saprastu, ko tie zaudē, sadaloties sīkās vienībās, un ko tie iegūtu, ja atmestu savu lieko ietiepību un apvienotos vienā Toronto teātra trupā, kas tad spētu izveidoties par nopietnu un respektējamu vienību ar darbošanās iespēju visas Kanadas mērogā.

Bet par jauko Sprīdīti izrādi režisorei un visai saimei vēlreiz mīļš paldies!

J. V.

ELVĪRA KOCIŅA AMERIKAS VĀRTOS

INTERVIJA AR ROMĀNA „EIROPAS VĀRTOS" AUTORI

7. aprīlī ar kuģi Gripsholm no Zviedrijas Ņujorkā ieradās rakstniece Elvīra Kociņa. Viņas jaunais romāns „Dievi dusmo" iznāks drīzumā.

Apmeklējot rakstnieci viņas pagaidu mītnē Menhettenā, sastopu to cerību pilnā satraukumā. Viņa vēl atrodas pirmo iespaidu varā, ko atstājusi uz viņu Ņujorka, šie vārti uz Ameriku un līdz ar to vārti uz rakstnieces jauno dzīves posmu.

Mūsu sarunās risinājām atmiņas par agrākiem laikiem, un šis sarunas pamazām atklāja rakstnieces dzīvi, kuru apzīmogojusi mums visiem kopējā traģēdija. Viņas panākumiem un izredzēm bagātai dzīvei pārvilka svītru svešas varas rupjā roka un pagrieza to pavisam citā virzienā. Viņas vīru, plkv.-ltn. Juri Kociņu paņēma Baigais gads. Viņa palika viena. Pienāca laiks, kad krievu kara pulki atkal lauzās mūsu dzimtenē. Rakstniece atstāja Rīgu, kad tā jau atradās zem krievu lielgabalu uguns.

Nonākusi Ventspilī, tā sāka meklēt laivu, kas to pārceltu uz Zviedriju. Sākās nīkšana kopā ar citiem bēgļiem pa jūrmalas zemnieku šķūņiem. Divreiz viņa pārdzīvojusi bandītu iebrukumu, kas aptīrīja bēgļus līdz pēdējam. Vienīgais, ko bandīti viņai atstājuši, bijis strausa spalvu vēdeklis, ar ko viņa greznojusies ballē Rīgā pirms komūnistu iebrukuma. Šis vēdeklis viņai ir vēl tagad līdz Ņujorkā.

Ar vienu no pēdējām laivām Elvīra Kociņa nokļuvusi Zviedrijā. Bet tad arī nervi vairs neizturēju-

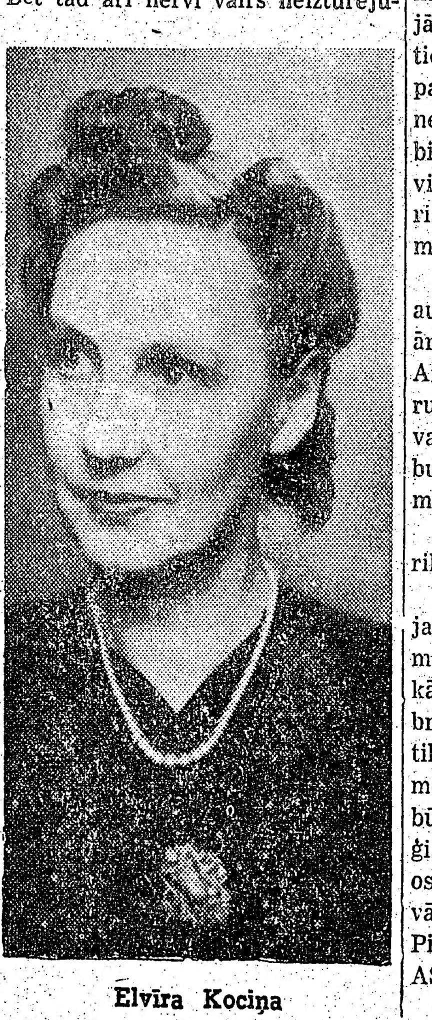

Elvīra Kociņa

ši un vajadzējis pavadīt ilgāku laiku ārstējoties.

— Kā jums patika Zviedrijā?

— Zviedri ir humāna tauta, esmu viņiem pateicīga par to, ka tie mūs uzņēma un par mums rūpējās. Tomēr tuvāku kontaktu ar tiem neizdevās nodibināt. Savā pašapmierinātībā un pārticībā tie nespēja mūs saprast. Sākumā pat bija bīstami runāt sliktu par krieviem. Pēdējos pāris gados sabiedriskā doma Zviedrijā gan stipri mainījusies.

Dzīves standarts Zviedrijā ir augsts, nabadzības tur nav, bet ārzemnieks uz priekšu nevar tikt. Ar nedaudziem izņēmumiem, vairums latviešu strādā fizisku darbu, vai arī tā saucamo archīvu darbu. Arī zviedriem pašiem iespējamības nav neierobežotas."

— Kāpēc jūs izvēlējāties Ameriku par savu jauno dzīves vietu?

— Amerika mani ir pievilkusi jau sen. Priekš dažiem gadiem mēs, daži latvieši Zviedrijā, nopirkām laivu un devāmies vikingu braucienā uz Ameriku, bet tālu netikām. Ceļā uz Angliju mūsu motors salūza un vētra saplosīja būras. Par laimi kāds zviedru kuģis mūs ievilka atpakaļ Gēteborgas ostā. Tur mūsu laiva ar lepno vārdu „Briljants" stāv vēl tagad. Pirms 4 gadiem pieprasīju vīzu uz ASV un beidzot to arī saņēmu. —

(Nobeigums 8. lpp.).

MOCARTA REKVIĒMA

Lielā Piektdienā, Sv. Andreja b-cā Ē. Veskimetsa (soprāns), E. Sedliņa (alts), Ž. Zentiņš (tenors) un P. Geistauts (baritons), komponista T. Ķeniņa ērģeļu pavadījumā, dziedāja vairākas daļas no Mocarta „Rekviēma". Dievlūdzēju pārpildītā baznīcā labskanīgie un cildenie dziedājumi, it sevišķi „Rekordare", radīja lielu svinīguma iespaidu. Cerams, ka šādus baznīcas mūzikas meistardarbus dzirdēsim arī turpmāk.

Mākslinieki Mocarta „Rekviēma" fragmentus vēlāk atkārtoja arī Toronto Latviešu Baptistu draudzē, kā arī igauņu un latviešu Sv. Jāņa draudzēs. **S.**

TRĪNES GRĒKI GRAND RAPIDOS

Pēc ilga un intensīva darba, Grand Rapidu latviešu biedrības teātris uzvedīs R. Blaumaņa Trīnes grēkus. Izrāde notiks svētdien, 20. aprīlī, pl. 6 pp., Lietuviešu klubā, 1513 Quarry ielā, N. W.

KULTŪRAS APSKATS

Apgāds Zelta Ābele (M. Goppers), paredzējis izdot V. Tones darbu mapi, sakarā ar viņa 60 gadu jubileju.

Gabriēla Mistrāle, 1945. g. Nobela prēmijas laureāte un pašreizējā Čiles konsule Rapallo, saņēmusi Čiles nacionālo literāro godalgu — 100.000 pesos.

Goldvīna filmu sabiedrība Holivudā uzņēmusi filmu dāņu pasaku karaļa Andersena piemiņai, galveno lomu uzticot Denijam Kejam. Kaut gan filma izmaksājusi 4 milj. dol., dāņu filmu speciālisti ar iznākumu nav apmierināti, jo nevēlēties redzēt Andersenu kā klaunu.

Jaunais mūziķis, diriģents un komponists Leons Reiters, kas ir zviedru komponista H. Rozenberga studijas audzēknis, pēc smaga konkursa izturēšanas ieskaitīts Zalcburgas Mocarteumā nākošajā vasarā. Pēc slavenā diriģenta Veingartena nāves viņa meistarklasi tur vada prof. I. Markevičs.

ROMĀNS

23. turpinājums

„Kā tu teici?" Līzbete apstājās. „Nāc atpakaļ — lai rāda lakatus no gala."

Viņas griezās atpakaļ, un Līzbete nometa sainīti uz letas. „Apdomājos, ņemšu citu drānu. To pašu, kas jums pirmā pie rokas. „ Viņai iesaiņoja rudzu puķu zilo ar sarkanām magonēm. Un lai visa šī maiņa nebūtu pārdevēja mutei smīnama, Līzbete vēl lika nogriezt bakim dažus metrus parķa naktskreklam un pāris dučus dažādu pogu Gustes acu priekam."

„Tā, un vairāk nevārdojies." Līzbete aizcirta veikala durvis. „Neaizmirsti, ka man priekšā lieli izdevumi, mutē sāk aptrūkties zobu."

Šai dienai nekādi puškojumi vairs nenāca. Žurku zāles, kite, tās bija lietas, par kurām Gustes sirds nemācēja priecāties, bet Līzbetei krūtīs kremta nevajadzīgās pogas un parķa drēbe, un visu vakaru viņa bija skopa runām. Bet vai tāpēc vakars pārvērtās cietā akmens mūrī, bez vienas spraugas rītdienas cerībām? Pē, Guste gandrīz līdz rīta ausmai dārdināja kājminamu šujammašīnu un steidza kādu tērpu sudrabkāzu godībām.

Un ja nākamā dienā Līzbete nosēdēja pie sava advokāta un pārnāca vēlu mājā, tad aiznākamā Guste paņēma Līzbeti zem rokas un veda pie zobārsta un no zobārsta pie zobu taisītāja, kas mērīja un pētīja Līzbetes smaganas un bāza mutē mīksta māla piku, kas sakalta vienā elpas rāvienā kā karstā krāsnī un bija jādrupina, jālauž laukā tā, ka šermuļi gāja pār kauliem.

„Tas nekas, sieviete ir radīta ciešanām, un skaistuma dēļ es pat viscauri ļautos tādos mālos iemīcīties," mierināja Guste. Lāga zobu taisītājs apsolījās nedaudzās nedēļās pagatavot skaistu zobu rindu augšējam žoklim.

Tā Līzbete atlika braucienu mājup uz nenoteiktu laiku un vakarā nopūzdamās izmaksāja Gustei kinematografu, kur rādīja skaisto Veru Holodnoju pie kamīna. Guste bija tā aizgrābta un noraudājusies, ka nākamā vakarā viņa savukārt izmaksāja Līzbetei un skatīja debešķīgo izrādi otru reizi. Bet kas vainas bija gaišmatainajai Lijai Mārai, par kuru runāja, ka tā esot pa pusei latviete, un vai kādai sievietei, kam krūtīs vēl karstuma pilna sirds, varēja nepatikt Osips Runičs? Viņas gāja turpu arī citus vakarus, un Guste vienmēr nāca mājās aiz sērām šņaukādamās, ka dienas jādzīvo bez mīlestības puškojuma. Un lai nebūtu tā velti jābēdājas, tad viņas pārmaiņas pēc iegriezās arī pie Puķudārza pamieloties ar kādu saldu cepumu. Taču visbiežāk viņas gāja staigāt atkal gar preču pilnajiem logiem, kuros vienmēr bija kas jauns skatāms un pētāms. Tikai žēl, Līzbete vairs neielaidās nekādos pirkumu priekos. Un vakaros, kad istabas mājība saistīja pie zvilņa, kaķu ņurrām, Guste dziedāja savas sērās dziesmas un diedza tumšus ziemas vakara tērpus. Līzbete pamazām itin labi iejutās Gustes dienās. Jā, viņa acīm redzami uzbarojās un atplauka jaunāka. Pelēkās dienas apmainījās ar saulainajām, un, ja nepūta dzestri vēji un negribējās staigāt čaukstīgos, lapu segu klātos pilsdārza ceļus, tad šķita, ka ir vēl tikai mīlīgais septembra mēnesis, nevis oktobris, kas brāļojas ar novembri. Zināms, šad un tad naktīs nomales ielu mazajos dārzos iezagās salna, un dienā garām ejot caur žogu spraugām varēja saskatīt pēdējo puķu melni neizskatīgās, salnas nokostās galvas, bet citādi, patiesi, pēc nīkulīgajām lietus nedēļām laiks bija vienkārši debešķīgs.

Guste savārīja ziemas vajadzībām dzērvenes ar āboliem, jo brūkleņu laiku viņa nez kā bija nosebojusi, tāpat pie paziņas-dārznieka sadabūja vēl pēdējos salnas paglabātos tomātus, izgrieza puvuma vietas un savārīja biezeni. Nebūtu smādējami kroplie gurķīši — etiķi pārlieti tie garšoja vareni — bet tos vairs tirgū neredzēja. Bet tādēļ jau nebija vērts skumt. Nebija arī jābēdā līdzi „Zemgalietim," kurā, vakaros to palasot priekšā Līzbetei, ļaudis sūdzējās par šī gada sapuvušo kartupeļu ražu, sliktiem, neizbraucamiem ceļiem un citām likstām, kas te, Jelgavā, nebija redzamas, ne jūtamas. Vienīgi Līzbete dažreiz, vakara pastaigās izejot cauri spoži gaismotai Lielajai ielai un nonākot pie Lielupes tilta, it kā dziļāki vilka nāsīs dzestro gaisu, ar skatu urbās tumsā. Aiz tilta, kur jau plētās lauki, tikpat kā nemirgoja ne viena uguntiņa, un Līzbete sajuta visapkārt Jelgavai, šai Zemgales serdei, grūtsirdībā un bēdās iestigušo līdzenumu. Zeme sirga, zeme slimoja, viņas kailajai, dubļos izmiekšķētai mugurai pāri durstījās salnas adatas, gūla virsū tumsa un tā bezcerība, kas liek domāt tikai par iznīcību un nāvi.

Līzbete šādās reizēs it kā spēra soli atpakaļ ielu bezrūpīgajā gaismā, te atkal tiecās pāri tiltam, lauku tumsā. „Nekur man nav miera — nekur," viņa sūdzējās, un tad labā Guste raušus rāva Līzbeti atpakaļ gaišajā Jelgavā, piebārstīdama stundas un dienas tik raibiem puškojumiem, ka Līzbetei neatlika ne brītiņa laika savām domām.

Dienas steidzās uz priekšu brīnum ātri. Aizvien biežāki rītos, uznākot ar svaigu brokasta maizi, Guste sārtumu vaigos, vēstīja — šonakt bijusi salna, jumti ēnas pusē balti! Bet kādu rītu viņa teica citādi: „Līzbete, sirds mīlā, iesim agrā pastaigā. Durvīm piespraudīšu zīmi, lai dāmas nāk pēcpusdienā. Es nevaru beigt priecāties, cik šorīt skaista ir Jelgava. Mirdz un laistās. Ja jumtu vietā būtu torņi, es teiktu — vienkāršo ļautiņu mājas pārvērtušās dimanta pilīs."

„Torņi?" Līzbete piecēlās.

„Jā, Līzbete, kurpnieka durvju priekšā kā sudraba segām izklāta. Tāpat skārdnieka namelis, maiznīca ar zelta kliņģeri — viss balts! Un Annas baznīca, koki, tie vienkārši debešķīgi — nav vairāk ko teikt — iesim! Dienā vējš visu nopurinās, nokausēs saule."

Agrā rīta saule starp namu robainajām, ielām pāri gulētājām ēnām bija izklājusi šaurus staru dvieļus. Cik vien tālu sniedzās skats, nami mirdzēja sarmas krāšņumā, gan sudraboti ar saules zeltā mērktiem skursteņiem, gan žilbīgi balti ar zilu ēnu sāniem uz vizuļu klātiem logu izciļņiem. Skats bija patiesi lielisks, izšķērdīgi dārgā spīdumā. Saules ... čivināja zvirbuļi, uz tirgu steidzās grozainas ..., dzērvju balsīs visos ielu stūros saklaigājās ... Tādas kā ilgas, kā nemiers atkal pamodās sirdī. Varbūt tās nemaz nebija ilgas, bet, klausoties bērnu balsīs ..., prātam zobojoties, meklēja debesīs meža zosu kāšus, kaut tie jau sen bija aizklaigājušies citā pasaules malā. Iegribējās būt Zābās, apstaigāt savus laukus, dārzu, pārlūkot māju, katru žurkas alu. Un pēkšņi Līzbetes seja saruka, pieres dobumos it kā apdzisa acis, aizvērās plaksti, un viņa pieturēja soli.

„Debestiņa, kas nu atkal, spiež kurpe?"

„Krūtīs spiež — ne kurpē. Skatos, un prātā doma — kam visas tās bezjēdzīgās acu mānības? Otrā ielas galā jau stāv un gaida nāve. Nevaru priecāties."

„Un tu domā piestāt tepat? Lai zārku kāds pieved klāt? Tad jau visiem būs jāapstājas un jāgaida. Kaunies tā runāt tik debešķīgā rītā, kad visi priecīgi un mundri."

Jau pagabalu, pārejot Palejas ielu un tuvojoties tirgus laukumam, acīm brīvi atklājās skats uz balto Svētās Trīsvienības baznīcu. Augstu gaisā torņa pulkstenis dobji, ar atstarpām, skandināja rīta devīto stundu. Bet nē, kur nu skandināja, viņš atkala stundu no stundas un ļāva tām izgaist debesīs uz visiem laikiem.

Šie svinīgi dobjie sitieni dzina ausīs gandrīz aizmirstus, bet tepat Jelgavas stacijā dzirdētus vārdus — „Vai dzirdat — dzirdat — likteņa spēles priekšpēdējais zvans!" Vai cauri sarmainajiem baznīcas mūriem nenirdza garmatainā vīra melnais ģīmis?

„Auguste, nu ir pienākusi tā reize, kad es kāpšu tornī."

„Šī nu gan nav tā reize, gaiss ir dzestrs, ko vēdināsies augšā. Un bez tam man bija pavisam piemirsies, ka šodien otrdiena. Otrdienās un piektdienās, to tu vislabāk zini, lielās tirgus dienas, Pieliekamais kambaris izēsts pavisam tukšs, iesim labāki apskatīt, kas labs laucinieku ratos."

„Kas man ko ratos skatīt! Sviests un krējums, kāda ola. Tas viss man pašai mājās."

„Nē, nē, Līzbete, baznīcas torni tu šodien nepētīsi. Man jābūt laikus atpakaļ, citādi dāmas pārskaitīsies. Šodien nāks Sviļa kundze, un man jāzina, kā viņa salaba ar vīru un kur īsti visu laiku slēpusies."

„Nu tad ej," Līzbetes mute savilkās maza un ļauna. „Man tavas sievas jau līdz kaklam. Šķīstām sejām runā par vīriešiem kā par mēri, bet, lūk, pie spoguļa gudro, kā rādīt plikus plecus, kā noslēpt miesas vainu — riebj."

„Ūja, debestiņa, tu šorīt esi izkāpusi no gultas ar kreiso kāju. Nu labi, es māku piekāpties. Bet tad vispirms mums jārunā ar vācu mācītāju, tas dzīvo tepat blakus baznīcai."

„Nu tad ej, ko stāvi? Es pagaidīšu ārpusē."

Labu laiku Līzbete lēniem soļiem pastaigājās šurpu un turpu pa šauro ietvi. Kāds pelēks lauku vecis garām iedams jautri uzsauca: „Labrīt, Putnu mamma, ko tad jūs šeit?" Līzbete izklaidīgi paskatījās apkārt, nevienas Putnu mammas viņa neredzēja, un pati sevi viņa bija aizmirsusi — domas kāpa tornī.

(Turpinājums sekos).

MĀJU PĒRKOT

V. PALMA

Tel. mājās — RI 3670

ZVANĪT NO PLKST. 11 VAK. LĪDZ 8 NO RĪTA

Jums latviešu valodā sniedz savus pakalpojumus, piedāvājot bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus visdažādākos Toronto rajonos, kā arī SAGĀDĀ AIZDEVUMUS nekustamu īpašumu pirkšanai

M. J. CAMPBELL & Co

REAL ESTATE

Members of Toronto Real Estate Board

219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORI HA 1192

TORONTO LATVIEŠU KATOĻU DRAUDZE

rīko š. g. 19. aprīlī 191 Lippincott St., (Ukraiņu namā)

DEJU VAKARU

SĀKUMS PLKST. 7.30

LABA MŪZIKA ATSPIRDZINĀJUMI

Ieeja kungiem $1.00, dāmām $0.75

(714) Visi laipni ielūgti

THE LATVIAN TRIO

KONCERTI KANADĀ

HAMILTONĀ

19. APRĪLĪ, PLKST. 19.00, KONSERVATORIJAS ZĀLĒ, 126 James St., So.

TORONTO

20. APRĪLĪ, PLKST. 13.30, Sv. ANDREJA BAZNĪCAS SARĪKOJUMU ZĀLĒ. Ieeja pret ziedojumiem I vietā $1.50; II vietā $1.00. Studentiem un skolēniem puscena, kaŗa invalidiem ieeja brīva.

(730a) DAUGAVAS VANAGI KANADĀ

LU NACIONĀLO VIENĪBU SAVIENĪBAS

visi locekļi ar piederīgiem laipni lūgti ierasties uz

GROZIŅU VAKARU

Toronto, Sv. ANDREJA BAZNĪCĀ, š. g. 19. aprīlī, pl. 6. vak.

Tuvāka informācija pa tel.: MI 1873 M. Čope MO 4143 Ž. Epners

(717) Iniciātori

DETROITAS SKANDINAVU SIMFONISKĀ ORĶESTRA

KONCERTS

26. aprīlī, pl. 8.25 vakarā, Massey Hall, Toronto

Diriģents VICTOR KOLAR

BIĻEŠU IEPRIEKŠPĀRDOŠANA: (799)

MASSEY HALL, Toronto

DV GRĀMATNĪCĀ — 123 Huron St., Toronto

LOTUS PUĶU VEIKALĀ — 854 Bathurst St., Toronto

TLB — 198 Osler St., Toronto

T.L.B. DEJU KOPA «DIŽDANCIS»

rīko š. g. 25. aprīlī, plkst. 8. 15 vakarā Parkdale Collegiate, 209 JAMESON Ave, Toronto

TAUTISKO DEJU un DZIESMU VAKARU

Piedalās:

E. SEDLIŅA (soprāns) un komponists T. ĶENIŅŠ

Sieviešu kvartets J. DZEGUZES vadībā,

Dejas triju paaudžu izpildījumā F. AIGARA vadībā

Ieeja $1.00, skolniekiem $0.50 (775a)

Visus laipni ielūdz TLB DIŽDANCIS

AICINĀJUMS NIAGARIEŠIEM!

Niagaras, Ont., un apkārtnes Daugavas Vanagi, tautieši un tautietes,

kas simpatizē DV mērķiem tiek lūgti ierasties 20. aprīlī, plkst. 10, taut. J. Kalniņa mītnē, McRae ielā 849.

Sanāksmē pārrunās un lems par DV organizēšanos Niagarā. Par DV iekārtu, mērķiem un uzdevumiem referēs Sv. Katarīnes nod. pārstāvis L. LĪDUMS

Tam sekos pārrunas un pagaidu vadības ievēlēšana

Ierasties lūdz P. Treijers, DV Kanadas valdes pārst. Niagara Falls (789)

16 PARNASA PASAULES RAKSTNIEKU SERIJAS GRĀMATAS

jau iznākušas. Visas vērtīgas, saistošas, interesantas. Visas tulkojuši mūsu labākie rakstnieki un tulkotāji: **Veronika Strēlerte, Lizete Skalbe, Valdemārs Kārkliņš** u. c. Visi serijas autoru vārdi nes pasaules slavu. Palūkojieties!

		Broš.	Ies.
1. *Andrē Žids*	— Pastorālā simfonija	0.85	—
2. *Džons Steinbeks*	— Mēness norietējis	1.60	—
3. *Džeimss Hiltons*	— Ardievu, mister Čips	1.00	—
4. *Voltērs*	— Kandids	1.20	—
5. *Augusts Strindbergs*	— Hēmsalnieki	1.60	—
6. *Ernsts Hemingvejs*	— Ardievas ieročiem	2.00	—
7. *Antuans Eksiperi*	— Nakts lidojums	1.00	—
8. *Džozifs Konreds*	— Taifuns	1.00	1.60
9. *Žoržs Diamels*	— Negaisa nakts	1.00	1.50
10. *Onorē de Balzaks*	— Eiženija Grandē	1.50	2.00
11. *Džordžs Orvels*	— 1 9 8 4	2.00	2.60
12. *Gustavs Flobērs*	— Bovāri kundze	2.60	3.20
13. *Hermanis Hese*	— Narciss un Zeltamute	2.00	2.60
14. *Andrē Žids*	— Sievu skola	2.00	2.60
15. *Pērs Lāgerkvists*	— Baraba	1.75	2.40
16. *Džonetens Svifts*	— Gulivera ceļojumi	2.40	3.00

Ar šo lielisko grāmatu virkni ir dots pamats, uz kuŗa Jūs varat sākt atjaunot savu pasaules rakstnieku bibliotēku latviešu valodā.

Pie mūsu galvenā pārstāvja:

Mr. V. ZIEDIŅŠ, 218 Greenwood Ave, Toronto, Ont.

D A U G A V A

LONDONAS AVIZE

ABONĒJIET UN LASIET!

Tā patlaban ir plašākais un lētākais Eiropas latviešu laikraksts, kas iznāk reiz nedēļā — piektdienās. Ar savu 8 lapaspušu plašo un bagāto saturu tā jums palīdzēs uzturēt sakarus tiklab ar latviešu dzīvi un centieniem Eiropā, kā arī ar lielās pasaules notikumu attīstību.

ABONĒŠANAS MAKSA

Kanadā un Sav. Valstīs:

1 mēn. — 0,70 dol.; 3 mēn. — 2,00; 6 mēn. — 3,75; 1 gads — 7,50; gaisa pasts: 1 m. — 1,30; 3 m. — 3,80; 6 m. — 7,25; 1 gads — 14,50.

PĀRSTĀVJI:

V. Ziediņš, 218 Greenwood Ave, Toronto, Ont. Canada.

E. Dobelis, 503, 2nd Str., N. W., Waverly, Iowa, USA.

R. Krūklītis, 1201, E. Grand River Ave., East Lansing, Mich. USA.

Redakcija un ekspedīcija:

72, Queensborough Terrace, London, W. 2., Gt. Britain.

Pieprasiet paraugeksemplārus.

Dr. H. SCHLEIFER

bijušais Vīnes hospitāļu ārsts ar ilggadīgu praksi

PIEŅEM TAGAD

583 Bathurst St., Toronto, Tel. RA 6210 (294

Runā vāciski un angliski

Zobu ārsts

Dr. J. ABRAHAMSEN

Dipl. Oslo Norvēģijā un Vircburgā Vācijā,

372 A Queen St. W. virs Horseshoe Tavern pie Spadina Ave

Tel. WA 9354 Toronto (30)

S. VASARĀJA

transporta uzņēmums

»BALTIC CARTAGE«

and MOVERS

izdara transporta pakalpojumus katrā laikā. Tel. OL 1403, Toronto

LATVJU GRĀMATAS

PAVASARA KATALOGS

pieprasāms apgādā un visās grāmatnīcās.

Latvju Grāmata,

Waverly, Iowa, U. S.

(713)

Ieceļošanas, izceļošanas, vīzu, pasu, dzīvokļa, darba un pavalstniecības lietas kārto

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto.

Tel.: RA 7149. (642)

PASTMARKU KOLLEKCIJAS

speciālās dāvanu aploksnēs!

50 daž. Latvijas $1.00

100 daž. Latvijas $3.00

75 ASV Piemiņas $1.00

100 Britu koloniju $1.00

Izsūtu izvēlē Latvijas un vispasaules markas.

Pieprasiet cenrāžus albumiem un piederumiem

F. KEZBERS

1325A Hodiamont Ave

St. Louis 12, Mo

DĀMU CEPURU MODISTE

L. Everts-Buikus

pieņem pasūtinājumus tagad

285 Avenue Road, Toronto

Tel. MI 4386

(791) Zvanīt pēc 6 vakarā

Paziņojam draugiem un paziņām, ka mūsu tālruņa numurs ir mainīts. Tagad HO 6178

Zobārste Sigrida Altraka

(796) Agr. Arturs Altraks

MAIGONI TURĶI, agrāk strādājis raktuvēs Jukonā, steidzoši lūdz rakstīt ARVĪDAM TURĶIM, 1 Perry Ave, Toronto 18, Ont., Canada.

Meklēju JĀNI MAZBURŠS, rakstīt Martai Marburšs, 476 Roxten Rd,, Toronto, Ont. (792)

Agrāk smalks un glūms,
Tagad pliks un drūms.
Vēlos atrast dzīves draugu, līdz 30 g. v. Rakstīt šīs avīzes kantorim uz off. Nr. 809.

SIEVIET AR VIENU ZĒNU meklē istabu vai nelielu dzīvokli Nujorkā. Piedāvājumus lūdz paziņot Erikai Priedītis, Box 518, Lander, Wyo. (798)

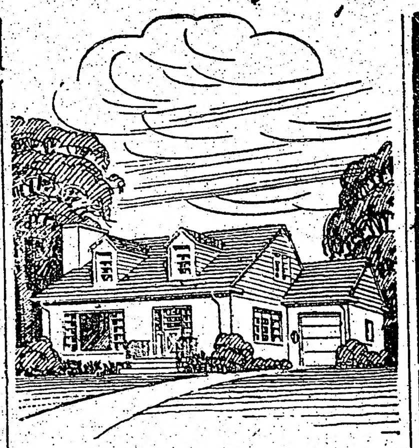

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE Ltd., REALTORS

1172 BAY STREET, TORONTO

LIELĀKAIS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

Piedāvā:

CARLAW — LANGLEY APKĀRTNĒ

8 istabu skaistu ķieģeļu māju ar cietkoka grīdām, silta gaisa apkure ar eļļu. Visas istabas nesen remontētas skaistām tapetēm. Ja Jums patīk dzīvot skaistā dzīvojamo māju apvidū, tad Jums šī māja ir jāredz personīgi. Pilna mājas cena: $13.900.—.

YONGE — OTONABEE APKĀRTNĒ,

80' x 127' lielu apbūves gabalu (2 lots gruntsgabali, katrs 40' x 127' liels). Šis lielais apbūves gabals tiek pārdots par tikai $1920.—.

Šis un simtiem citas atradīsit mūsu pārdodamo māju sarakstos. Sekojiet Ernest Ridout Ltd. ikdienas sludinājumiem vietējos kanadiešu laikrakstos un pēc tuvākas informācijas zvaniet pa tālruni mūsu latviešu pārstāvim, kas Jums sniegs informāciju un aizvedīs uz māju apskati pēc Jūsu izvēles.

No mūsu latviešu pārstāvja Jūs varat arī iegūt pilnīgu informāciju par Ridout, Harvie, Golightly Ltd. pakalpojumiem māju apdrošināšanā, mortgage naudas sagādāšanā, aizdevumu un dzīvības apdrošināšanas polisu pirkšanā u. t. t. Visāda veida informāciju Jums latviešu valodā nesaistoši sniegs:

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

Tel. PR 5761.

Hamiltonā dzīvojošie tautieši pēc izziņām par Hamiltonā pārdodamām mājām var griezties mūsu Hamiltonas nodaļā 913 Main St. E. Tel. 94121 un Viktors Rebane Jums sniegs vajadzīgo informāciju.

Mūsu birojs atvērts ikdienas līdz plkst. 10.00 vakarā, arī sestdienās un svētdienās (783)

2 MĒBELĒTAS istabas ar virtuvi izd. vienai ģimenei vai arī katra istaba atsevišķi ar kop. virtuvi. Vienmēr silts ūdens. Tel. RI 2808, Toronto (811)

KLUSĀ MĀJĀ glīti mēbelēta istaba pēc vēlēšanās ar vai bez pilnas pansijas. Laba satiksme. Vienmēr silts ūdens. Zvanīt ME 4-6749.

IZDODAMAS 2 nemēbelētas istabas ar lielu verandu un virtuves lietošanu 2—3 personām ar bērnu līdz 3 g. v. High Park rajonā. Zvanīt JU 1046, Toronto. (802)

IZDODAMA mēbelēta istaba vienai personai ar virtuves lietošanu St. Clair un Yonge rajonā, klusā ielā, 26 Woodlawn Ave, W., tel. KI 0203. (797)

✝

Mūsu mīļais, neaizmirstamais

L. Ū. stud. chem.

Viktors Balodis

Dzimis 1921. g. 20. novembrī Rīgā

Miris pēkšņā nāvē 1952. g. 21. martā

Porto Alegre, Brazilijā

Par viņu skumst

māte dzimtenē, sieva un sievas māte Brazilijā; Zenta un Aleksandrs Sprūdes Londonā, Ont. un Valters Jaunzemis Čikagā, ASV. (804)

✝

Š. g. 7. aprīlī Dieva mierā aizgājusi Anglijā, Grāvesendā

SKOLOTĀJA

ANNA JAKOBSONE, dzim. GLAZENAP

Mīļā piemiņā paturēs:

Dzimtenes sētā vairs nepārnāks
Tavs sapnis ar Tevi uz dzīvi.
Nu būsi no grūtumiem brīva.

Kazerovska, Senkēviča-Ziemane, Seļgas un Galliša ģimenes Kanadā

(794)

MĒBEĻU VEIKALS

Bagātīgs jaunu un lietotu mēbeļu krājums dzīvokļiem un kantoriem p. p.:

kanapē, paklāji, šujammašīnas, gultas, ēdamistabu un virtuvju iekārta, pianino utt.

ATVĒRTS KATRU DARBDIENU LĪDZ PL. 8 VAK.

RUNĀ ARĪ KRIEVISKI.

QUEEN WEST FURNITURE Co.

587 Queen St., W., Toronto, Ont. Telef. WA 6812

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:

1. Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanada.

2. ASV:

A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.

A. Bīlmanis, 207 Channing St., N. E. Washington, D. C.

M. Bluķis, c/o Mr. Knopfle, 624 Boehlke St., Saginaw, Mich.,

Ed. Dobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.

O. Dīķis, latviešu grāmatnīca, R. 2, Waverly, Ohio.

E. Dravenjeks, 485 Nostrand Ave., Brooklyn 16, NY USA un Betlemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saiešanas zālē.

P. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.

Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.

K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.

J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.

Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.

R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.

Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.

Jānis Miķelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.

A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.

A. Punka, 1417, Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.

V. Puriņš, 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.

J. Runiķis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.

Jullijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 300, Second St. Liverpool, N. Y.

J. Sobojevskis, 2711 „W." St. Lincoln,, Nebraska.

F. Smits, 19 Prospect Str., Poughkeepsie, N. Y. ....

J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str., Milwaukee 6, Wiskonsin,

Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.

T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.

Rev. J. Turks 1251, W. Lowell St. Kalamazoo, Mich.

3. KANADA:

I. Batraks, P. O. Box 1000 Stn. C. Toronto 9, Ont.

A. Birznieks, 911 Mac Rae St. Niagara Falls, Ont.

A. Cauka, Latviešu grāmatnīca, 1140 Richmond Str., London, Ont. Tāl. 3-8644 W.

„Daugavas Vanagu" grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ont.

E. Jurševskis, 608 York St., Hamilton, Ont.

A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149.

Vilis Kaļiņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2069

A. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.

V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596

Marta Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton. Ont.

Arturs Ķivītis, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.

L. Līdums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.

Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3884

K. Skuja, 20 William St., W, Waterloo, Ont.

Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E. 6th Ave., Vancouver, B.C.

V. Ziediņš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse St., Toronto, Ont.

Otto Zilkalns, 6745 Cote St., Luc Rd. Apt. 3. Montreal.

3. Vācijā

„Ulubele" jauniešu žurnāls, (13b) Murnau/Obb. Postfach 19.

Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM 5.- 3 mēn.: DM14.-

4. Anglijā

Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 12 Queensborough Terrace London W2

Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēnši 20/-

5. Francijā:

Madame K. Birzniece, 31 rue de Seine, Paris 6.

Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki 3 mēn. 1000 franki

6. Dānijā:

Mr. K. Reitmanis, Box 292, Koebenhavn, Danmark.

Abon. maksa: 1 mēn.: 4,50 D. Kr.

7. Zviedrijā:

Mr. O. Sakārnis, „Latvju Vārds" Postbox 15079, Stockholm.

Abon. maksa: 1 mēn. 4 Zv. Kr.

8. Austrālijā:

DV A — A valde, Mr. A. Lauva, P. O. Camberwell North., Vic.

DV Sidnejas nodaļa, Mr. E. Lielkājis, 35 Robb St., Revesby, NSW.

Abon. maksa: 1 mēn. 8 šiliņi.

Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.

9. Venecuelā:

Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenai S.— 14, Valencia.

Abon. maksa: trimstris 15,40 bol.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA.

ASV: DV Pārstāvība, 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā ....

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss ....

....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $..........

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avīzei kārtot DV Pārstāvībai ASV.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ASV

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums 20. aprīlī, pl. 3 pp. Betlemes baznīcā. **Māc. A. Ozols**

Port Vašingtonā,

Svētdien, 20. apr., pl. 3 pp. Betlemes baznīcā **Māc. A. Ozols.** Svētdien, 27. apr., pl. 3 pp. Betlemes baznīcā. **Māc. R. Zariņš.**

Klīvlandē (Ohio) Miera draudzes dievkalpojums svētdien, 20. aprīlī pl. 3,30 pp. Hope ev.-lut. baznīcā 11111 Achbury Ave at E. 111 Street. **Māc. K. Sautiņš.** Dievkalpojumā piedalās ar zolo dziesmām mākslinieks Dr. Jānis Klaviņš.

Čikagā, sestdien, 19. apr., pl. 7 vakarā, Sv. Sīmaņa baznīcā, 1540 N. Spaulding Ave (pie 3300 W North Ave), Latvijas ev.-lut. baznīcas mācītāju un draudžu pārstāvju konferences svinīgs dievkalpojums. To noturēs Archibīskapa vietn. prāv. J. Ķullītis, prof. L. Bērziņš, prāv. J. Ozols. Tautieši aicināti ierasties jo kuplā skaitā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzes Sv. Jura dienas, skautu—jaunatnes dievkalpojums svētdien, 20 apr., pl. 11 rītā, draudzes baznīcā, 5015 W. Ferdinand Str., piedalās mācītāji—viesi Dr. K. Bilzēns, J. Osis, P. Langins; baritona solo māc. J. Osis. Bērnu dievkalpojums pl. 10 nenotiks. **Māc. A. Rautenšilds.**

Šarlote, N. C. š. g. 27. aprīlī, plkst. 3 pp. dievkalpojums Sv. Marka ev.-lut. baznīcā. Diekalpojumu vadīs **māc. V. Liventāls.** Pie ērģelēm — H. Lindemanis.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ (LATVIEŠU EV.-LUT DRAUDZES)

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis (14 1/2 Wentworth Str. So. Hamilton, Ont. t. 70136). Laulāti: Port Artūrā — 23./III Arvids Avotiņš un Lilija Leitrants. Kristīts: Port Artūrā — Valdis Harijs Vinters, Gunara un Verenas d.

Prāv. A. Mitulis (367 Maryland Str. Winnipeg, Man.). **Vinipegā,** 27. apr., pl. 4 pp. Sv. Pētera b.

Māc. V. Šefers (659 Piccadilly Str.,London, Ont.) **Sarniā,** 20. aprīlī, pl. 2 pp. dievkalp. vietējā ev.-lut. bazn.; **Londonā,** š. g. 27. aprīlī, pl. 4 pp. dievkalp. Trīsvienības bazn.

Lūdz pieteikties iesvētes mācībai.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon Str. E. Hamilton, Ont. t. 93410). **Hamiltonā,** 20 apr., plkst. 2 pp. bērnu dievkalp.; 27. apr., pl. 5,30 dievkalp. (Trīsvienības b. 18 Victoria Ave. So.). Iesvētes mācību sākums 15. apr., plkst. 6,30 mācītāja mājā. Dāmu komitejas sanāksme svētdien, 20. apr., plkst. 3,30 pp. baznīcas apakšējās telpās. Laulāti: Arturs Zemītis un Maija Alida Plostenieks.

Māc. A. Briedis (17 — 8th Str. Noranda, Que. t. 2036 J). **Norandā,** 27. apr., plkst. 4 pp. dievkalp. United b.

Māc. A. Čops (118 Isabella Str. Toronto. Ont t. MI 1873; baznīcā PR 1563). **Toronto Sv. Andreja baznīcā,** 27 apr., plkst. 11 no rīta.

Māc. K. Avotiņš (1091 West 8th Ave, Vancouver, 9, B. C.). **Vankuverā** 27. apr., plkst. 5 pp. Redeemer b. 8. Avenijas un Prince Edward ielu krustojumā).

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

TORONTO BAPTISTU dievkalpojums svētdien, 20. aprīlī, pl. 17, Walmer Road bapt. baznīcas telpās. Stud. theol. A. Arājs. Bībeles studija un lūgšanas stunda piektdienās pl. 20.

NOTIKUMU DEGPUNKTĀ

INDOĶĪNA BRIESMĀS

Franču militārā aizsardzība ziemeļu Indoķīnā atkal cietusi lielus zaudējumus. Sarkano nemiernieku uzbrukumi draud nogriezt galvaspilsētu Hanoi no ostas Haipong. Uzbrucēju, aptuveni ap 20.000 šai sektorā izraisītais stāvoklis ir tik kritisks, ka Parīzes laikraksti prasa nekavējoties sākt pamiera sarunas, kaut gan ar uzaicinājumu pamiera sarunām franči atzītu savu nespēku. Bet, neraugoties uz to, vēlēšanās uzsākt pamiera sarunas, kļūst arvien izteiktākas, un pamieru uzskata par vienīgo izeju pašas Francijas bruņošanās forsēšanai.

Vietējo pārvalžu vadītājas personas panākušas kontaktu ar Indoķīnas valdību un mēģinājušas izdibināt, uz kādiem noteikumiem būtu iespējams izbeigt kaŗa darbību, bet pēc nemiernieku paskaidrojumiem Indija likusi noprast, ka nav nemaz vērts panākt vienošanos. Sarunu uzsākšana panāktu tomēr militāro darbību atslābumu tāpat kā Korejā. Stāvokļa pasliktināšanās var tomēr piespiest Franciju ievadīt pamiera sarunas, jo Indoķīnas evakuēšana tās milzīgo apmēru dēļ nevar beigties citādi kā ar katastrofu. Francija gan vēl lolo domu par ātru vietējo iedzīvotāju militāru apmācību, bet tas viss var nākt par vēlu, jo pēdējā laikā arī Ķīnas komūnisti pārgājuši robežu, lai palīdzētu dumpiniekiem. Cik lieli ir ķīniešu militārie spēki, noteikti nav zināms, bet aptuveni 10.000 techniķu jau pārgājuši robežu. un pēc Bullita domām 250.000 Ķīnas komūnisti gatavi kaŗam ar Indoķīnu. Bullits, kas bija ASV vēstnieks 1930. g. Padomju Savienībā, pavadījis decembri Formozā pie Ķīnas nacionālistu valdības. Viņš paredz, ja Ķīnas komūnisti ieplūstu Indoķīnā kā „brīvprātīgie", tad franču vienības tiktu ātri izslaucītas, un sarkaniem pavērtos brīvs ceļš uz Siamu, Burmu, Malaju un Indonēziju. Bullits tomēr izteic cerību, ka ASV spēki netiks sūtīti uz Indoķīnu, bet ka tiks pasteidzināta palīdzība Ķīnas nacionālistiem Formozā, lai tie varētu aizkavēt katru Ķīnas komūnistu virzīšanos uz dienvidiem. Arī ASV aizsardzības ministrs Lovets atzīst, ka Ķīnas komūnistu pievienošanās dumpiniekiem var radīt otru Koreju.

Protams, ka ASV būs spiesta franču atbalstīt, bet pēdējie nevar paļauties uz ātru un efektīvu ASV iejaukšanos, jo Amerika ne labprāt vēlas paplašināt palīdzības akciju, un Ķīnas nacionālistu spēki Kenktungā iesaistīti kaujā ar Burmas armiju. Pēdējā uzbruka Čangkaišeka Burmā palikušajiem spēkiem, jo Pekinga draudēja sūtīt kaŗaspēku pāri robežai, lai šis nacionālistu vienības padzītu.

Domājams, ka lietus periods tomēr visiem iepriekšējiem aprēķiniem pārvilks svītru.

F.

MOCARTA REKVIĒMA PIRMATSKAŅOJUMS ŅUJORKĀ

Tas kolosālais darbs un atbildība, ko bija uzņēmies diriģents —komponists Bruno Skulte un viņa vadītais koris, uzvedot Volfganga Amadeja Mocarta nemirstīgo Rekviemu, prasīja lielu upurēšanos, darba mīlestību un entuziasmu. Ar prieku jākonstatē, ka uzvedums vainagojies ar spīdošiem panākumiem. Tas, ko Ņujorkas Latviešu Ev. Lut. draudzes koris ir panācis, iestudējot šo monumentālo darbu, ieies vēsturē kā viens no visizcilākiem notikumiem mūsu mākslas dzīvē.

Te vislielākā pateicība un apbrīnošana pienākas diriģentam Bruno Skultem, jo bez šī ģeniālā cilvēka uzupurēšanās nebūtu bijis iespējams šo darbu uzvest. Mēs varam būt lepni, ka mūsu koris ir sasniedzis tādu pakāpi, un tagad neapšaubāmi ir vienīgais, kas godam var reprezentēt Latviju, stājoties visbargāko kritiķu priekšā.

Lai Dievs dotu, ka korim nezustu tā dedze un darba mīlestība, kas tam līdz šim ir bijusi. Lai šis panākumiem bagātais koncerts pilda katra korista sirdi ar lepnumu un prieku, mudinot strādāt arī uz priekšu ar vēl lielāku sparu un enerģiju pārsteidzot klausītājus ar vēl augstāki vērtējamiem sasniegumiem.

Koris ir bagāts ar izcilus sieviešu balsīm. Apsveicama parādība, ka mūsu solistes, kā Fanija Viksne, Helena Vlašeka, Ellija Druva ,Mirdza Piekalnīte u. c. nebija lepnas un nāca talkā ,lai sekmētu labu izdošanos, ievērojami celdamas koŗa kvalitāti. Mazliet vājākas gan ir vīriešu balsis, bet cerēsim, ka nākotnē viņu skaits dubultosies.

Viss labs sakāms arī par solistiem Helenu Vlašeku, Hertu Lūsi, Igoru Egli un Borisu Piekalnīti. Katrs no viņiem centās savu uzdevumu izpildīt pēc savām spējām un vislabākās sirdsapziņas. Tomēr vēl daži mēģinājumi nebūtu nākuši par ļaunu.

Patīkamu pārsteigumu sagādāja papildinātais latviešu stīgu orķestris, kas, neskatoties uz to, ka kopmēģinājumu bija maz, iepriecināja ar savu tīro un pilnskanīgo spēli. Te jāatzīmē mūsu piedzīvojumiem bagātā koncertmeistara Eduarda Eiches nopelns, kā arī paldies jau slavu ieguvušajam čellistam Ingum Nārunam, kas nāca talkā, spēlējot orķestrī.

Ērģeļu pavadījumu meistarīgi spēlēja zviedru draudzes ērģelnieks Kārlis Asplunds.

Betlēmes baznīca bija pārpildīta līdz pēdējai iespējai, pulcinot vairāk nekā 1.200 klausītāju, kas sekoja grandiozam uzvedumam ar lielu sajūsmu un pateicību sirdīs par veikto darbu.

Elza Žebranska

Anglijas strādnieku partija uzvar pašvaldību vēlēšanās

Londona. — Tikko notikušās angļu pašvalību vēlēšanās Čerčila konservātīvā partija cietusi diezgan zīmīgu neveiksmi. Tās uzstādītie kandidāti ieguva daudz mazāk vēlētāju nekā strādnieku partijas pārstāvji ne tikai Londonas pašvaldību iecirknī, bet arī daudzos provinces apgabalos. Londonā vien strādnieku partija ieguva 92 pašvaldību delegātus pret konservātīvo partijas — 37.

Lai gan pašvaldību delegātu atbildība un darbības lauks pēdējos gados stipri ierobežots, atstājot tiem rūpes par māju būvi un izglītības iestādēm, tomēr abas partijas tajā vienmēr saskatījušas savu cīņu par politisko varu un popularitāti tautā. Ir skaidrs, ka šis iespaidīgais rezultāts strādnieku partijas labā norāda uz diviem faktiem: Pirmkārt, — Čerčila valdība savas valdīšanas 5 mēnešos nav spējusi attaisnot uz to liktās cerības, un ja pašreiz tiktu izvestas vispārējās parlamenta vēlēšanas, tad strādnieku partija noteikti gūtu parlamentā lielāku pārsvaru nekā tas pašreiz ir konservātīvo partijai. Otrkārt, — strādnieku partija redz šo patiesību un katrā ziņā savu politisko cīņu pret konservātīvo partiju pastiprinās, jo sevišķi parlamentā.

Ir jau izteiktās domas, ka Anglija nav vairs tālu no jaunām parlamenta vēlēšanām.

Kritiskā brīdī Anglija sniegs palīdzību

Londona. — Anglijas valdība apsolījusi visām 6 Eiropas armijas dalībniecēm valstīm, ka kritiskā brīdī Anglija sniegtu tām militāru palīdzību.

Pēc tam, kad pag. rudenī Čerčils noteikti paziņoja, ka Anglija nedos savus bruņotos spēkus kopējā Eiropas armijā, Eiropas kontinenta valstis izteica pret Angliju asus pārmetumus un saskatīja Anglijas nostājā norobežošanos no kontinenta un kopējā likteņa. Čerčils gan mēģināja aizrunāties, ka tas nenotiek vienīgi rūpēs par Anglijas salas aizsardzību, bet kā to prasa angļu tradicionālā konstitūcija.

Pēdējais solījums, ka Anglija sniegtu militāru palīdzību kaut arī tiktu apdraudēta tikai viena no Eiropas armijas dalībniecēm, rada šais valstīs zināmu apmierinājumu. Jo sevišķi svarīgi šis jaunais Anglijas lēmums ir Vācijai un Italijai, kuras vēl nav politiski un militāri iekļautas Ziemeļatlantijas ūnijā.

Mosadegha Lieldienu runa persu tautai

Teherānā. — Savā Lieldienu runā persu tautai min. prez. Mosadeghs brīdināja to, ka tai stāv vēl priekšā daudz grūtas dienas, līdz būs pārvarētas politiskās un financiālās grūtības, un Irāna būs pilnīgi brīva un neatkarīga no ārvalstu spiediena.

Mosadeghs norādīja, ka Irānai nepieciešama sevišķa taupības programma un ierobežots budžets.

PĀRMAIŅAS ANTIBOĻŠEVISTISKĀ NĀCIJU BLOKĀ

Sakarā ar V. Skudras atteikšanos no Antiboļševistiskā Nāciju Bloka (ABN) latviešu delegācijas vadītāja amata Kanadā, viņa vietā par delegācijas vadītāju iecelts Jānis Purmalis, dzīv. 92 Gerrard St. E., Toronto, Ont., tel. TR 1826.

PĒDĒJIE DP IERADUŠIES AMERIKĀ

Lieldienu priekšvakarā, 12. aprīlī Ņujorkas ostā iebrauca kuģis Gen. Ballou, kas nākdams no Brēmerhāfenas, atveda pēdējās 74 pārvietotās personas, to starpā arī dažus latviešus. Ar to noslēdzās 1948. g. pieņemtā DP akta ietvaros izdarītā bēgļu pārvietošana. Kā zināms, vīzu izsniegšanas termiņš izbeidzās 31. decembrī. ASV konsulāta darbinieki nepaspēja izsniegt vīzas līdz šim termiņam daudziem DP, kuriem visas citas formālitātes bija nokārtotas. Šo DP iecelošanai tagad ir iesniegts ASV Kongresā speciāls likums. Jau izsniegtās vīzas ir derīgas 4 mēnešus, tā kā aprīlī bija jāiebrauc visiem DP, kuriem vīzas jau izsniegtas. Pavisam ASV ir iebraukši 339.000 DP. Kā pēdējā ģimene, kas ietelp šinī skaitā, bija Jozifa Zilkas ģimene no Polijas.

Lai sagaidītu pēdējos DP, ostā bija ieradies Sav. Valstu DP komisijas priekšsēdētājs J. Gibsons. Savā apsveikumā viņš pieminēja, ka no 1.250.000 bēgļu Eiropā vēl palikuši pāri 150—200.000.

Zilkas ģimene, tēvs, māte un divi bērni, no kuģa devās uz baznīcu. Pirmdien Zilkas ģimene ieradās Vašingtonā pie prezidenta Trūmena Baltā Namā un tad devās uz Čikagu, kur ģimenes galvam ir sagādāts darbs. Iespējams, ka vēl iebrauks daži latviešu DP ar lidmašīnām.

DAŽOS VĀRDOS

Irānā izmēģinātās nacionālisma uzkurināšanas metodes lietā arī Brazīlijas komūnisti.

Izraēlas valsts ārlietu ministrs Mose Sarets ieradies Italijā, kur 3 dienas apspriedīsies ar turienes valdības locekļiem.

Orlando Karosāni pirms 8 gadiem, kad viņš vadīja vācu tankus Afrikā, sagūstīja amerikāņu kaŗavīri. Tagad Karosāni vada amerikāņu tanku, jo ir ASV tanku divīzijas kaŗavīrs.

Mahatmas Gandija 59 g. v. dēls savu pieteikto 21 dienu badošanos pārcietis un pamazām atveseļojas. Viņš, kā zināms, uzsāka bada kūru, lai protestētu pret rasu diskriminēšanas likumu.

Desmit italiešu zēnu vecumā no 8—16 gadiem nogalināti un šašķaidīti sīkās drusmlās Veletri pilsētas parkā Italijā. Pieņem, ka zēni mēģinājuši izņemt sprāgstvielu no kādas lielgabala granātas, kas bija ieurbusies kopš II Pasaules kaŗa parka sētmalē.

Nezinādams, kas viņu īsteni aicina pie tālruņa, bij. Lielbritanijas premjērs, kas pašreiz ieradies trīs dienu ilgā apmeklējumā Filadelfijā, gluži kails izkāpis no vannas, lai sarunātos ar agrīno traucētāju.

Sav. Valstīs pēc visjaunākās informācijas iedzīvotāju skaits pārsniedz 155.997.000.

Nav nemaz iespējams sekmīgi veikt sarunas ar krieviem Vācijas daļu apvienošanas jautājumā, iekams Rietumi nav vismaz tik pat stipri, cik Padomju Savienība — tā Vācijas apvienošanas izredzes vērtē Bonnas kanclers Adenauers.

500 dol. izmaksājusi ģenerāļa Eizenhauera ziņojuma izgatavošana, sastādot to angļu un franču valodā, kā arī iespiežot lielāko skaitu kopiju. Tas bij ģenerāļa ziņojums par Atlantijas Savienības bruņoto spēku organizēšanos pirmajā darbības gadā.

Savu politruku veikli apmānījis kāds sarkanarmietis, kas novietots Austrumberlīnē. Zinādams, ka politruki ļoti uzrauga ikvienu sarkanarmieti, lai neizbēg uz Rietumiem, krievu seržants Nikifors Novoselčenko izdomājis labu „kaŗa plānu". Viņš politrukam notēlojis milzīgas zobu sāpes. Tas tad arī ļāvis Ņikiforam doties pie zobārsta, kas atrodas rietumu pierobežā. Ticis pie robežas, Ņikifors spēris arī pēdējo un riskantāko soli uz brīvību: viņš pārbēdzis Rietumos.

ZVIEDRU FILANTROPS ČEKAS PAGRABOS

Diseldorfa. — Rietumvācijas laikraksts Allgemeine Wochenzeitung publicējis sensācionālu paziņojumu, kas atklāj zviedru filantropa un saimnieciskā darbinieka Raula Vallenberga traģisko likteni, pēc viņa pēkšņās un mīklainās nozušanas 1945. gadā janvāra vidū.

Otrā Pasaules kaŗa laikā darbodamies Ungārijā, Vallenbergs paglābis vairākus simtus žīdu dzīvības, izgādādams žīdiem zviedru pases. Tas bija zināms arī nacistiem, kā-lab Vallenbergs kļuva par vienu no visvairāk nīstajiem nacistu ienaidniekiem. Tas tomēr neatbaidīja viņu palīdzēt vajātajiem. Tomēr nepieskāra Vallenbergu, varbūt nevēlēdamies sanīsties ar neitrālo Zviedriju.

Bet Vallenbergs sniedza palīdzību ne tikai vien tiem, ko vajāja čeka. Šķiet, šajā sakarā gan ar viltus gājieniem, jo komūnistu drošības policija 1945. g. janvāra vidū uzaicināja Vallenbergu pie sevis, it kā lai atbalstītu viņu tā žīdu glābšanas darbā. Bet no šī apmeklējuma čekā Vallenbergs vairs neatgriezās. Pāris dienas vēlāk Zviedrijas sūtnis Stefens Cederblūms paskaidroja, ka Vallenbergs „pārgājis krievu pusē." Pēc tam par viņa likteni trūka jebkādu ziņu.

Tagad minētais vācu laikraksts atklāj, ka visus šos septiņus gadus Vallenbergs pavadījis Maskavas cietumos un atrodas tur vēl tagad.

Amerika tuvinās Japānai

Tokio. — Steidzinādama Japānas iekļaušanu Rietumu pasaules aizsardzības lokā, Sav. Valstu valdība steidzina arī diplomātisko attiecību izveidošanos ASV un Japānas starpā. Tuvākās dienās sagaida ASV vēstnieka ieceļšanu Tokio. Ir viss paveikts vēstniecības darbības uzsākšanai.

Ģenerālis Ridžvejs, kas līdz šim ar ģimeni dzīvoja ASV vēstniecības namā Tokio, šajās dienās pārgāja uz jaunu dzīvokli, tā atbrīvojot telpas jaunajam vēstniekam.

Ridžvejs ar kundzi un dēlu pārgājuši dzīvot 30 istabu lielajā mājā. Ap 100 amerikāņu un japāņu inženieru, krāsotāju un telpu dekoratoru un strādnieku pēdējās 4 nedēļas strādāja virsstundas, lai iekārtotu jauno ģen. Ridžveja mītni.

Tokio laikraksti šajā sakarā izceļ, ka Sav. Valstis rādot priekšzīmi, ka Japāna uzņemama Rietumu orientācijas tautu grupā kā pilntiesīgs loceklis un tūdaļ.

AIZ DZELZS AIZKARA

RĪGAS RADIOFONS STĀSTA

KARTES CEĻO NO RĪGAS UZ JAKUTIJU

7.00. Rīgas kartografiskā fabrika gatavo tautas saimniecībai svarīgas ģeografiskās kartes. 90 proc. ir teicamas kvalitātes. Ik dienas uz dažādām mūsu dzimtenes malām nosūta desmitiem tūkstošu eksemplāru karšu un atlantu. Aizvakar nosūtīja uz Sachalīnu, Chabarovsku un Kijevu, šajās dienās nosūtīs Jakutijas skolēniem. Vakar nosūtīja 8000 uz Taškentu, Penzu, Tbilisi u. c. pilsētām ...

Nabaga Rīga! Ko gan vēl [illegible] Latvijai nebūs jāražo „brālīgajām republikām"! Bet laikam jau starp Rīgu un Jakutiju nav nevienas citas pilsētas, kas varētu lepoties ar kartografisku fabriku.

UZRAUGI UZRAUGU GALĀ

Rīgas vagonu rūpnīcās komjauniešu iniciatīvē noorganizēti komjauniešu kontrolposteņi, kas palīdz ievest ražošanā techniskos uzlabojumus, meklē neizmantotas rezerves darba ražības kāpināšanā, cīņās par materiālu un elektriskās enerģijas taupīšanu un par darba dienas pareizu organizēšanu.

Atkal jauni slogi un jaunas kontroles padomju vergiem. Vai Rīgas fabrikās nebūs drīz vairāk „kontrolposteņu" nekā „strādnieku?

ATMET KAPEIKU, IZSPIEŽ RUBLI

No Maskavas ziņo svinīgā balsī: Pateicoties 1951. gadā sasniegtiem panākumiem rūpniecības un lauksaimniecības ražošanā, darba ražības celšanu un pašizmaksas samazināšanu, padomju valdība un Vk-bp CK atrada par iespējamu izdotā 1952. g. 1. aprīli jaunu, piekto pēc skaita, valsts mazumtirdzniecības cenu pazeminājumu uz masu patēriņa precēm: rūdzu maizei 12 proc., kviešu maizei 15 proc., raugam 20 proc., manna un auzu putraimi 20 proc., siens, salmi, klijas 15, gaļa 15, pīles, zosis, tītari, konservi 20; sviests 15; tauki 20; cukurs 10; sāls 30 utt. — Attiecīgi pazeminās cenas restorānos, ēdienu veikalos. — Maksu viesnīcās ar 1. aprīli samazinās par 15 proc. — Grāmatu cenu mazumtirdzniecībā samazinās par 18 proc.

Vakarā VEFā, tūlīt pēc tam, kad radio pārraidīja lēmumu par 5. cenu pazemināšanu, notika mītiņš. Komjauniete Erika Krūmiņa: Mūsu uzdevums vēl vairāk kāpināt ražošanu. Apņemos ik dienas savu uzdevumu izpildīt par 280 proc. — Visi radiomontētāji pieņēma sekot b. Krūmiņas piemēram. Biedrs Krilovs: Mana ģimene mēnesī ietaupīs 200 rub. Varēšim dzīvot vēl pārtikušāk, nekā līdz šim. Pateicībā partijai un valdībai apņemos strādāt vēl labāk. —

„AKROBĀTISKĀ KULTŪRA" RĪDZINIEKIEM

„Maskavas akrobātiskais dzelzceļnieku centrālā nama ansamblis, 40 cilvēku sastāvā, kuŗa orķestri vada Ruchlins, mākslinieciskais vadītājs Margolins, uzstājās: 1. aprīlī Jelgavas teātra telpās, Rīgā, Lielajā Nometņu ielā 62; 2. un 3. apr. — valsts Filharmonijas telpās. Amatu ielā 6; 4. apr. — Rīgas apgabala oficieru namā, Merķeļa ielā 18-13.

Komentāri šeit lieki — pret visu to, ko no Latvijas izved, sarkanie laupītāji, tie dod pretī savu „akrobātisko kultūru," ar kuru mēģina barot latviešus maizes vietā. Un kur gan paliek „jaunuzceltā Jelgava," ja Jelgavas teātris atrodas Rīgā, kā redzams no adreses?

Atkal kārtējā acu apmānīšana: ar lielu bungu rībināšanu atmet kapeiku, lai pēc tam darba normu paaugstinātu vēl par pāris simts procentēm. Ko līdz, ja sviesta mārciņa maksā kapeiku lētāk, ja strādnieks par savu algu to tikpat nespēj nopirkt?

NEVEICAS ARĪ AR SPORTU

Komj. CK fizkultūras daļas vad. Katlaps stāsta: Patlaban ir 172000 fizkultūriešu. Pēckaŗa gados sagatavoti vairāk kā 90.000 GDA nozīmju nesēju. Trīs gados laboti 600 rekordi. Tomēr liela jauniešu daļa nenodarbojas ar sportu. Aiz vispārējiem skaitļiem nevar palikt nepamanīta atpalicība atsevišķos sporta veidos: boksā, tenisā, peldēšanā, smagatlētikā. Šie sporta veidi nav vēl kļuvuši masveidīgi. Daudzi mūsu fizkultūras kollektīvi neizmanto pietiekami labos apstākļus ūdens sportam — peldēšanas, burāšanas, airēšanas attīstībai. Bokss un smagatlētika plašāk jāattīsta lauku jaunatnes vidū. Nevar apmierināt arī vispārējie sasniegumi vieglatlētikā, kad atsevišķās disciplīnās, sevišķi sprintos, lodē, diskā, veserī, kā arī garajās distancēs ir samērā zemi rezultāti. Tādi sporta veidi, kā barjērskrējieni, trīssoļu lēkšana lauku rajonos vēl maz attīstīti.

Kaut Padomija allaž lielījusies ar sasniegumiem sportā, tomēr patiesība rādās gluži citāda — masās panākumu nav, jo kā gan lai plikie un neēdušie ļautiņi burātu, airētu, spēlētu tenisu un boksētos? To spēj tikai izredzētie.

ELVĪRA KOCIŅA AMERIKAS VĀRTOS

(Pārnesums no 6. lpp.)

— Kādi ir jūsu pirmie iespaidi Ņujorkā?

—Esmu vēl redzējusi ļoti maz no Ņujorkas, bet tas, ko redzēju, man patīk. Piektā avenija man atgādina Champs Elisee Parīzē. Pārsteidz modes veikalu skatlogi. Vēl vairāk mani pārsteidz tas, ka šeit var iegādāties skaistas lietas par samērā mazu naudu."

— Kādi ir jūsu nākotnes nodomi?"

— Nedomāju tālāk par rītdienu. Sākumā domāju kautko iepelnīt Ņujorkā. Lai gan Ņujorka man patīk, tomēr vēlāk laikam pārcelšos uz Siatlu, rietumu piekrastē, kur man ir daži draugi."

— Vai mēs no jums drīzumā nesagaidīsim kādu jaunu darbu?

— Jā. Rudenī iznāks mans romāns Dievi dusmo, ko izdod apgāds Liesma Oldenburgā. To nobeidzu Latvijā īsi pirms krievu iebrukuma. Kad atstāju Kurzemi, manuskripts palika tur, jo biju nodevusi to izdevējam. Tomēr Dr Ginters vēlāk ar kādu citu laivu atveda manuskriptu uz Zviedriju. Romāna darbība norisinās uz vēsturiska fona, attēlojot vikingu iebrukumu Kursā. Lai par to rakstītu, nācās cītīgi pētīt visus iespējamos vēsturiskos materiālus, bet kur vēsturiski dati nebija atrodami, ļāvu vaļu fantazijai. Romānā attēlotais laikmets stipri atgādina tagadējos laikus — svešinieku iebrukumu mūsu zemē, aizvešanu svešumā un atgriešanos izpostītā dzimtenē. Saņemtais honorārs par šo romānu man deva iespēju nokļūt Amerikā."

— Kad radās jūsu romāns Eiropas vārtos?"

— Šo romānu uzrakstīju Zviedrijā pēc nesekmīga „vikingu" brauciena uz Ameriku. Rakstīšana prasīja septiņus mēnešus grūta darba sliktos materiālos apstākļos. Kad romānu nobeidzu, tad arī mani spēki bija galā."

— Vai nav padomā kāds jauns romāns?

.— Vielas romāniem ir tik daudz ka mūžs ir par īsu, lai visu to uzrakstītu. Tomēr tuvākā nākotnē nedomāju ķerties pie šī darba."

A. Zv.

KIČENERAS-VATERLO LATVIEŠU BIEDRĪBAS

VIESIZRĀDE

J. LEJIŅA 4 cēl. luga

NEBRAUC TIK DIKTI

š. g. 26. aprīlī, plkst. 19.30, Hamiltonā,

Dalewood School telpās, Main West un Dalewood ielu stūrī

Satiksme — Westdale auto

Režisors Kr. SPRICENIEKS

Dekorātors V. KRUSTĀNS

IEEJA PIEAUGUŠIEM $1.00, BĒRNIEM BRĪVA

(810) DV HAMILTONAS NODAĻA

Posieties

LIELĀKAM, GREZNĀKAM UN LĒTĀKAM PAVASAŖA SEZONAS SARĪKOJUMAM

MAIJA BALLEI

16. maijā, plkst. 20.00

COLUMBUS HALL TELPĀS TORONTO

582 Sherbourne ielā (pie Bloor) (814)

STEIDZAMI VAJADZĪGS SUDRABKALIS

Pieteikties telefoniski WA 5790 «795»

SAŅEMTAS

JAUNĀKĀS

GRĀMATAS

Z. Mauriņas

NEAIZSŪTĪTĀ VĒSTULE

pusādas sēj. $1.50, ādas sēj. $1.90

A. Dz. Kronina romāns

CITADELE

broš. $2.90, ies. $3.60

J. Širmaņa jaunatnes grāmata

PĪKSTĪTE

ies $2.50

R. Tagores darbi

GĀJPUTNI, ZELTA LAIVA

ies. $2.10

G. Gunnarsena romāns

BORGU DZIMTA

broš. $2.40, ies. $3.00

Dz. Svifta

GULIVERA CEĻOJUMI

broš. $2.40, ies. $3.00

R. KRŪKLĪŠA

GRĀMATNĪCA

1109 E. Gr. River Ave

East Lansing, Mich., USA

Nekustamu īpašumu makleriem ir izdevīgs gadījums gūt lielisku ienākumu. Ja jums ir auto un spēja saistīt publiku un ja jūs runājat angliski, lūdzu atsaucieties uz šo sludinājumu. Telefonējiet Arthur H. Kivinen, Broker, MO 5464. (776)

SVARĪGS PAZIŅOJUMS

Toronto dzīvojošiem tautiešiem pirmo reizi pieejams neierobežots veselības apdrošināšanas plāns caur

CENTRAL ONTARIO I.O.F. MEDICAL SERVICES, Inc.

1. Neierobežota ārsta palīdzība kā slimības, tā nelaimes gadījumā, ieskaitot speciālistu.
2. Visas operācijas un ārsta aprūpe slimnīcā.
3. Sešdesmit dienas samaksāta slimnīcas gulta katru gadu.
4. Pārējie slimnīcas izdevumi (operācijas istaba, zāles 50 proc., rentgens, laborātoriskā izmeklēšana).
5. Pabalsts dzemdību gadījumā līdz $70.00.
6. $1000.00 pabalsts darba spēju zaudēšanas gadījumā.
7. $3000.00 pabalsts piederīgajiem apdrošinātā nāves gadījumā (caur nelaimes gadījumu).
8. $1500.00 pabalsts piederīgajiem apdrošinātā dabīgā nāves gadījumā.

Maksa par šo apdrošināšanas plānu svārstās atkarā no vecuma, caurmērā no $4.00 līdz $5.00 mēnesī. Šis plāns pieejams arī ierobežotā veidā par mazāku maksu (813)

VALDEMĀRS BEBRIS

48 Rathnelly Ave, Toronto, tel. KI 5913

LATVJU ZELTENES

PILNS KOMPLEKTS ATKAL DABŪJAMS!

LATVJU ZELTENE 1.—7. kopsējums	$2.50
LATVJU ZELTENE 2.—12. ā	$0.60
LATVISKĀ UN MODERNĀ VIRTUVE, iesieta	$2.70
LIELVĀRDE — ABRENE	$0.90
BĒRTIŅAS PAVĀRU GRĀMATA, iesieta	$2.60

Krājumā arī daudzas citas rokdarbu grāmatas

Grāmatas izsūta nekavējoties (805)

O. DĪĶA GRĀMATNĪCA,

R. 2. Waverly, Ohio, U.S.A.

Stone & Wellington — Fonthill Nurseries

vecākā koku audzētava Kanadā

Piedāvā ļoti plašā izvēlē augstvērtīgākās šķirnes:

AUGĻU KOKUS, OGULĀJUS, KOŠUMA KRŪMUS, ROZES, ZIEMCIEŠU PUĶES UTT.

Minētā koku skola atrodas valdības ekspertu uzraudzībā

Firmas pārstāvis Toronto

MĀRTIŅŠ BERTULSONS — tel. MI 8327

Pieņemu pasūtinājumus, sniedzu padomus, izgatavoju dārzu plānus, uzņemos dārzu ierīkošanu un kopšanu

Pasūtinājumus piegādā mājās arī ārpus Toronto (812)